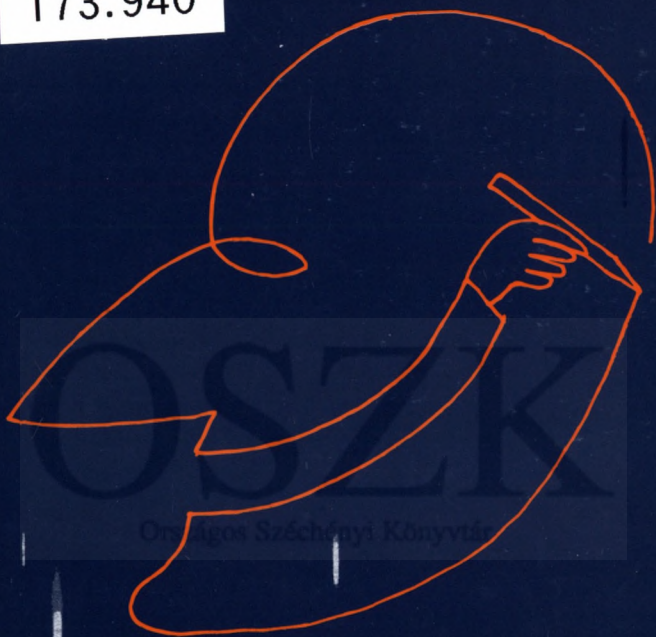

timár györgy

MB

173.940

nevető lexikon
és
agyrémszótár

FEKETE SAS KIADÓ

TIMÁR GYÖRGY
NEVETŐ LEXIKON
ÉS
AGYRÉMSZÓTÁR

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

TIMÁR GYÖRGY

NEVETŐ LEXIKON

ÉS

AGYRÉMSZÓTÁR

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

FEKETE SAS KIADÓ
BUDAPEST, 2000

Nevetõ lexikon
negyedik, javított kiadás

Agyrémszótár
második, javított kiadás

Kaján Tibor illusztrációival

A borítót
Kaján Tibor
rajzának felhasználásával
Fehérvári N. Zsolt
tervezte

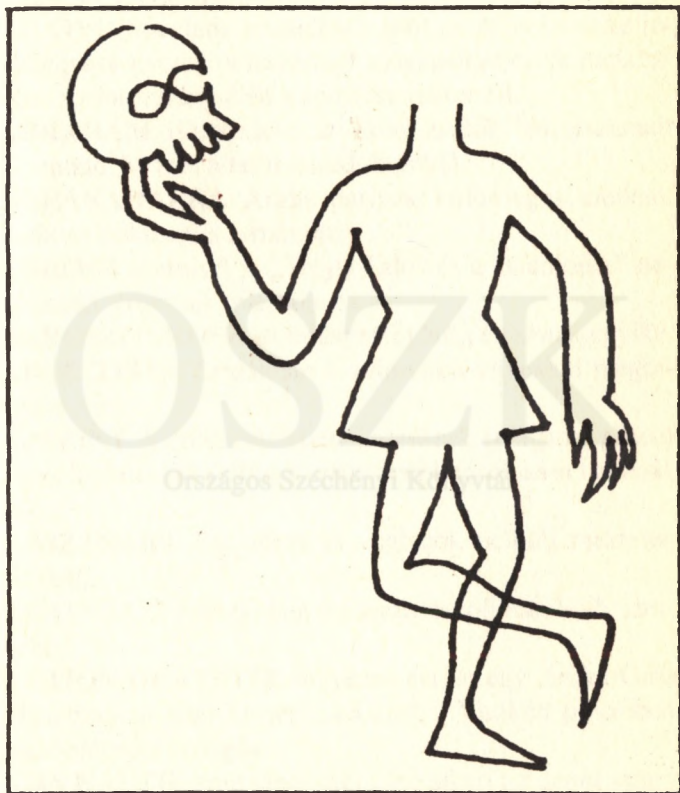
HB 173.940

2000

NEVETŐ LEXIKON

1974 – 2000

MEYER LUDWIG

1844-1900

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

A, Á

ABASÁRI Aba Sámuel részeges leánya, aki egy pince mélyén kénnel megmérgezte magát.

ÁBÉ Az Állami Biztosító szolgáltatása terhesség-megszakítás esetére.

ABNORMÁL (á-hang) Karmesteri ordítás, valahányszor a zenekar hamis hangot fog.

AB ÓVÓ Speciális kisdedóvó, ahol az AB-bizottság jóváhagyása nyomán eltávolított magzatokat őrzik napközben. Az intézmény élén a spiritusz rektor áll.

ÁBRAHÁM Illusztráció az ókori zsidók lószerszámaiból bemutató, Mózes által írt szakkönyvből.

ABRAKADABRA Arabs paripák különleges eledele. Kókusz-pókuszt is tartalmaz.

ABROSZ (Iannis) A „Trójai Faló” és a „Gebinész” nevű athéni éttermek tulajdonosa.

ABROSZONKOSZ A budapesti görög éttermek egyike.

ABSZCISSZA Zárdákban a számviteli ügyekkel megbízott nővér.

ABSZINT A földszint alatti házrészek (alagsor, pince) összefoglaló neve. Rendszerint italok tárolására használják.

ABSZTRAKT Fej, törzs és végtagok nélküli meztelen modell.

ACAPULCO Mexikóban használatos pilótakilövő szerkezet.

ACTION GRATUITE Ingyenes akció: egy André Gide nevű francia által kieszelt, először a Vatikán pincéiben kipróbált reklámfogás.

ADA KALEH Arab táncosnő. Első sikerét *A senki szigete* című balettben aratta mint Al Duna partnere.

ADIÓS Spanyol bejglirendelés.

ADOGATÓ Állóvíz Észak-Európában. Partjain igen sok a tenispálya.

ADRESSZÁL Kutyát levelezés útján idomít.

AFÁZIA Olasz üdülőhely. Nyaranta olyan tömegek keresik föl, hogy az ember a saját szavát sem érti.

AGGTELEK Olyan előregedett házhely, melyen a valaha állt épület már egészen csepp kövekké esett szét.

AGRICOLA Kedvelt üdítő ital a régi Rómában.

AGYABUGYÁL Nők elfenekelésén jár az esze.

AHASVÉR Királyi járványkórház volt a bibliai időkben. Benne kezelték Hámánt, Esztert és Mordekhájt.

AHREM Héber újság, melyet balról jobbra kell olvasni.

AJAX Csókolsz. (Holland)

AJÓKA Magyar elbeszélő költemény hőse, akinek gyűrűje és ördöge van.

AJTONY Ösmagyar nyílászáró szerkezet. I. István úgy bevágta, hogy csak úgy koppányt.

AJVÉ Az ókori Júdeában használatos római üdvözlési formula. (Lásd pl. „*Ajvé, Caesar, morituri te salutant*” – azaz „Ajvé, Cézár, a mórok egy túrótt köszönnek neked.”)

AKCELERÁCIÓ Nagy forgósebesség, melyhez a műkorcsolyázókat már 10-12 éves korukban hozzászoktatják, hogy meg bírják ugrani a dupla, sőt tripla Akcelt. Emez nem azonos a még nagyobb forgással járó dupla flippel, mellyel többnyire azok a 16-17 éves lányok ismerkednek, akik nem annyira a jég hátán akarnak megélni, mint elsősorban a sajátjukon.

AKÓ SER Hitközségi hordófajta.

AKTÍV Meztelen modell sziluettje. Magyarosabb szinonimája a „csupaszív”.

ALBÁN Bánk bán helyettese.

AI EZARIN Az alezánc nevű zománc alapanyaga.

ALGYŐ Olajmunkás köszönés.

ALIAS Idegen néven élő gazember.

ALJAS Szoknyában jár. (Homoszexuális úriszabók által elterjesztett szó.)

ALJÓSKA Jövendőmondókhoz beosztott tanuló. (Lásd még a JÓSKA címszónál.)

ALKATRÉSZ Görög félisten, a kocsiversenyek hőse. Zeus megáldotta a láthatatlanná válás képességével.

ALKOV (Jevgenyij Boriszovics) Neves orosz belsőépítész.

ALKUSZ Üzlet reményében adott talpcsók. (Német)

ALLEGRO BARBARO Duhajságáról hírhedt római vezér. Barbartók zongoradarabot írt az emlékére.

ALLITERÁCIÓ A költői ihletnek egy üveg bor elfogyasztásával történő fokozása.

ÁLLÓKÉPESSÉG Férfiak kondíciójának mutatója, szemben a női fekvőképességgel.

ALMABOR Kocsmai kiírás reggel 9 óra előtt.

ALMANACH A palesztin ellenállási front képes családi lapja.

ALMÁRIUM Lakásdíszítő víztartály, melyben aranyalmák úszkálnak.

ALMÁSDERES Rakoncátlan lovak rendszabályozását célzó középkori büntetésfajta, melynek során az elítélt állatokat almacsutkára térdepeltették. Ismertebb büntetési formák voltak még a túrósderes, a meggyesderes és a káposztásderes.

ALMA SLAFROKBAN Beállító ifjú kérőknek duzzadó pongyolában fölszolgált édes, étvágygerjesztő csemege. Van, aki csak hirtelen kirántva szereti. (Görögdinnyével ne próbálkozzunk.)

ALMASZEDŐ Nyári KISZ-táborból a nyomdaiparba irányított fiatal. (Av.)

ALÓÉ Liliomok szájából egyre gyakrabban hallható káromkodás.

ALÓ-MARS Közismert huszárinduló. Kirúgtatáskor játszották.

ALSÓS Szárítókötélen magyar gatyákkal játszott pasziánsz.

ALTAMIRA Spanyol barlangból feltörő gyógyvíz.

ALTAT Hajórész; álmos hajósinasok kedvelt búvóhelye.

ALTEREGO Megöregedett férfi tükörbéli arcmása.

ALTEST Fuszulykán (lásd ott) és popszofonon kísért mélyhangú operaénekesnők szólóműsora.

ALTRUISTA Olyan ember, aki a mások élveit hajhász-sza.

ALULBECSÜL 1. Bikát vásárol. 2. Ajándék lónak nem a fogát nézi.

ALZÓ GRAND Tönkrement spanyol főnemes.

ALZSÍR Észak-afrikai nászutasok körében elterjedt vazelin.

AMÁLÉK Egykori bibliai törzsben mulya nők által süttött kukoricakészítmények. (Versben és prózában egyaránt sok mű szól róluk.)

AMATI Állati bélből készült, egészen vékony, úgynevezett hegedűhurka. Olasz étel. Szegényebb olaszok (zenészek, csepűrágók stb.) evés helyett kis szalvétán az álluk alá teszik, és csak szagolják, hogy tovább tartson.

AMBIVALENCIA Spanyol város. Az ókorból megmaradt Hermaphrodité-szentélyéről nevezetes.

AMBÓ Olasz tombolajegy-árusok jellegzetes sapkája.

AMIDAZOPHEN Ekhnaton fáraó első főpapja. Állítólag ráolvasással gyógyított.

AMMÓNIÁK Ammón isten tiszteletére emelt és áldozati kutyák vizeletével öntözött oltárok a régi Egyiptomban.

AMORÁLIS Olyan személy, aki mindenkibe egyidejűleg szerelmes.

AMÚR-PARTI Francia pár távolkeleti nászútja.

ANAKONDA Terhes vízisertések véget nem érő kígyója.

ANÁLIS Bélcsatornaszáj.

ANAMNÉZIS A beteg beszámolója emlékezetkiesésének előzményeiről.

ANATÉMA Kiadhatatlan szűzsé.

ANCUG Le vele! (Bécsi prostituáltak kedvelt kiszólása.)

ANDANTE Német kottákon olvasható hódolatteli ajánlás. Jelentése: Danténak.

ANGORA Egykori görög nyúlpiac. (Lásd a mondást: „Görög, mint a nyúl”).

ANILIN (Sztyepán Vasziljevics) Állami-díjas orosz vegyészprofesszor, az aníliás nyalóka feltalálója.

ANKÉT Kikerülhetetlen végzet. (Görög)

ANNÁLESZEK Leányok által hátrahagyott értesítők, melyekben megüzenik szüleiknek, hogy legutóbb kihez költöztek.

ANNALISTA Felsőzűz füredi szépségkirálynők évente kiadott jegyzéke.

ANOMÁLIA Kleptomániás Habsburg-hercegnő. Csak a szobrát leplezték le.

ANTANT Zenei előírás. Jelentése: katonásan leszíjazva.

ANTANTÉNUSZ (Szórakaténusz) Az ókori Róma legkiválóbb matematikusa. A lelkét is kiszámolta.

ANTARKTISZI A Déli-sarkon tevékenykedő katolikus hitoktató.

ANTIK Régen meglévő idegrángás.

ANTILLA Tengerkéék színű, csípőig érő férfikabát volt Kubában a XIX. század közepéig.

ANTIKVÁR Könyves Kálmán idejében emelt erősség dűledéke.

ANTIMON Athéni Shakespeare-hős. Róla nevezték el a feloldhatatlan drámai ellentéteket antimoniáknak.

ANTIPATIKUS Ellengyógyszerész. Egészségügyi beosztás az ellentengernagyi hivatalnál.

ANYAJEGY A villamosokon régebben a gyermekjegy mintájára árusított jegyforma, első gyermeküket betöltött kismamák számára. Szemben a gyermekjeggyel, nem lyukasztották, hanem sötét pöttyel megjelölték.

AORTA Szívbetegeknek javasolt magaslati üdülőhely Olaszországban.

APÁCA Olyan személy, aki fogadalmat tett, hogy soha nem lesz anyáca.

APAGE Ugyan menj már! (A német „aber geh” kifejezésből.)

APÁTIA Idegkimerültségben szenvedő főpapok speciális monostora.

ÁPISZ Mitológiai bika, mely a szocializmusban papírkereskedést nyitott.

ÁPOLÓ Római isten. Az ő feladata volt gumicellába zárni dühöngő társait. Mivel magát Jupitert is több ízben meg kellett fékeznie, a Royal Ápoló címet is viselte.

APPENDIX Egykori magyar királyné, Vak Béla (lásd ott) felesége.

APRÓLÉK Mélyhűtött csirkéből parányi jégcsákánnyal kivágott püspökfalat.

AQUILA A tequilához hasonló, sashúsból főzött pálinka. Nevét Aquillesről kapta, akinek nyomban a fejébe szállt, amikor anyja a lábánál fogva belemerítette.

ÁRADAT A piackutatás elemi részecskéje, a béradattal együtt.

ARAWAK Szemevilágát elvesztett indián mátka.

ARCPÍRÍTÓ A kenyérpíró elvén alapuló, szafttal működő elmés szerkezet a napsütést rosszul bírók számára. Elég arcunkat egy percig belenyomni, és olyan szaftosakat hallunk, hogy pecsenyevörösek leszünk tőle.

ÁRISTOM Ír fegyőr. (Az „Irish Tom” gúnynévből.)

ARKANSAS Főangyalként tisztelt szent madár Amerikában.

ARTEMISZ A párizsi rádió Art-Emission című képzőművészeti sorozatának rövidítése. (Nem tévesztendő össze Ajdemisszel, a csúnyaság görög istennőjével.)

ÁRTICSÓKA A varjúfélékhez tartozó madár. Különösen a veteményeskerteket és a folyók dús termést ígérő árterületeit kedveli. Innen a neve is (ártéri csóka).

ARZENÁL Lassan ölő mérgek raktára.

ÁSPIS Állattani kifejezés. Azt a műveletet jelöli, mikor az eb, szükségét elvégezvén, ennek eredményét hátsó lábával betemeti.

ASTA Hangtalan dán káromkodás. Teljes alakjában: „Asta Nielsenit!”

ÁSZ A teniszbajnokság során az adogató által bombaerővel az ellenfél térfelére csapott kártyalap, melyet a fogadó játékos még aduval sem tud megütni.

ASZPIRIN (Iván Szergejevics) Kutatóorvos. Ő találta föl a vizeslepedőt.

ASSZÓ Vagy úgy, vívni kell! (Német)

ASZTRIK XI. századi püspök által Magyarországon is meghonosított finom kocsonya. Az udvarnál főleg kocsonyázási szertartások idején szolgálták fel.

ATAMÁN Kozák heverő.

AUTÓSTOPPOLÁS Lyukas gépkocsik összefoltozása cérnával. A műutak mentén egy ujjal végzik.

AVERZIÓ Kémelhárítás.

AZALEA Örökzöld cserje, melyet már a régi rómaiak is termesztettek, főleg a Rubicon túlsópartján. Julius Caesar híres termésbeszámolójából ma is idézik a megállapítást: „Azalea el van vetve.”

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

B

BAALBEK Egykori világhírű libanoni labdarúgó. Szél-sőhátvédet játszott.

BABILON (vagy Bab Ilon) Magyar népmesealak. Gonosz mostohája toronyba záratta, ahonnan azonban megszökött, tekintve, hogy az építők a tornyot elfelejtették befejezni.

BABOS KENDŐ Sólet szállítására szolgáló konyharuha. (Nem tévesztendő össze a túrós táskával, melyben a túrót szállítják.)

BABY DOLL Az egycentes pénzdarab népszerű neve az Egyesült Államokban.

BAGATELL (Vilmos) Svájci céllövőbajnok. Makkszínű felsőben gyakorlatozott, s céllövőállványait maga nemzette.

BAGIRA Párducfekete cipőkrém.

BAKAFÁNTOS Gyalogos katona Hannibál seregében, amely két fegyvernemből állt: elefántosokból és bakafántosokból.

BAKELIT Kiváló tenyészím. Nem azonos a teflonkossal.

BAKKARÁT Mértékegység kecskekörmök értékének megállapítására. Legmagasabb foka – szemben az aranykaráttal – nem a 18-as, hanem a 9-es.

BAKLÖVÉS Az a jelenség, amikor a menyasszonyról csak a nászéjszakán derül ki, hogy fiú.

BAKSIS Megvesztegethető csitri.

BAKTAT Hím kecske hátsó része.

BAKTÉRÍTŐ A délövi kecskék civilizálásával megbízott misszionárius. Kiképzése speciális intézményekben, úgynevezett baktériumokban történik.

BAKTÉRIUM 1. Váltólázban (lásd ott) szenvedő vasúti pályaörök kórháza. (Második értelmét lásd az előző címszónál.)

BALALAJKA Orosz zenészek alsó ajkának pengetésre használt része.

BALAMBÉR Harangozók havi javadalmazása.

BÁLANYA Táncos estélyen teherbe ejtett leány.

BALEÁROK Spanyol operaházakban a bal E páholy alatt húzódó zenekari árokrész.

BALFÁCÁN Ízletes húsu vadmadár. Élettani jellegzetessége, hogy – szemben a jobb fácánokkal – püspökfalatja a fejében, ő maga pedig rokon jómadarak segítségével helyezkedik el.

BALFÉK Különféle apparátusokba beépített speciális készülék a modernizáció lelassítására.

BALTACIM A sürgőnycímet helyettesíti a tomahawkos indiánoknál.

BAMBUSZ Nádból készült maláj közlekedési eszköz. Előzőkor harangozni szokott.

BANÁNDUGÓ Részrehajló közért-üzletvezető.

BÁNATPÉNZ A hálapénz ellentéte. Orvosok csúsztatják a hozzátartozók zsebébe, ha a beteget nem sikerült meggyógyítani.

BARAKK Elterjedt építészeti stílus.

BARÁTNŐ A barát felesége.

BARBERA ÉS HANNA Rajzos figurák: két huncut kislány, hajukban filmszalaggal. A kis disneylandi tévé-nézők kedvencei.

BARCHESZ (Ábrahám) Neves izraeli máknemesítő.

BÁRD A líra előtt – és olykor helyett – használt költészeti eszköz.

BARICKA Balatoni saroglya-féle. A füredi domboldal csárdájából hagyományosan rajta gurítják az országútig a berúgott külföldi turistákat.

BARIKÁD Utcai harcok során báránymosdatásra használt edény.

BÁRISNYA Moszkvai night clubokban kötelező, az egész lábat eltakaró női viselet.

BARITON Hangját súlypáttal erősítő énekes.

BÁRKA Noé hajóján felszerelt mini italszekrény, melyben minden italból két-két palack volt.

BARKÁCSOLÓ A fűz virágzatából háztetőt készítő ezermester.

BAROMÉTER Kísérleti állatok altatásánál használt kábító folyadék, melynek szintje a tartályban pusztán nyomásra esik vagy emelkedik.

BARSCSINA Muszorgszikijnak egy földesúr számára ingyen írott operája.

BASSZBARITON Nagy hangon meghirdetett kísérlet bárányok és tengeri halak keresztezésére.

BASSZUS Kicsapongásairól nevezetes, mély hangú mitológiai istenség.

BASSZUSKULCS Az Opera Szálló vendégeinek szobáját nyitó-záró vaseszköz.

BATU Az utolsó mohi kán.

BAZEDOV (Szamuil Petrovics) Orosz fiziológus. Korszakalkotó fölfedezése, hogy a szemüveget a szem mesterséges megnagyobbításával ki lehet küszöbölni.

BAZILISZKUSZ Sárkánykígyókból emelt brazíliai székesegyház.

BEGÓNIA Fukszia (lásd ott) fővárosa.

BEGYŰRÜZÉS Közismert válságjelenség, mely abból áll, hogy a férfi a körülmények kényszerítő hatására eljegyz magát.

BEJGLI Eredeti nevén Conrad Beigli, svájci biológus és utazó. Elsőnek sikerült kereszteznie a mákot a csigával. A Húsvét-szigeten a bennszülöttek megsütötték és fölfalták.

BÉKACOMB GALVANI MÓDRA Villamosszékre ítélték utolsó étkezése. Érdekessége, hogy véglegesen csupán elfogyasztása után, a kivégzés pillanatában készül el.

BÉKALENCSE 1. Köret az előbbihez. 2. Nőgyógyászok és meteorológusok vizsgálati eszköze, szemben a halbiológusok halszem-optikájával.

BÉKÁVÉZIK A szilveszteri buliba menet már a villamoson becsicscent.

BELÉG Könyvelők megkönnyebbült sóhaja.

BELENGETŐS Csak karral lejtett össznépi tánc, a páros felelgetős pantomimváltozata. Vezényléskor a botot a karnagy is a karjával helyettesíti.

BELL A világ legokosabb kutyája. Telefonálni, sőt bridzselni is tud. (A németek róla nevezték el az ugatást Gebellnek.)

BÉRFEKVÉS A pénzért való szeretkezés közgazdasági elnevezése.

BERIBERI Skorbutos oroszlán.

BÉRMÁL Első áldozóknak pénzért kölcsönözhető róka-bőr.

BERMUDA Háromszög alakú strandnadrág, melyről a kutatók bebizonyították, hogy semmivel sem nyel el többet, mint a fecske.

BEROSÁL Berezel. (Csak uralkodókra vonatkoztatható.)

BESÚGÓ A Magyar Színház egyik fontos munkaköre.

BETLEHEM (István) Magyar miniszterelnök a század első harmadának végén. Született Jászol községben. Három király helyett még az az egy szem kormányzó is csak módjával imádta. Lemondott.

BICEPSZ Kézen járva sántikálsz. (Artista műszó.)

BIDÉ (Alphonse) Elefántcsontparti mérnök, a célzóvíz feltalálója.

BIERUT Közel-keleti főváros, a híres zenei játékok színhelye.

BIFOKÁL Szemüveges svábok kéttagú dalárdája.

BIGOTT Kétistenhívő.

BILIÁRD Népszerű játék, melynek során megszámlálhatatlanul sok golyócskát kell egy éjjeli edénybe juttatni.

BILIRUBIN Drágakőfajta, mely középkori királyi családoknál a vizeletvizsgálat céljait szolgáló edényeket díszítette.

BIRKAHÍM Líbiai oázis és juhító hely, II. világháborús csata színhelye.

BISEX Angol grófság a főleg férfiak lakta Essex és a jobbra nők lakta Sussex között.

BISZKVIT Kettő-kettes mérkőzésállás. (Latin)

BITUMEN Az óceániai Kátrány-szigeteken lakó bitu bennszülöttek angol neve.

BIZNISZ Borogatás zsebláz esetére.

BLATTOL Kottapapíron levelez.

BLÉZER Sugárfajta, melynél télen is kiskabátban lehet olvasni.

BLOKKHÁZ Blockwurstból emelt német épületfajta. Lásd a nótát: „Blokkház sej, hogyha leszakad...”

BLUE JEANS Egyszerű farmer, akiből világhírű csillagász lett.

BLÚZ Lassú néger tánc, melyben a női vonalak különösen jól érvényesülnek.

BODICSEK Egyet nem értést kifejező szó, a „rendicsek” ellentéte. Többnyire tettelegességgel jár.

BODY BUILDING A nyilvánosházak mintájára létesült nyilvános felhőkarcoló az Empire State Building szomszédságában. Ném tévesztendő össze a Vidám Színpaddal, a valamikori – hasonló jellegű – Abody-Buildinggel.

BOEING Rózsa Sándor ruhadarabja, melyet a bő gatyával együtt légi úton és sürgönyileg rendelt meg.

BOJKOTT Mellőzött fiú kokott.

BOKSZOL Valakit subickkal fényes feketére pofoz.

BOLONGOMBA A Hárshegyen és az olaszországi Dilino (lásd ott) környékén ezrével termő, kissé buggyant fejű növényfajta, a dinka indiánok kedvelt étke.

BOLYGÓ HOLLANDI Vitorlás csillaghajó-fajta. Az irodalomból ismert példánya a „Na, mi újság, Wagner úr?”

BOMBASZT Szexbomba felrobbantása. Óriási hangerővel jár.

BONCTAN A buddhizmus magyar neve.

BONCTEREM Élő és holt buddhista szerzetesek közös dormitóriuma.

BORGÓZ Szeszkazának fűtőanyaga.

BORKORCSOLYA A leányok üvegestáncának mintájára létrejött legényvetélkedő. A különbség mindössze annyi, hogy itt a borospalackokat nem a fejen, hanem négykézlábra csatolva hordják.

BORNEO Holland-indiai újbor.

BOROGYIN Igor herceg által bevezetett, csata előtti egy adag ital, zenés felárral.

BOROSTYÁNKOSZORÚ Iszákos vénemberek – borostyánok – sírján elhelyezett szőlőlevél-füzér.

BORSCS Erőscsen fűszerezett levescs, egy kevéscs húscsal.

BORSÓ Borból és sóból összeállított népszerű falra-hánytató szer.

BORZALÍNÓ Fésű helyet használt fejrevaló. (Szemben a Zsirardival, mely a haj zsírosságát, valamint a Panamával, mely nem a fejen lévő haját, hanem a fejen lévő vaját hivatott leplezni.)

BOSZORKÁNYHAL A repülőhalak családjába tartozó víziállat. Mivel elég magasan röpköd, langalétráról fogják, hórihoroggal. Szálkáiból seprűnyelet készítenek.

BOSSZANOVA (Olga Mihajlovna) A Moszkvai Állami Nagycirkusz medvetáncoltató nője.

BOSSZUS Hamisan kísért operaénekes.

BOTCSINÁLTA Meddő kliensét teherbe ejtő nőgyógyász.

BÓVLI Ökör, latinul. (Lásd a mondást: „Quod licet Jóvicc, non licet bővli.”)

BOXERLÁZADÁS A vaskészítésű ökölvívókesztyűket gyártó kínai Hancsu (lásd ott) nehézipari üzem hajdani nagy sztrájkja. Még sárgákkal, sőt a hasonló nevű kutyaikkal sem sikerült letörni. Az államfőt, aki az események fölött szemet hunyt, a világsajtó ekkoriban nevezte el Szunynyadt Szemnek(lásd ott).

BOYLER (Charles) Egykori népszerű filmszínész, aki még ma is fölforrósítja a női szíveket. Leghíresebb filmje a *Gázláng* volt.

BÖGÖMASINA Pénzérme bedobásával működő automata hangszer, a gépzongora utóda. Addig visít, míg újra pénzt nem kap, akkor aztán előlről kezdi.

BŐRHARISNYA 1. Nyáron dívó, indián eredetű női viselet, melyen a szem fölfelé szalad. 2. Nagyobb balhék előtt bőrfejekre húzott tolldísz.

BRAMAN Hindu csapos. A hívek önkívületi állapotát elősegíteni hivatott koktélok keverése a feladata.

BRÁVÓ Bérgyilkosok lelkes megéljenzése.

BRICSESSZ Bridzsbajnoknő, angolul.

BRICSKA Gyors járatú négyszemélyes briccsasztallá átalakítható rugós zsebkész, a füredi Briccska-csárda környékén tanyázó lovas betyárok idejéből.

BROKKÓLI Férfiak vizeletével a konyhakerti zöldségre kerülő bacilus.

BRUHAHÁZ Bohócöltözékek szakboltja. Kacagányokat is tart.

BÚBOS Kenyérsütéshez használt kemence, melyet hagyományosan a pikk, kör, káró és treff jung képével szokás díszíteni. A hozzá tartozó, madár alakú bankán (padon) alsókat is szárítanak.

BÚBOS BANKA A régi Király Színház szárnyaló hangú szubrettje.

BUDVÁR A török megszállás alól 1686-ban felszabadult serfőzde.

BUFFÓ Szaffó öccse. Bohócnak állt.

BUKLÉ Osztályisméltésre utasított diákok által elfogyasztott nagyobb alkoholmennyiség.

BUKOLIKA Bánat okozta idilli hasmenés. Különösen pásztoroknál gyakori.

BUKSZA Erszényes emlős, a bukszus nőténye. Fő jellegzetessége, hogy rendkívül nehezen fiadzik.

BUKTA Tésztakészítésre adott elégtelen osztályzat a szakácsiskolában.

BULLDÓZER Bikaadagoló gép. (Angol)

BUMFORDI Gépkocsi-karambolt túlélő ügyetlen vezető.

BUNDÁSKENYÉR Magyar labdarúgók jövedelme. Süthetjük.

BUNYEVÁC Verekedés miatt kiszabott börtönbüntetés.

BURNÓT Ősmagyar vezér. Szelencénél legyőzte a tubákokat.

BURNUSZ Caesar gyilkosa, aki elsőnek viselte Rómában az egyiptomi tógafaját.

BURSIKÓZ A glükózhoz hasonló szőlőcukorféleség, mely fiatalon tartja a szervezetet.

BUTIK Divatmajmoló csacsik.

BÚVÁRHARANG Víz alatt megszólaltatott kolomp, melynek célja, hogy a tenger mélyén dolgozók is hallhassák, mikor van dél.

BUZGÁR Karrierista. (Nyelvújítás kori szó.)

BÜHNÉS Színpadmester, akinek bűnhődéséről Dosztojevszkij írt regényt.

BÜRGER-KÓR Érgyulladásos polgárok ünnepi karéneke a Tannhäuser nevű szanatóriumban.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

C

CAFRANG Továbbbszolgáló utcalányok forintosítható értékmérője. Szemben a katonai ranggal, az idők folyamán nem növekszik, hanem csökken.

CAKKUMPAKK Teljesen körülragcsált hokikorong.

CAPABLANCA Afrikai város, a sakkvilágbajnoki zónaversenyek színhelye.

CAPETOWN Kapitány, a fokvárosiak nyelvén.

CARMINA BURANA Dél-afrikai holland telepések által előállított élénkvörös festékfajta, mellyel különösen az orffeumokat díszítik.

CARUSO (ejtsd: karúszó) Világhírű olasz sportoló. Egy alkalommal egy pillangókisasszony oldalán lábtempó nélkül pillangózta végig a kétszáz métert. Jellemző a budapestiekre, hogy kifütyülték.

CASTOR ÉS POLLUX Mitológiai fivérek, a kasztráció, illetve a pollúció istenei. Sehogy sem jöttek ki egymással.

CATILINA Dél-szicíliai városka, ahol a lakosság főleg a „Quo Usque” cég által gyártott tandemeken közlekedik. A várost és környékét egyébként immár évtizedek óta a „Patientia Nostra” nevű maffia tartja rettegésben.

CD-ROM Cigány diplomaták gépkocsijele.

CECE Mindössze egyetlen kis dunántúli faluban föllelhető légyfajta.

C-ELEM (Av.) Tornászlányok által használt, a C-filmhez hasonló fogamzásgátló. Szedése különösen nyáron, talajtorna előtt volt ajánlatos. (A gyűrű után viszont el lehetett tekinteni tőle.)

CELLOFÁN Szépen becsomagolt és karácsonyi fenyőre aggatott díszgordonka.

CEMENDE Malteroslánny. (Beremendi tájszó)

CENTRIFÚGA Bach-művek középső tétele. Előadása forgószínpadot igényel.

CERKÓF Rendkívüli ügyességéről és nagyfokú utánzó-képességéről ismert magyar operettszerző a XX. század első felében.

CÉZANNE Híres festménytárlat az Ezeregyéjszakában. Ali Baba nyitotta meg e szavakkal: „Cézanne, tárulj!”

CEZAROMÁNIA Romániának az a része, melyet Traianus császár kedvenc hobbijáról, a vaskapuval zárható dicsőségoszlopok emeléséről neveztek el.

CHAMPOLLION Hagenbeck híres idomított oroszlánja. Állítólag olvasni is megtanult.

CHANTI Vörösbor. Az olasz katonai chantinokban negyedliterével osztják.

CHEVRA (teljes nevén Chevra Padisah) Perzsa uralkodók temetkezési segélyegylete.

CHIP Magyar találmány, a Szily-Kohn-Völgyi fizikus-hármas számítógéppel működtetett chip-tetőinek (orra erősíthető madáretetőinek) alapegysége. Nevét a *Chip-chip-tchawka* kezdetű dalról kapta.

CHLOROCID Fertőtlenített mondahős.

CIBAKHÁZA Kétszersültgyár.

CICCIOLINA Eredeti nevén: Csicsó Lina. Csicsóné három lánya közül az egyetlen, aki nem hazánkban lett szépkeblű honleány, hanem idegen földön szebb keblű honanya.

CICESZBEJSZESZ Izraeli kertész házak kapuján olvasható táblaszöveg. Jelentése: „Vigyázz, a macska harap!”

CICKÁNY A patkány és a macska keresztezéséből származó állat.

CICUMICU (Miako) Japán külügyminiszter volt a negyvenes évek végén. A háború vége felé megtébolyult, és háztetőkön nyávogott. A léghárítás szedte le.

CID Drámaírók autójának betűjelzése. (A „Corps International des Dramaturges” rövidítése.)

CIFFERBLATT A szepességi szászok (cifferek) képes családi lapja az első világháború előtt. Egyedülálló sajtótörténeti nevezetessége, hogy nem volt címlapja.

CIKLOPSZ Félszemével a Népolimposz című lap véleményére sandító kritikus.

CIKÓRIA Kávétermesztéséről ismert sziget Szumátra és Celebesz között. Fővárosa Maláta.

CIKORNYÁS Bozótligetecske, melyben a cikornya (Cicornia Silvana) terem.

CÍMERES Nemesi származására büszke, válogatott ökörfajta.

CINGÁR Rendkívül vékony repülőgépek garázsa.

CINKE Egészen pici óndarab.

CINKELT Jómadár-látta.

CINÓBER A felső cintányér neve. Némely zenész pirosra festi, hogy meg tudja különböztetni az alsótól.

CIPSZER Lábbeliket és villámzárat javító-szerelő szepességi szövetkezet.

CIRKÁL Sétálás közben hozzávetőlegesen fölbecsül.

CIRKORÁMA Cirkuszi keretjáték.

CISZTERCITA A trombocitához hasonló, főleg cisztákban föllelhető véresejt.

CLITORIS Görög hetéra, akit izgatásért lecsuktak. (Erényövvel.)

COBOLY Western-filmek drága prémbe öltöztetett tehenészlegénye.

COKI Kihajított édesség.

CRAS TIBI Krausz Tibi pesti származású római jövendőmondó álneve. (A Hódi Mihállyal való társulás után a cég „Hodie Mihi, Cras Tibi” néven lett közismert.)

CÚGOS CIPŐ Erősen huzatos lábbeli, izzadékonynak. Talpa szantálfából (lásd ott) készül.

CUNCIMÓKUS Vadon élő bundás nőstény, mely jobbra az erszényesek lakta területeken lelhető fel.

CVÍDER Cvikkerrel egybeszerkesztett míder, nagyanyáink elterjedt viselete. Azóta morózus hangú dal is született róla: „Es war einmal, es kommt nicht cvíder.”

CS

CSACSA Dadogó nőstényszamár.

CSAPÁSMÉRŐ ESZKÖZ Úszó- és evezősedzők stopperórája.

CSAPNIVALÓ Összeütött színdarabok után összeütött féltényér.

CSAPSZÉK Italmérők ülőalkalmatossága. Néhány acél-golyótól csapággyá nyílik szét.

CSÁSZÁRKÖRTE Uralkodók elméjének megvilágítására használt elektromos berendezés. (Különleges sötét agyagnak csak a VAT 69-es fényerősség használ.)

CSATORNA Szennyvízlevezető csövekben végzett üdítő tesztelés.

CSECSEBECSE Az eladásra kerülő bennszülött nők keblének értékét föltüntető rovat a hajdani rabszolga-kereskedők kérdőívein.

CSÉLCsap Körbe forgó öntözőkészülék, más néven csélcakas. Működtetéséhez elég a fejét elcsavarni.

CSELLÓ Sakkfigura.

CSENCSEL Először Csen kínai sakkmeister által alkalmazott fortélyos megnyitás, mely mind a harminckét bábu azonnali lecserélésére törekszik, hogy több idő jusson az elmélet tanulmányozására.

CSEPREG Permetező, ritkás esőhullást kifejező ige. (Szinonimája: *szemrkél*)

CSÉR Madár, amely többnyire küsztt szokott vágni. Ez rengeteg hulladékkal jár (vö.: Cséri-telep).

CSEREBOGÁR Tartalékjátékos a galacsinhajtók mérkőzésén.

CSEREGUMI (Hamaroda) Világhírű japán autóversenyző.

CSETEPATÉ Francia filmgyár, mely hosszas pereskedés után egy Csete nevű magyar emigráns tulajdonába került.

CSICSIKOV Bóbiskov, Szunditov és Szenderegjev barátja Gogol *Alvó lelkek* című regényéből. Dunnyuskával takarózik.

CSICSKÁS A „zsizsikes” szó tájnyelvi változata. („Csicska van benne”, „megcsicskásodott”). Átvitt értelemben: többé nem szolgál semmire, nem látja el tisztét.

CSICSÓKA Csicsóné (azelőtt Tschöllné) három leánya közül a legkisebb. Ellentétben Hamucsicsökével, ő nem lencse-, hanem gyökérgumó-válogatással töltötte legszebb éveit.

CSIGABIGA Csiga vontatta biga; kétfogatú jármű a puhánnyá és gerinctelenné vált ókori Róma lassúsági kocsiversenyein.

CSIKLÓ 1. Bozótosok környékét kedvelő mozgékony állat (*Hetaera Lubrica*), a vízcicskló rokona. Alapjában visszahúzódó természetű, de ha ingerlik, megvadul. Fő előfordulási helye az Altáj és vidéke. 2. Egykori, s immár újra működő közlekedési eszköz Budapesten. Az Alagút bejáratától kiindulva föl-le jár.

CSILINGEL „Csilingel, csilingel, jön a santa Krausz” - angol karácsonyi dal.

CSIPKEVERŐ Integrált áramkörök osztályozására szerkezetváltás folytán átképzett szövőipari munkás.

CSÍPŐFOGÓ Csárdást ropó legény.

CSÍPTETŐ Madáretetők borítóüvege.

D, DZS

DADAIZMUS Művészeti irányzat, mely a fürdővízzel együtt a dadát is kiönti.

DADOG Hebegő kutya Jack London regényében.

DAKOTA Indián zenei előírás. Jelentése: kottából.

DAKSZLI Kártyajáték. Bunkóra játsszák.

DALESZ Ókori bölcsele. Koldussszegényen halt meg.

DANAIDA Kruchselhübner Ida magyarnóta-énekesnő művészneve. Föllépés előtt véget nem érően töltögeti magának a célzóvizet, miáltal minden este kirobbanóan siker lesz.

DANILO A pónilónál valamivel nagyobb hangú állat, orfeumok állandó műsorszáma. Víg özvegyek öleb helyett, öllóként használják, s gyakran egymás ölére is mennek érte.

DANMARK Dán márka; európai pénznem.

DANZIG Olyan éjszakai mulatók elnevezése az NSZK-ban, amelyekben a tánchoz Wurlitzer helyett még régi-módi Westerplatte szolgáltatja a zenét. Lengyel változata a Gdansing.

DARABOLÓ A diabolóhoz hasonlóan elterjedt, igen kevés segédeszközt igénylő sétatéri gyermekjáték. Mindössze egy holttest meg egy konyhakés kell hozzá.

DARMSTADT Belváros, németül.

DECEBÁL Ősi dák mértékegység a hangerősség mérésére. Később a rómaiaknál Anno-Decebál néven a hang-évtávolságot jelentette.

DECIMA Tizedelés előtt felhajtott, fohászt pótló szív-erősítő.

DEGENERE Arisztokretén.

DEKÓRUM A portorikórumhoz hasonló, de annál sokkal részegítőbb szeszféleség.

DEL DONGÓ A páрмаi Stendhal-gépgyár valaha népszerű segédmodoros kerékpárja. Ma már nem fabricálják.

DÉLIBÁBOS Mediterrán marionettművész. Szlovákiai megfelelője a tótágas.

DELILA A haj és szakáll nélkül maradt dühöngő Sámsonra mondták barátai.

DELTA A torkolatizom orvosi neve.

DEMAGÓG Ösmagyar katonai rang a Góg és Magóg fölött.

DEMENTIA PRAECOX Tüzelőszállítás előtti örjögés.

DERELYE Metélt tésztábol készült ladik. Heyerdahl először rajta akarta elérni a Húsvét-szigetet, de rájött, hogy vállalkozása csak bejglivel sikerülhet.

DESZKALAP Kottairásnál az emelt dé hangot övező kalapszerű jelzés.

DIARÉ Homlokék, fejdísz. (A „diadém” és a „tiara” szavak összevonásából.)

DIASZPÓRA Az egész világon elterjedt szőlőgomba.

DIDAKTIKUS A meztelen női felsőtest oktatásával foglalkozó.

DILI (Salvador). Extravagáns spanyol festő.

DILINÓ Gumiból készült dominó, a hasonnevű olasz városka neve után. (Lásd még Rilke: *Dilinói elégiák*)

DINÁR Száz paraméter magas hegy a jugoszláv Alpokban. Számos dalban megénekelték, lásd pl. az áriát: „A Dinári Alpok alatt régen leesett a pénz”, vagy az olyan ordinár nótákat, amilyen pl. a „Hej Dinárér’, Dinárér’ beteg lett a cigányné”.

DIORÁMA Alakváltásairól ismert mitológiai istennő.

DIÓTERMÉS Görög mitológiai istenség, a gyümölcsösök védnöke.

DISZKANT *A tiszta ész kritikája* bőrkötésben és merített papíron.

DISZKOBOLOSZ Görög táncklubokban föllépő ruhátlan artista. Kés helyett tányérokat dobál.

DISZKOPÁTIA Lemezkorongsérv. Sok lemezlovaglásból lehet kapni.

DISZKOSZVETÉS A díszpálmavetéssel egyidőben végzett mezőgazdasági munka.

DÍSZNŐ Luxushölgy, aki abból él, hogy malackodik.

DÍVÁNY Kanapén összeülő török államtanács.

DIVÍZIÓ Kettőslátásban szenvedő katonákból álló se-regtest.

DIXI Ötszázkilenc plusz egy – az amfiteátrumi viadalok-ra alapozott ókori totójáték.

DIZENTÉRIA Afrikai állam Nigériától és Drogériától délre, Entero Septol pasztillisszimusz vezetése alatt. Az ország jellegzetes nemzeti eledele a becsinált.

DOBER DÁN Doberdói eredetű kutya fajta, a dán dog és a dobbermann keveréke.

DOBRA VERNI „Jó estét, foglalni jöttünk”. (Makedón)

DODZSEM Lekvárrá ment vidámparki kisautó.

DOLCE FAR NIENTE (Olasz) Szó szerint: „Csinos hátsó nuku.” Olyan nőkről mondják, akikkel semmi éde-set nem lehet csinálni.

DOLLÁR ELADÓ Do-lá-re-la-dó: közismert szolmizá-ciós gyakorlat a Keleti környéken.

DOLMEN Breton férfiak által viselt ősi ruhadarab.

DONNA Perpetuum mobile, egy Rigoletto nevű olasz tudós találmánya. Legmobilabb változatai perpetuum ra-bomobilén közlekednek.

DON-PARTI A spanyol–orosz baráti társaság által ren-dezett, tréfás atamánsütéssel és lepényevéssel tarkított sporthorgász-verseny.

DÓZSE Velencei labdarúgócsapat. Székháza valóságos palota.

DRESSZING Sportmez, melyből mérkőzések végén sa-látalét lehet facsarni.

DROGÉRIA Nigériával szomszédos állam. Haj- és napolajforrásai jelentősek.

DUBLÉ Két lé, összeszűrve.

DUCI Töltöttgalambok házikója.

DUPLAFENEKŰ Speciális bűvészláda, különlegesen kövér hölgyek eltüntetésére.

DURRANÓGÁZ Két rész hidrogén, egy rész oxigén és egy rész sólet összeütköztetéséből származó vegytani jelenség.

DUZZASZTÓMŰ Női kéz.

DUZZATAG A negyvennapos tavaszi esőzés neve Székelyföldön. (Vö.: *A Duzzatag negyven napja*)

DZSEMBORI Nyalakodó, torkos cserkészlányok egykori gúnyneve.

DZSINFISZ Részezes tatár kán.

DZSÖMPER Motoros szállítókoszin viselt önküirítő ruhadarab.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

E, É

EBEN GUBA A hajdani kutyakereskedő céh jelmondata.

EBURAFAKÓ Lámpatisztítók közismert kifakadása.

EGEKURA (Kicsimuki) Japán nemzeti hős. Három egymást követő évben nyerte meg az országos harakiri-bajnokságot.

EGÉR Világhálóval vadászott állat a kukaccal együtt.

EGÉSZSÉG Két feleség.

EGRI LEÁNYKA A borospincék gyöngye. Lehetőleg jól dugaszoljuk be, hogy mindig tüzes maradjon, de agyonkéneztetni nem szabad.

EGYELÉS Már répákra is féltékeny korosodó férjek havi programja. Idővel még ez is feleseléssé válik.

EGYRENDBELI Mindig ugyanabban az öltönyben bűnözni járó személy.

EJZENSTEJN Magyar nevén: vaskő. A filmek minőségének időnkinti feljavítására használt vegyi anyag.

EKG Súlyrövidítés. Általában a fölös kilókat jelzi.

EKHÓS SZEKÉR Visszhangos jármű.

EKVILIBRISTA Cirkuszi artista, aki lovakat idomít könyvolvasásra. (A latin „equus” – ló – és „librista” – könyvész – szavakból.)

ELEFÁNTCSONTPART A mi Ormánságunkhoz (lásd ott) hasonló ősi állattemető, ahol a kecskekörmök elefántagyardból vannak, az oroszláncörmök számára pedig külön elefántcsonttorony épült. A bejáratnál a Monszunturiszt szuvenírboltja várja a vásárlókat.

ELEKTOR Görög drámahős, Elektra férje. Mindig új választás elé kerül.

ELEVEN A labdarúgó tizenegy neve Angliában.

ELEVENSZÜLŐ Ugribugri apa vagy anya.

ELHAL El Hal, az egyiptomi horgászok és környezetvédők lapja. Nem tévesztendő össze az Al Él nevű izraeli pornómagazinnal.

ELIZÉL Rossz politika miatt a francia elnöki palota elhagyására kényszerül.

ELLENLÁBAS Az ellenzék pecsenyéjének megsütésére szolgáló konyhai edény, a húsosfazék (lásd ott) ellentéte.

ELMÉSZ Melegebb éghajlat alá küldött ideggyógyász.

ELŐLRŐL KEZDENI A *Kamasz! Útra!* című népszerű ismeretgyűjtő mű egyik fejezete.

ELPATKOLÓ 1. Kihalófélben lévő kovácsfajta. 2. Eredeti írásmód szerint: El Patcolo, neves torreádor, civil foglalkozására nézve andalúziai főhiszán. Az arénában egy robogó bika, nem véve figyelembe a piros jelzést, halálra gázolta.

ELSZÁNT Barázdakészítés közben a megyehatáron is eltökélten átvág.

ELSZÁSZ „Úgy beléd rúgok, hogy...” kezdetű, közismert lotharing kifakadás.

ELZEVIR A triumvirátusnak a könyvnyomtatással megbízott tagja a régi Rómában.

EMANCIPÁL Atlétikai versenyek szexvizsgáján elbukott hölgyek tréfás neve. (Ellentéte az Eleonóra.)

EMMENTHAL Világhírű sakknagymester. Az ő nevéhez fűződik a lyukas sakktábla feltalálása.

ENCIÁN Kék színű rovarirtó szer.

ENGLISH SPOKEN Német nyelvű fölirat boltajtókon. Jelentése: „Angyalian köpködjünk.”

EPERJES Ajakjelző a tokaji hegyvidéken.

EPICENTRUM Szeizmográfok és egyéb geofizikai kellékek nagyáruháza. Különösen epicentrum-hétfők alkalmával reng benne minden szinten szinte minden.

EPIDÉMIA Az epidermisz ragályos megbetegedéseivel foglalkozó speciális akadémia.

ERDŐKERÜLŐ Munkahelyéről rendszeresen lógó erdész. (Diákkori változata a faiskolakerülő.)

ÉREMTAN Tantárgy a Testnevelési Főiskolán. Háromrészes dobogóról adják elő.

ERÉNYCSŐSZ Bokros teendőkkel megbízott parkfelügyelő, a Mautner-szálló (lásd ott) alkalmazottja.

ERMITÁZS Remetelakokban alkalmazott muzeális fűtésfajta.

ERRATA A szerelmi tévedések múzsája.

ERZACC Pótkávé-üledék.

ESPERES Egyházi perekben az alperes és felperes közt döntő bíró titulusa.

ESZCÁJG Étkezéshez hordott olcsó, pamutvászon nadrág, melynek az sem árt, ha leesszük.

ESZKÁBÁL A Szakszervezeti Központ táncos estélye, melyet hagyományosan egy külön célra hevenyében összehívtak csúriben rendeznek. Az épület a táncosokkal együtt a csüddöngölő végére készül el.

ESZTÉTÁK Irodalmi betegségleyezők.

ETNIKUM Tűzhányás. Régi szicíliai népszokás, melynek során lávát és hamut öntenek Vulcanus isten oltárára.

ETNOGRÁFUS Tűzhányókutató.

EUFRÁTESZ Legendás görög bölcselő, akinek ajkain még a tigris is áhítattal csüggött az Akadémia ligetének évezredes platónjai alatt.

EUSTACH-KÜRT Az egyetlen olyan fúvóshangszer, melyet füllel kell fújni. (Nem tévesztendő össze a dobhártyával, melyet a fülünk botjával verünk.)

EUTHANÁZIA Gerolsteini nagyhercegnő. Százhet éves korában a tulajdon édesapja verte agyon.

EVANGELISTA Az inkvizíció idején a Luther-követők titkos névsora. Az idők folyamán négy készült belőle.

ÉXCREMENTUM Ókori város a mai Illatos út helyén.

EXKIRÁLY Poharát mindig fenékgig üritő ivóbajnok.

EXKLÁVE Fölösztatott bíboros-ülés.

EXKUZÁL Exkuzinnal tart viszonyt.

EXLEX Törvénytelen fiúként született angol gróf, aki már pályája elején rossz stuartot vett, s ezért lefejezték.

EXPANZIÓ Tönkrement családi hotelből való kiköltözés.

EXPIÁL Egyhajtásra iszik, hogy feledjen.

EXPORTŐR Nyugdíjas kikötői teherhordó munkás.

EXTERIŐR Különlegesen mutatós külsejű, drótszörű kutya fajta.

EXTRÉM Még Drakulánál is ijesztőbb szörny.

F

FAGOCITA Szerzetesrend. Tagjai, a fagociták, vezeklésül baktériumokat nyelnek és emésztnek.

FAGOTT Középkori német szobrász által fenyőből kifaragott híres isten-képmás. Megfűjták. (Pótlásával a fagociták – lásd az előző címszót – foglalkoznak.)

FAHRENHEIT Az utazással való nagyfokú beteltség. (Német)

FAKABÁT Fa-Rock, magyarul.

FAKUTYA Olyan szánfajta, mely csilingelés helyett röhög.

FALATKA Falakban meghúzódó, egészen apró pókfajta.

FALLOSZ Világítótorony.

FALRAGASZ (Tapasztasz) Görög politikai harcos. Mindig a fal mellett maradvá böjtölte ki a junta bukását; ezt követőleg a reklámszakmában helyezkedett el.

FALRENGETŐ Népi mulatságok alkalmával a csúrdöngölőt követő, kalákában ropott tánc. Előtte isszák a Magnó-áldomást.

FALZETTÓ Hamisgulyásból készült rizottó, egy tabletta eunuchtinna.

FANCSALI Horgászok által jobb híján használt szőrös kukac.

FARADAY (Mihály) Jókai-regényhős. Haladó szellemű földesúr, aki otthonában tudományos kísérleteket folytat.

FARAH (Turbina) Olajjal sahtalanított egykori iráni filmcsillag. Faramucinak is nevezték. A száműzetésben egy árva hajatolla nem sok, annyi sem maradt.

FARBA Rúgás helyén keletkező zöld, sárga stb. szín.

FARINGOCOCCUS Pálmafán ringó ízletes gyümölcs. Ha a fogasztás előtt megmossuk, elveszti zamatát.

FARIZEUS Magát görög főistenségnek kiadó szélhámos. Csak hátsó fertályát mutatja mindenkinek, hogy valódi énjét ne sikerüljön leleplezni.

FARKATLAN KÉTÉLTŰ Biszexuális eunuch.

FARMOTOROS 1. Lökhardtásos hölgyek csoportja, mely csak külföldi üzemanaggal működik. 2. Amerikai gazdálkodók körében elterjedt káposztaétel.

FARTÓ Nagy állóvíz. Az Ökörítóban folytatódik.

FARUK Az egyiptomi trón hajdani birtokosainak uralkodásra használt része.

FASZESZ Vastag rőzseköteg. A hajdani római liktorok vele gyűjtötták be a Veszta-szüzek oltárát.

FATÁL Végzetes fogás középkori étkezések során; a Borgiák kedvelt fegyvere.

FATA MORGANA Artistaképességeiről is jól ismert olasz művésznő. A *Délibáb* című filmet tótágast állva játszotta végig.

FAUNA Erdei szatírok számára létesített finn gőzfürdő, melyben csak Flóra-szappan használható.

FAVILLA Spanyol nagyváros. Toledóval ellentétben, ahol főleg késpengéket gyártanak, itt elsősorban fakanalakat és fatányérokat állítanak elő.

FECSKENDŐ Könnyű selyemből vagy vászonból készült, háromszögű férfi úszónadrág, még nem egészen medencetiszta fiatalok számára. (Nem tévesztendő össze a combközépig érő Bermuda-háromszöggel, melynek rejtelseit sokan váltig kutatják.)

FEJBÚB Kártyafigura a snúr nevű játékban.

FEJDÍJÁSZ Bérgyilkost ábrázoló ókori görög szobor.

FEKETEMISE Elsötétített teremben lebonyolított tömeges félistentisztelet, melynek során a hívek, de főként a hűtlenek – ünnepélyesen zúgó orgiaszó kíséretében – részben egymás hegyén, részben egymás hátán mutatnak be húsáldozatot Cupido oltárán.

FEKETEPIAC Illegális afrikai rabszolgavásár.

FÉKOSZ Mitológiai alak. Nesszusz-ingeket készített antik mérték után.

FEKVŐTÁMASZ Ritmikus tornagyakorlatokat végző hölgyeket kitartó személy.

FELCSER Völgyből a hegyre zúduló jégár.

FELD-MARSCHALL Emlékezetes, igen nagy stratégiai küzdelmet hozó sakknagymesteri párosmérkőzés az első világháború idejéből.

FELFÚJT Sok rizsából készült és lila szósszal leöntött hipermodern műalkotás.

FELHŐFEJES Főmeteorológus.

FELLAH Allah főnöke a ramadánoknál (lásd ott).

FELMENŐ ÁGI Idősebb férfiak legénylakására járó fiatal lányok tréfás elnevezése.

FÉLREESŐ Magyar vécédeszka-szabadalom.

FELSŐ-VOLTA Afrikán végighúzóódó magasfeszültségű áramvezeték.

FELTÉTLEN Hús nélküli főzelék.

FÉLTŐ Virágkertészeknek sok gondot okozó, ötven százalékos palánta.

FÉLVEZETŐ Középkáder. (Vö.: miniszter.)

FENÉKJÁRÓ KÜLLŐ A kerékbetörést a karóbahúzással egyesítő középkori kínzóeszköz. A karót helyettesítő kerékküllő faszálkái roppant fájdalmat okoznak az áldozatnak.

FENÉKLETAPOGATÓ BERENDEZÉS Már az őskori hajósok körében is ismert, bőrrel bevont, ötagú betájolási eszköz annak megállapítására, hogy meddig lehet elmenni.

FENNKÖLT Fa tetején ünnepélyes költeményt improvizál.

FÉNYŰZŐ Az enciklopedisták arisztokrata ellenfele.

FERMI Vasáruk minőségét a legmodernebb fizikai eljárással ellenőrző vállalat.

FERTÁLY Az Altájnak mintegy negyed részét kitevő nyúlvány Hátosztán (lásd ott) déli részén. Különösen festőiek Hátsó-Fertály dombvidékei, melyeknek fő jellegzetessége, hogy itt egyesítették első ízben a földmívelést az állattenyésztéssel, amennyiben a szemet itt nem vetik, hanem legeltetik.

FESZMÉRŐ Zongorahangolók eszköze a fismérővel együtt.

FEZŐR Olyan személy, aki a gondjaira bízott török fejedőkkel spekulál.

FIASTYÚK Leányanya. Annyi van belőle, mint égen a csillag.

FIDIBUSZ Régimódi közjármű, melynek motorját még égő papírdarabbal gyújtották be.

FIKCIÓ A Fővárosi Ingatlankezelőség által végrehajtott akció.

FILIPPIKA Demoszthenész felesége.

FILOMÉLA El-elrévedező bölcsészlánya.

FILIPPÍNÓK Mindazok elnevezése, akik Filippinél szoktak találkozni.

FILOXÉRA Bölcsészhallgatók által társadalmi munkában végzett szőlőszüret.

FILOZOPTER Légcsavarral ellátott szárnyaló bölcsező.

FINNYÁS Válogatós finny, aki az istennek sem ugor.

FÍRHANG Fügöny elé kiálló énekkvartett.

FISZTULA Lengyel ápolónők fejkendője.

FITYISZ (Orv.) Görcs, melynek során a hüvelykujj egy időre beszorul a mutató- és a nagyujj közé.

FIXA IDEA Magyarul: kiszögelt elképzelés; Luther 95 pontjának címe. Rögeszmeként való fordítása elírás, szögeszme helyett.

FJORD Norvég gépkocsimárka.

FLAGELLÁNS Önkínzásairól híressé vált portugál hajós.

FLEKKEN Mozzanatos ige. Jelentése: hirtelen sül, sercen. (Pl.: „Úgy megsütötte, hogy csak úgy flekkent.”)

FLÓBERT Francia íróról elnevezett puska.

FOGANTYÚK Olyan fiatal lány, aki még egy villamosutazástól is teherbe esik.

FOGASKERÉK A szokásos félkör helyett egész körre hajlított és úgy megsütött balatoni hal. Vendégek meghajtására szolgál.

FOGAS ORLY MÓDRA Repülőhal gépolaj mártásban, franciás szárnyas-körítéssel és pilótakeksszel.

FOGATHAJTÓ Lovak fájós fogait az ínjből fájdalom nélkül kipurgáló keserűvízfajta.

FÓKUSZ A cirkuszi érdeklődés középpontjában álló hím foka.

FOLKLÓR Műalkotások közkedvelt tisztítószere.

FOLYÓ HÓ Természeti tünetény. Hirtelen tavaszi fölmelegedéskor tapasztalható a hegyekben.

FONÉMA Nyelven keletkező jóindulatú daganat.

FONOGRAF Pestlőrinc egykori kényura. Csak a legjobb hangú tengerihántó-lányokat volt hajlandó a fonóba fölvenni. Közülük sajnos egyedül a Tubán kísért Dalos Eszti hangját sikerült Arany-lemezen megörökíteni.

FORMALDEHID Gázgyáráról ismert indiai város.

FORTINBRAS Történelmi erőd Dániában. Jelenleg itt gyártják a Helsingör-varrógépeket (lásd ott).

FOSZFOROS Világítótornyokkal szegélyezett tengerszoros Európa és Ázsia között.

FOSZGÉN Örökléstani tényező. Meglététől függ az ivadék neme.

FOSZTÓKÉPZŐ Tengerihántásra fölkészült szakiskola. Benne alkalmazták a legjobb tlanítókat.

FŐBENJÁRÓ Még csak a tervezés állapotában lévő bűncselekmény.

FŐCSŐVEZETŐ Csaptelepi csőlakók által választott, önkéntes tűzoltásra is kötelezett gondnok. A betolakodó jövevényeket neki kell slagban tartania.

FŐHATÓSÁG A főhajtóság ellentéte.

FŐKAJÁR A Balaton-vidék hajdani királyi étékfogóinak a főpohárnok mellé rendelt feje.

FŐNIX Vezérsemmi. A poraiból élemedő heideggeri filozófia alapfogalma.

FŐTÉTEL Szimfóniaszerzők eledele. Konzerválását külön intézményekben, úgynevezett konzervatóriumokban végzik.

FRANKATÚRA Készpénzzel bérmentesíthető hölgyek esti kiruccanása. (Kuruccanásnak is nevezik.)

FRAUENDIENST Német szakácsok ismert eljárása, mely a nőstények húsának dinsztelés (párolás) útján történő omlatagra-puhításából áll.

FRÁSZKARIKA Lányok által udvarlójuknak gyöngéd célzasképp vásárolt jeggyűrű.

FREGATT Vitorlášhajók versenye.

FREKVENTÁL Sűrűn látogatott svájci völgy, mely hasonnevű teheneiről és sajtjáról nevezetes.

FRIKANDÓ (Kálmán) A borjú vontatta villanymozdony feltalálója.

FRIMM Híres német testvérpár. Intézeti elmebetegek számára írt meséiket még a bolond is betéve tudja.

FRINGIA Ókori kisázsiai birodalom, ahol a kardhegyre szúrt sapkát föltalálták.

FRIZŐR Múzeumi felvigyázó, akinek a szoborfejek dauerolása is kötelmei közé tartozik.

FRUSKAGÓRA Fiatal nőstény mandragóra.

FUKSZIA Polinéziai sziget, melyet Joachim Fuchs német utazó fedezett föl 1603-ban. San Severia (lásd ott) partjai közelében terül el, fővárosa Begónia (lásd ott).

FURFANG Kasszafüró fortélyos elfogása. (Német)

FURGON Négyszög. (Angol–görög)

FURTONFURT Szünet nélkül fejlődő német nagyváros.

FURUNKULUS A kárbunkulusnál is égővörösebb drágakő. Portyázó eleink vele ékesítették szőrtüszőiket.

FUSZULYKA Népi fúvós hangszer.

FUTÓRÓZSA Meneküléshez föltűzött katonai sapkadísz.

FUTÓTŰZ Az olimpiai láng útja.

FÚVÓSÖTÖS A legjobb jegy a Zeneakadémia trombita-tanszakán.

FUZZIJAMA A hálóing mellett a japán hegyilakók legelterjedtebb éjszakai viselete.

FUZZITUS 1. Japán hegymászók számára a csúcson fölszerelt zuhany. 2. Háklis, kötekedő kontár. (Lásd a dalt: „Mi fuzsitus lelkek, mi bohém fiúk...”)

FÜLÖNFÜGGŐ Telefonhírmondón váltott, félbeszakadt sakkjátszma.

G, GY

GAJDESZ India szent folyója, melyben a tönkrement emberek rituális előírás szerint, félhangokat énekelve mosakszanak. Innen a „Gajdeszba menni”, illetve a „Jöttem a Gajdesz partjairól” (kint vagyok a vízből) kifejezések.

GALÁNTA Gáláns kalandokat megelőző násztáncok gyűjtőneve.

GAMBIT Fehér-fekete kockás kőzet.

GARBÓ Hosszú ujjú, magas nyakú színésznő Gréta szigetéről.

GATYÁS GÉM Felsőruha nélküli teniszjáték.

GATYAVÁLTÁS Férfi vetkőzősztárok stafétájának legizgalmasabb része, amikor is a bottal együtt az addig viselt sportnadrágokat is át kell adni.

GAULEITER (Jakab) Német nyomdász, majd újságíró, a náci párt tagja. Cikkeiben mindent kiforgatott eredeti értelméből, miáltal olyan gyorsan emelkedett a ranglétrán, hogy ez utóbbit végül róla nevezték el. (Jakobs Gaulleiter).

GAURIZÁNKÁR Az őszinte sajnálkozás kifejezése a nepáli hegyvidéken.

GÁZLÓ Gyorsított pedállal ellátott farmotoros paripa. Vízen is jól fut.

GEBIRGE Német hegyi juh.

GEIL Émelyítően alázatos orosz hitlerista kollaboránsok köszönésformája volt a második világháborúban.

GENERÁLSZÓSZ Puccsista tábornokok által elmondott rádióbeszéd.

GENEZIS Elkerülhetetlen végzet. Arra utal, hogy egyszer minden élőnek meg kell születnie.

GENITÁLIA Olasz tartomány volt Casanova kormányzósága alatt.

GEPIDA Kihalt ragadozófajta.

GÉROKK A barokkot követő irányzat a férfidivatban.

GEZAROL Túl sok poloskairtót használ.

GÉZENGÚZ Kötszeren taposó liba. (Angol)

GHIBELLIN Dante korabeli faliszőttes.

GÍBIC A legkíváncsibb madár. Érdekes meteorológiai jelenség, hogy valahányszor megszólal, nyomban kitör a vihar.

GIGÁSZ Gégeszakorvos a görög mitológiában.

GÍGERLI (Franz) Neves svájci női szabó, a híres férfiszabó Schneider Fáni férje. Az elsőként általa gyártott ingerlő piros szoknyáról ismert.

GILISZTA Lesage híres Gil Blas-jára esküvő, előtte elv-telenül csúszó-mászó személy.

GIN (ejtsd: dzsin) Égetett borókafenyő palackjából kiszabaduló szellem.

GINGALLÓ Haranglábra húzott hosszú nadrág.

GINZENG Borókapálinkával töltött speciális zenélő palack. Minden lenyelt korty után eljátssza a Mendelssohn-nászindulót.

GIORDANO BRUNO („Barna Jordán”) A „Kék Duna” sikere nyomán a Jordán folyóról írt, szerfölktt tüzes olasz keringő.

GIRAUDOUX (ejtsd: zsírodu) Francia regény a háború utáni élelmiszer-rejtegetőkről. A Valéry-telepen játszódik.

GIRLAND Tekervényes partszegélyű sziget az Északi-tenger és az Atlanti-óceán közt. Fővárosa Confetti.

GLADIÁTOR Az ókori római arénák fűtőberendezése.

GLADIOLUS Egy szál kardvirággal az oroszlánok elé vetett rabszolga a régi Rómában.

GLÓBUSZ A Ikarusz pónivontatású, konzerveken görgő modellje, nagyobb sebességet nem bírók számára. Két megállók közt is soká eláll.

GNÓMA Manófeleség.

GO HOME Japán játékkaszinó, a „go” nevű játék otthona. Amerikai turisták többnyire elkerülik.

GÓL Ókori nép. Ma már kihalt. (Második jelentését lásd a HÓL címszónál.)

GOLF Áram, melyet Angliában bottal ütnek, hogy keringjen.

GOLYHÓ A keresztény állampolgárok vallási fölvilágosításának szentelt kampány Izraelben.

GOLYÓBIS Kétszeri golyóváltás.

GOLYVA Kikeresztelkedett.

GOMOLYA Báránfelhőből készült túró.

GOMORRA Nemi betegség. Különösen szodomistáknál gyakori.

GORZONZOLA (Émile) Spanyol származású francia író, a naturalizmus egyik megalapítója. *Le Fromage* (A Sajt) című regénye magyar vonatkozású: a Roquefort márkít arcátlanul kihívó Monsieur Toureau-t, a mű főalakját Liptón körözik.

GÖDÉNY Duna menti pelikánok által etetéskor fiaik nyakába kötött partedli.

GÖMBÖLYŰ Kerek ragadozómadár, szemben az ovális és a kockaölyűvel.

GÖREB Apró lombik, melyet félörült tudósok vasárnaponként pórázon sétáltatnak.

GÖRLICE Revütáncosnőknek huszáros áttörés reményében elrebegett becézés. Körülbelül annyit tesz, mint a galambóci csata idején divatban volt „galambom”.

GÖRVÉLY Kerekeken guruló dagadt násznagy.

GRABANC Garabonciás utcalányok neve. Civilek és rendőrök egyaránt összefogdossák őket, de nem feltétlenül ugyanazzal a céllal.

GRACIÓZ A Grác környéki erdőkben élő, igen kecses nemes vad.

GRETNA GREEN Világhírű angol filmszínésznő. Lábat sosem engedte fényképezni, mert kalapácsujjai voltak. Visszavonulása után Üllőre költözött, és megtanult összeadni.

GRIFF Ragadozómadárból készült körömpörkölt. Mesés eledel.

GRILLCSIRKE Éjszakai mulatókban forgolódó, harapnivaló ifjú hölgy. Egész este kenni kell, hogy megpuhuljon.

GRIMASZ (Fintorosz) Görög tábornok, az egykori katonai junta vezetője.

GRIMBUSZ Meseautó.

GRIZETT Tejbe darált malacvér. Könnyű francia étel.

GRIZZLY Grízzel és prézlivel elkészített medvehús a Panír-fennsíkon (lásd ott).

GRÜBERLÉ Magas szárú, bokában kétoldalt elegánsan behorpasztott bőrcsizma.

GUANO Madarászatáról ismert olasz város.

GUBANC Egész csomó pénzt kérő prostituált.

GUBERNÁTOR Kormányzósági szeméttelpeken turkáló kódís.

GUELF Dante korabeli szabadtéri játék. Külföldi turisták számára meghonosított változata volt a miniguelf.

GULIPÁN Főleg Hollandiában termesztett különös, madár alakú virág.

GULYÁSÁGYÚ Vadkeleti tehenészlegények ismétlő fegyvere, szemben a vadnyugati cowboyok Coltjával. Húsgolyókat lőtt ki nokedlival.

GURGULYA Hangos gargalizálással tovagördülő tehén-csapat.

GUYANA Hacsaturján-balett.

GVÁRDIÁN Templom elé őrségbe állított indián. (Lásd a régi indulót: „Állunk a gvárdián.”)

GYÁMOL Árva gyermekek számára komponált Bach-mise.

GYÁRFÁS Parkosított karalábéfeldolgozó üzem.

GYARLÓ Nem arabs paripa.

GYILOKJÁRÓ A kardtáncnál lényegesen rövidebb táncot lejtő személy.

GYOMORRONTÁS Dudvaszagoláskor érzett hányinger.

GYÖMBÉR Prostitúáltaknak pénz helyett fűszerben fizetett munkadíj.

GYURGYALAG Speciális masszörök által fölkészített futómadarak versenypályája Pest és Vác között.

GYÜMÖLCSOLTÓ 1. Szarvasmarhák egyik gyomra, az általuk elfogyasztott narancsok és banánok földolgozására. 2. Permetező anyagot pótló mezőgazdasági szer, melyet injekcióstűvel egyenesen az érett szőlőszemekbe fecskendeznek. A néphagyomány szerint a műveletet ahhoz, hogy áldás legyen rajta, csakis boldog asszonyok végezhetik, ezért aztán ki is ment a divatból.

GYŰRŰS FÉREG Házasságsszédelgő.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

H

HABAKUKK Prófétikus madár. Állítólag előre megmondja, hány évünk van hátra.

HABCSÓK Tortaevés közben teli szájjal váltott puszi.

HABLEÁNY Tortákra halfarokszerű hullámdíszeket nyomó cukrászati alkalmazott.

HABÓKOS Különc széptevő.

HACUKA Zsidó ünnep, melynek során a vének gyertyát gyújtva megszaggatják ruhájukat, az ifjak pedig gyertya nélkül a lányokét.

HACSEK Csehországban eredő folyó. A Sajóba ömlik.

HADÚR Hajdani repülős-indulózenék ismert hangneme.

HÁGCSÓK Tüzlétrákon való szeretkezés közben váltott puszi.

HAGIA SOPHIA Isztambuli táncosnő, a tiszteletére épített hatalmas színház névadója.

HÁGÓ Tágasabb szorosokban üzekedő.

HAGYMÁZ Önkívületi állapotban mezőgazdasági munkát végez.

HAJADONFŐTT Árvalányhajba tekert és csak forralás után lekopasztott kukorica. Már teljesen puha szűzpecsenyével (lásd ott) tálalják.

HAJDINA Neves osztrák zeneszerző. Mielőtt az udvar alkalmazásában állt volna, évekig vízben főtt kásán élt.

HAJFA Izraeli asszonyok által használt fejkavaró.

HAJLÉK Pilisi rendházak bennlakói számára előírt tonzúra.

HAJÓHINTA Tengeri vihar.

HAJÓPOSTA Palacktörést szenvedett szigetlakók üzenettovábbítási módja.

HAJRÁ Paróka. (Argó)

HAJSZESZ Egyiptomi fáraó volt. Kedves piperecikkeivel együtt a Kerepesi-temető Bánfi-kriptájában temették el.

HALIKRA (teljes nevén: Findzsába Rahedli Halikra) Indiai biológus. Világhírét a *Miért nem lesz lábikrából soha kaviár?* című munkájával alapozta meg.

HALINA Víziállatok izomkötő szalagjából készült csizmafajta.

HALLÓ Telephónosz görög eposzköltő által megénekelt különös mitológiai frigy, mely a perverszoszi öbölben ment végbe a hallá változtatott Héra és a ló képében megjelenő Zeusz között. Alig lehetett őket szétkapcsolni.

HALLUCINÁL Ucinál, mintha hallana.

HALMAJONÉZ A polonézhoz hasonló halmaji néptánc.

HÁLÓTÁRS Teniszpartner. Behunyt szemmel is tudja, mit kell a labdákkal csinálni.

HALOTTKÉM Elhunyt személyek gyanús viselkedésének földerítésével megbízott hírszerző.

HALTEJ A madártejhez hasonló étel, melynek azonban nagy előnye, hogy még állottan sem ikrásodik meg.

HÁM Bőrréteg, melyből aki kirúg, berúg, aki meg be, az ki.

HAMELNI Patkányt fogni.

HAMLET Az omletthoz hasonló, sonkából és záptojásból készített dán étel. Tőle bűzlik egész Dánia. Mivel gyakran okoz tömeges mérgezést, a KÖJÁL tanácsára a legtöbben inkább csak nézni szokták.

HANCSU Kína legnagyobb kesztyűgyára.

HANDLE Kézleöblítő és ápolószer.

HANGALAKI Rekettyésben van villája.

HANGÁR Zeneterem.

HANGVILLA Karmesterek által használt evőeszköz. Kínában pálcával helyettesítik.

HANNIBÁL Szépségversennyel egybekötött táncos estély volt Karthágófüreden, Baal főisten patronálása alatt. Később Anna-Baal néven Baalatonfüreden is meghonosították.

HAPSI Náthás ürge.

HARAGTARTÓ A melltartóhoz hasonló panofix szerkezet, mely haragunkat frissen és ruganyosan tartja.

HARMADFÜ Többször átfőzött kamillatea. Rendszerint beteg lovakkal itatják.

HÁRPIA Alkoholtól idegbeteggé vált, kötekedő öregasszonyok gyógykezelésére neurológusok által javasolt húros hangszer, melynek idegei a páciens szüntelen hadonászásától épp úgy becsavarodnak, mint a betegéi. Ez utóbbi ennél fogva kénytelen lesz egy húron pendülni, majd egyen sem. A kezelés szigorúan csak violinkulcsra zárt osztályokon alkalmazható.

HASKELEP Elhízott gólya, mely már csak nyújtózni tud.

HASMARS A grenadírmarsot rontó bemondás az ultimánban.

HASONMÁS Ugyanaz a nő, hátulnézetből.

HASONSZŐRŰ A pubertáson hozzánk hasonlóan túljutott személy.

HASPÓK Pókfajta, mely hálóját hasnyálból szövi. Ebédlőjét még inkább.

HASSZÁN Arabok által használt, bobszerű sivatagi le-siklóeszköz, melyen az utas hasmánt helyezkedik el.

HATÓSÁG A mindenhatóság része. Gyakran összetéveszti magát az egésszel.

HÁTOSZTÁN Tartomány Hátsó-Indiában.

HÁTSÓGONDOLAT Női idomokról szőtt dévaj ábránd. Már a régi rómaiak is ismerték (lásd a mondást: „Tompura mutantur”), később a magyar költészetben is fölbukkant („Egy hátsógondolat bánt engemet”). Sok hátsógondolat együttvéve már hátulnézet.

HAUPTTREFFER Főtaláló. (Német)

HÁZIBARÁT Vendégszerető házaspárok által befogadott és nekik örök némaságot fogadó szerzetes.

HÁZTŰZNÉZŐ A lángban álló lányos házat oltás helyett felhevülve bámuló nyalka tűzoltó.

HÉBÉR Izraeli borospincékben kifizetett, igen alacsony napszám.

HEBRENCA balfácánhoz hasonló, leginkább Izraelben honos, artikulált szavak kiejtésére is képes madár. Érdekessége, hogy két balkézrel jön a világra, és azzal beszél. Míg a szarkáról Rossini, róla Seleverdi írt operát.

HEGYESHALOM Fontos földrajzi pont kártyanaptáron szereplő hölgyek hegy- és vízrajzi térképén. Sokáig áthághatatlan akadályt jelentett.

HÉJA A tojásfejúeket körülvevő keményebb burok neve az Egyesült Államokban.

HELIOGRÁF Zeppelin jelzője a korabeli sajtóban.

HELSINGÖR Ismert dán varrógépmárka. (Lásd még a FORTINBRAS címszónál.)

HEMENDEX Külkereskedelmi vállalat. Főleg sonkát és tojást szállít Angliának.

HEMORROIDÁK A fél alvilág, ismertebb kifejezéssel: az alfélvilág vérszomjas istennői a görög mitológiában. A legenda szerint Euklidész győzte le őket egy csonka kúppal.

HENDIKEP Párttaggyűlésen kézen viselt boleró.

HEPCIÁS Náthás bibliai próféta.

HERBÁRIA Herb Alpert és füveszenekara által előadott dal.

HERESÓ Orosz vegyészek körében szokásos helyeslés.

HERKULESFÜRDŐ Mitológiai tisztálkodóhelyiség. A csapjaiból ömlő hidravérrel mosta le magáról a trágyát Héraklész, miután kitakarította Augiász istállóját.

HERODÓTOSZ Ókori híradástechnikai szakember, Forródrótosz elődje.

HEROIN Elkábított hösnő.

HERRING (Albert). A hagymás-ecetes halból készült férfi fehérmű feltalálója. A róla elnevezett ~ - et az úri közönség elsősorban operaházi díszelőadások alkalmával viseli.

HETEROGÉN A könnyűvérűség hordozója. (Örökléstani kifejezés.)

HÉTFOGÁS Díszlakoma, melynek fő fogása a comb.

HÉTFŐ A sárkány napja az ősi magyar mitológiában.

HÉTPRÓBA Gazemberek összetett atlétikai versenye.

HEURÉKA Arkhimédész felesége, akivel a nagy tudós egy fürdőkádban ismerkedett meg kizszorítózás közben.

HÉVFORRÁS Ritka természeti jelenség a Lukács-fürdő közelében, ahol is a helyiérdekű vasút szerelvényei törnek föl a föld alól. (Nem tévesztendő össze az Y-aluljárónál lévő autógejzírrel.)

HÉZAGPÓTLÓ Fölfújható guminő.

HIDALGÓ Hidalogni: nyelvújítás kori, ma már kiveszett ige. Jelentése: hídon andalogni. Hidalgó, aki a hídon andalog.

HIDRATÁL Mitológiai edény, levágott szörnyfejek összegyűjtésére.

HIDROKORTIZON 1. Vízitündér. 2. Fürdős lotyó.

HIKORI-LÉC Kiváló hangminőségű, sízésre is használható fa korcsolya.

HIMALÁJA A dél-ázsiai hegyekben dívó férfi-női vegyes pankráció egyik figurája.

HIMBÁL Estély, melyen csak férfiak vehetnek részt.

HIMPELLÉR A vincellérnek alárendelt présházi férfi alkalmazott; szőlőléhűtő.

HÍMPOR Szárított ajzószer. Flasztervirágoknál és éjszakai pillangóknál bizonyos koron túl a tomport helyettesíti.

HÍMZÖNŐ A nőző férfi ellentéte, azzal a ráadással, hogy az ő munkájának eszközeit és termékeit időnkint ki is állítják.

HIPNOPÉDIA Altatásos lábápolás.

HIPOTÉKA Tisztítószer-raktár.

HIPPODROM Hippik arénázására kijelölt terület; az Egyesült Államokban a nagyobb politikai cirkuszok színhelye.

HOBART Az opartot és a popartot fölváltó, tasmaniai hobók által üzött képzőművészeti irányzat.

HÓEMBER Téli hónap.

HÓFEHÉRKE A Grimm-család nimfomániás leánya, a Gruppensex-mozgalom megalapítója. Tőle származik a mondás: „Sok kis ember jó helyen is elfér.” Képe ma a Volkswagina autógyár új törpeszuper modelljének emblémáján látható.

HÓHÉR Nyaktiloszkópus.

HOHMEC Skót tó, szörnnyel.

HÓKA Piciny, csillag alakú téli csapadékszemcse, mely csak a lovak homlokán nem olvad el.

HÓKUSZ-PÓKUSZ Varázspálcikákkal fogyasztott édes, délszaki reszelék.

HÓL A labda berakása a kapuba. (Nálunk oroszos „gól” alakja honosodott meg.)

HOLTBIZTOS A halottképek főnöke.

HOMBÁR (Az angol Home Bar kifejezésből.) Házi italkészletek elhelyezésére szolgáló, gabonaraktárnak álcázott helyiség. Csak speciális csűr-csavarral nyitható.

HOMÉR Trójai rákfajta.

HOMOKFUTÓ Atléták sivatagi terepversenyének résztvevője. A vizesárok hiányától megőrült válfaja az ámokfutó, akit az irgalmas szaharitanusok gyógykezelnek.

HOMOKOS (más írásmód szerint: Homo Kos) Kerge emberfajta, akit nem az ellentétek vonzanak. Részletesebb leírása Bir Kahim arab természetbúvár *Ürü-lék* című munkájában található.

HÓNALJ A „vállalj” fölszólítás régebbi alakja.

HONLAP A márciusi ifjak internetező csoportjának hajdani kiadványa.

HONOLULU Lajos nevű eltűnt személyek utáni érdeklődés. Csak kérdő alakja van.

HOPSZASSZA Bokassza, egykori közép-afrikai császár udvari hoppmestere.

HORDSZÉK A hordágyhoz hasonló kórházi alkalmazhatóság, járóbetegeknek.

HORGOLÁS Hangos bóbiskolás kézimunka fölött.

HORMONOK A szaporodást szigorúan szabályozó, amerikai központú szekta tagjai. A férfi és női hormonok időről időre közös ülésre jönnek össze, s belső kiválasztással döntenek utódaikról.

HÓRUKK Téli csapadék ellapátolása. (Nem azonos a hajdani egyiptomi piramisépítőknek a kövek együttes emelését célzó ütemes „Hórusz” kiáltásaival.)

HOSSZÚ LÉ Értekezleteken fölszolgált ital. Többnyire csak a fölszólalókat üdíti föl.

HOSSZÚLÉPÉS A Nagy Ugrás nevű, kissé erőszakos kínai koktél kevésbé részegítő, jócskán fölvizezett változata volt 1972 és 1988 között.

HOVATOVÁBB A tájékozódási futók lapja.

HŐZÖNGÉS Fölhevült állapotban ejtett hangzófajta.

HUMANIÓRA A fizikaóra ellentéte.

HUNYADI JÁNOS Közismert sereghajtó. Elősegíti a kirohanást.

HURÁL Éljen ez. (Mongol)

HÚSOSFAZÉK Konformisták konyhai eszköze, szemben az ellenlábassal (lásd ott).

HUSZÁRMIATYÁNK Lovaskatonák befogadására is alkalmas páternoszter.

HUSZÁROK Katonai árok, a lövészároknál hússzor nagyobb, hogy a lovak is elférjenek benne.

HUSZITA Rostához hasonló középkori kínpó, illetve kivégzőeszköz, amelyen az eretnekeket és lázadókat átnyomkodták.

HUZAVONA Szerelmi aktus végének késleltetése.

HÜVELYKSZORÍTÓ 1. Olyan ring, melyben az ökölvívók négy ujjukat nem használhatják. 2. A középkori nyilvános kínpátások idején így hívták a fanatikus szurkolókat.

I, Í

ÍBEROL Kártyafertőtlenítő szer.

IDEGDÚC Hibbant galambok szanatóriuma.

IDEGENKEDIK Csak külföldi állampolgárokkal hajlandó szóba állni.

IDE-ODA (Futamuya) Japán asztaliteniszező. Párosban világbajnokságot is nyert, oldalán Kicside Csapamukival.

IDÉZÉS Az odázás ellentéte.

IDOMÁR Sztriptízbárokban dresszírozáskor (felöltözéskor) bevasalt összeg.

IDUS Az Ida név férfi változata a régi Rómában. Névnapja március 15-én volt.

IDÜLT Nyaralóhelyen állandóan ivott.

IGAVONÓ Útközben hegedülgető ökrösszekerek hangszere.

IGÉRVÉNY Választási kampánybeszéd.

IGÉZ Elbűvölően ragoz.

IHAJ A csuhajjal és az árvalányhajjal együtt főleg nagyobb vigadozások idején kitűzött növényféleség.

ÍJ Fájdalmas fölkiáltás, főleg nyilalás esetén.

ILLEMHELY Az illedelmes ülésre és magunkba szálásra külön illemtanár nélkül nevelő intézmény, melynek látogatói előmenetelüket pecsétetes papírral igazolhatják.

ILLUMINÁL Közterületet a gyomrában meggyulladt pálinkával kivilágít.

IMBECILLIS Baktériumfajta, mely különösen az agyi szürkeállományra veszélyes.

IMFÁMIS Spanyol és portugál hercegi cím.

IMMOBIL Elmés készülék, melynek segítségével némely utcai járókelő a füléhez rögzítheti a félkezét.

IMPULZUS Szándékosan előidézett izgalmi hatás révén fölgyorsított érverés. Szerepe különösen nászéjszakán nagy, amikor a menyasszonyt ébren kell tartani. Szemben a pulzussal, kitapintása nem a csuklón történik.

INCSELEG Dévajul araszol. (Angol)

INDA Mindenkit behálózó indus asszony.

INDIGÓZÁS Olasz fiatalemberekre utazó lányok viselkedésének kopírozása.

INDOGERMÁN Német bakterház.

INFARKTUS Szívbeteg tintahalak farkuszonyában megrekedő fekete festékanyag.

INFLÁCIÓS RÁTA Közgazdasági parafenoménok grafikonon bemutatott bűvészmutatványa: vonal, mely fönn csökken, lenn növekszik, s a két vége mégis egyre távolabb kerül egymástól.

INGMÁRKA Bergman svéd filmrendező gyermekkori blúzaira hímzett jelzés.

INKASSZÓ Magas bevétel reményében rendezett ősi indián vívómérkőzés.

INKUBÁTOR Mongol város Ulanbátortól 50 kilométernyire. Ultramodern szülészetről nevezetes.

INTEGRÁL Több részből egyesített mondai kehely.

INTERES Tőkéje kamataiból élő olasz labdarúgó.

INTERJÚ A varjú és a kacsza kereszteződéséből származó madár.

INTERKALÁRIS A nemzetközi rendőrség által körözött nyaklánc.

INTRIKA Szerepkör a tragika és a komika között.

INVESTÁLNI Valakit a leendő szaporulat kedvéért egy Veszta-szüz ágyába fektetni.

INZULIN (Pjotr Szamojlovics) Cukrosbácsi Dosztojevszkij *Bűn és bűnhődés* című regényében.

INZSELLÉR Kitanult jobbág.

ÍNYCSIKLANDÓ Fogvájó.

IPI-APACS Hippik és apacsok egymás elleni le- és kiszámolás játéka. Ipicsapacs nevű változatát egy nőért vívják.

ÍRMAG Gyógyszernövények alapanyaga, melyet egy azóta szétlőtt belfasti gyárban kísérleteztek ki.

IRRIGÁL Szimfonikus zenekart gumilabdával vezényel.

ÍROTTKŐ Őskori sajtótermék. Szerkesztősége a Sinai-hegyen működött, minél fogva emezt később róla is nevezték el.

ISIÁSZ Klasszikus eposz. Hősnője Zsába királynője.

ISKOLA A legkevesbé üdítő kólafele. Előnye, hogy a diákok mindjárt a tudást is magukba szívhatják vele.

ISMERETSÉG Közismert magyar ismeretpótló.

ISPILÁNG Ispánok által meggyújtott száraz rőzseköteg.

ISZALAG A térdszalaghoz és filmszalaghoz hasonló rend. Elsőként Johnny Weissmüller kapta meg Tarzan-alakításáért.

ISZKIRI (Ahmed Köprülü Ben Ibrahim Ibn Jusszuf, pasa) A nándorfehérvári török sereg fővezére.

ISZLAMABAD Pakisztáni törökfürdő.

ÍTÉLETIDŐ Tárgyalóteremben jeges árként végigsöprő jogi indokolás.

ÍV Római négyrét.

IZMAIL Kellemes zamatú, ehető zománc. Török találmány.

IZOLDA Nyilvános házikó, melyben a zenerajongók csekély beléptidíj ellenében operaáriákat élvezhetnek. Igen nehéz trisztán tartani.

IZOMÉRA Sportolók alapozó edzésének időszaka.

IZOMPACSIRTA Delták környékén fészkelő madár. Biológiai ritkaság, tekintve, hogy még agyveleje helyén is csontvelő van.

J

JAJSZÓ Vagy úgy! (Jiddis)

JAKOBINUS A XVIII. század végén így nevezték a zsidóknak azt az ágát, amely Jákobtól származtatja magát. (A XIX. század elejétől új elnevezésük: Jozefin.)

JAN KIEPURA *Hosszú nap* – Eggerth Márta hajdani híres szerepe.

JANTEV (Hriszto) Bolgár munkaügyi miniszter.

JÁRÁS-KELES Földutakon való hosszas gyaloglás nyomán a talpon keletkező gennyes daganat.

JASSZ Csavargók által előadott zene.

JEDIKULE Török eredetű hangszer; elterjedtebb nevén violoncella.

JÉGÁRPA Szemestermény. Belőle készítik a hideg sört. Árpád idejében még jég ellen való szemmelverésre használták, hogy elkerüljék a szem ellen való jégverést.

JEGENYEFENYŐ Nyárfák hegyesre fenyésével foglalkozó kertészeti szakember.

JEGYET VÁLT Még beléptidíjat is hajlandó fizetni, hogy a házasságkötő terembe léphessen.

JEHOVA (Marfa Ivanovna) Neves orosz vallástörténész. Világszerte nagy föltűnést keltő megfigyeléseit, melyeket tíz pontban foglalt össze, első ízben az Írott-kőn tartott szimpozionon ismertette.

JENKI-DÚDL Amerikai cumifajta. Pontosan úgy hat a csecsemőre, mintha az édesanyja a himnuszt dúdlná.

JEREMIÁD Labdarúgásban a robinzonádhoz hasonló csukaugrás, melynél azonban a labda a vetődő kapus alatt begurul a hálóba. (A Jeremy nevű angol kapus nevééről.)

JERGLI (am See) Festői szépségű üdülőhely a Boden-tó partján, kikapcsolódni vágyó rabok számára.

JESÍVA Hindu istenség. Rengeteg karja van, s mind a mellét veri.

JIMÉNEZ (ejtsd: himenez) Anyakönyvvezető a spanyol nevű országokban.

JOBBADÁN Magyar vajmárka.

JOGHURT Mongol sátorfajta, melyben többnyire lótejet szavanyítanak.

JOGI ESETEK Indiai köldöknézők test- és perrendtartásával foglalkozó egykori tévéműsor.

JOJÓ Ideges helyeslés, melyet rendszerint a fej le-föl rándíztatása kísér. (Érdekesség, hogy fél évszázaddal ezelőtt még ezt a munkát is kézzel végezték.)

JÓSKA Jövendőmondó-segéd. (ALJÓSKA: tanuló ugyanabban a szakmában.)

JOVIÁLIS Derűs ünnepség a természet lágy ölén; eredetileg Jupiter tiszteletére rendezett szertartás.

JUDO A japán–izraeli baráti társaság rövid elnevezése.

JUSTIZMORD Csak azért is mordkontra!

JUTTA Német hársfarostból előállított szálal anyag, melyből a fizetési borítékokat helyettesítő táskákat gyártják. (Juttatáska.)

JÜTLAND A világ legkisebb országa. Akkora sincs, mint egy hajókabin.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

K

KÁBEL Tengerfenéig érő női mell. (Somogyi tájszó)

KACAGÁNY Eleink által röhögéshez viselt hiénabőr.

KACIFÁNT A kacagó hiéna és az elefánt kereszteződéséből származó állat.

KACSÁZTATÁS Kisfiúk kedvelt szórakozása. Kórházi ágytálak felszínén kell egészen lapos veseköveket végigpattintgatni.

KACSKARINGÓ Félfenekét riszáló nőszemély.

KAJAFÁS A karalábé védőszentje.

KAJAK, KENU Egzotikus állatok, a jak és az emu vízben élő rokonai.

KAJAKOS Étkezési célra tenyésztett, rendkívül izmos hím birka. Különösen a vizek partját kedveli. A Duna torkolatáig lemerészkedő fajtáját „deltás”-nak nevezik.

KAJMÁN Török szultán. Szulejmán fia. A Rodostóban szeretett úszkálni.

KAJTAT Üldöző ellenséges naszádok megtévesztése végett kajütbe beépített hajófar.

KAKADU Madarak által összerondított ütőkártya.

KAKASSZÓ Reszkető belekkel vívott hajnali párbaj.

KAKUKKFIÓK Konyhai sublód a szomszéd tojásainak tárolására. Minden kerek órában önműködően kiugrik.

KALÁBRIÁSZ A két kaliber-verseny között eltelő időszakok neve Calabriában.

KALAMAJKA Lengyel népi hangszer.

KALAMÁRIS Tintával sebtében lerajzolt nyaklánc.

KALITKA Orosz népdal. A *Maya* című operett orosz feldolgozásában is szerepel: „Kalitka, Kalitka, Kalitka Maya”.

KALOTASZEG Középkori fenyítőeszközök összeeskábálására szolgált vastömegcikk.

KALÓZKIADÁS Könyvszállító hajókat engedély nélkül fosztogató tengeri rablók elfogatás utáni átadása házájuk kormányának.

KALUCSNI Esős, latyakos időben fizető kuncsafta hiába lesve sétálni. (A hasonló jelentésű német „kalutschen” igéből.)

KAMARADARAB 1. Monodrámák előadására kiképzett fél spájz. 2. A Kamaraerdőben nyaranta szabadtéren előadott, minden formabontást mellőző, hagyományos, kétszereplős színmű az ember teremtéséről. Szavak alig vannak benne; jószerint minden a szereplők mozgására van bízva.

KAMARÁS A palotáshoz hasonló, de palota helyett spájzokban ropott népi tánc.

KAMARILLA Erős gyógytea, melyet különösen a bécsi császári udvar örökké göthös tagjai kedveltek.

KAMATYOL Kiszámítja a befektyetés után járó százalék összegét.

KAMCSATKA A pumával rokon ragadozó állat. Állandóan kint lógó, földig érő, úgynevezett földnyelvéről nevezetes.

KAMEL Szerelmes teve.

KAMÉLEON Hol teve, hol oroszlán alakját öltő állat.

KAMERÁS Magas méltóság. Az udvar fényét emelő képek beállítása a feladata.

KAMION Az anion és a kation közt elhelyezkedő, semleges töltésű ion. Teherautión szállítják.

KANALAS GÉM Szárnyasból készült, teniszütőn átszűrt erőleves.

KANCELLÁR Erős, férfias német sör.

KANCSAL Olyan férfi, aki a feleségére néz, de a szeretőjét látja.

KANCSUKA Ehetetlen húsa miatt csupán ütlegetésre használt halhím.

KANDISCUKOR Leselkedni vágyó cukrosbácsik rábeszélő eszköze.

KANDÚR Disznó hangnem.

KANTÁTA 1. Immanuel Kant német filozófus műveinek összefoglaló neve. 2. Profán énekekre beidomított öreg sertéshím.

KANTON Kínában Svájc számára tenyésztett tengeri hal. Kancsukával (lásd ott) nevelik.

KAPACITÁLÁS Mezőgazdasági szerszámnak növény-termesztő munkára serkentés végetti idézése.

KAPANYÉL Lőfegyver a vasban szegény országokban.

KAPARÓKANÁL Teherbe esett kőműveslányok hátának megvakarására rendszeresített eszköz.

KAPITÁLIS Fölszarvazott tőkés.

KAPITULÁLNI Saját magunkat tőkén lefejezni.

KÁPOSZTÁS Káptalanok élelemmel való ellátása.

KAPUCÍMER Kávézóvá átalakított nemesi paloták cégérére festett tejeskávé. (Nem tévesztendő össze az ezt kolduló csuklyás baráttal, a kapucínerral (lásd ott), sem pedig a monostorok bejáratának őrzésével megbízott kapucínussal, aki este tizenegy után kezd el kapucni (lásd ott).

KAPUCÍNER Tejeskávét kolduló csuklyás szerzetes.

KAPUCNI Lakókat tizenegy után beerecteni, olyan helyeken, ahol a kaput éjszakára becsuklyák.

KARALÁBÉ Szerelmespár a Margitszigeten vagy egyéb fás helyen.

KARAMELL Ugyanez, öt perccel később.

KÁRÁSZ 1. Biztosítási becsüs. 2. Kártyalap.

KARATÉ Verekedős trójai amazon, Hekaté nővére. Erősen kirúgott a görögökre.

KARAVÁNSZERÁJ Sivatagban vándorló palota.

KARBANTARTÁS Hölgyek állagának tervszerű és rendszeres megóvása. Sok befektetést igényel.

KARDIOLÓGUS Ógörög tragédiákban a kórus két része között kibontakozó, szívbe markoló párbeszéd.

KARIBDISZ Ókori sziklaétkítmény az Antillák bejáratánál.

KARIÓKA A kariesz nevű kelet-ázsiai fa ehető gyökere, mely a fa elszuvasodása esetén is élvezhető marad. Stimuláló hatású lévén, a bennszülöttek főleg nagyobb tánccos ünnepélyek előtt fogyasztják.

KARMANYOL Karmantyúban karmol (értsd: ártalmatlan). Képes népi szólás a francia forradalom idejéből.

KÁRMENTŐ Az Állami Biztosító ügyfélfogadó pultjaiból összetákolt vöröskeresztes gépkocsi, kocsmai verekedések utáni egészségügyi gyorssegély nyújtására.

KAROSSZÉRIA Egy sorozat fotel.

KARTHÁGÓ A lábfetisizmushoz hasonló, pun eredetű nemi eltévelyedés áldozata.

KÁRTOLÓ Leégett fonógyáraknak járó összeget másra hárítani próbáló biztosító. Ezzel foglalkozó munkatársa a kártoló-tag.

KÁRTYAFIGURA Olyan személy, aki – szemben némely szerelmi figurával – a pikánsabb végén is a saját fejével rendelkezik.

KASHA (Hejfec) Szlovák származású, mindig jól öltözött hegedűvirtuóz.

KASZKADŐR Vízesés-felügyelő. Törékeny dereglyéjén naponta többször is be kell járnia a gondjaira bízott objektumot.

KASSZÍRNŐ Babiloni prostituált.

KASZTANYÉT Menyéthez hasonló, főleg Kasztília gesztenyéseiben honos, csattogó hangú állat.

KASZTRUM Égetett szeszesital, melyet Indiában csak a legelölkelőbb rétegek tagjai fogyaszthatnak váraikban. A törvényt áthágó alacsonyabb néprétegbelieket a legszigorúbb büntetéssel sújtják (vö.: kasztrálás).

KATAMARÁN Csónak lesbikus hajlamú női versenyzők számára.

KATAPULT Italbolti kiszolgáló részleg, könnyen táncba vihető lányok kilövőszerkezettel való ellátására.

KATASZTRÓFA Elrontott szakasz a telefonkönyvben. (Nem tévesztendő össze az akasztrófákkal, melyekben Villon írta verseit.)

KATATON Dadogó, elmegyenge baka.

KATEDRÁLIS Egyetemi tanár. (A latin „professor cathedralis” kifejezésből.)

KATÉTER A hadsereg prosztataműtét előtt álló tagjainak elaltatását célzó kábítószer.

KATTEGAT Tengerit norvég módra, vonatkerék által fölforrósított sínen elkészít. (A kattegatott kukoricához tengeri-szorulások elkerülése végett Szkager-rákot ajánlatos fogyasztani.)

KATZENJAMMER Macskalekvár-árus a bécsi Práterben. Újév hajnalán korhelylevest is mér.

KÁTYÚ A második világháborúból ismert szovjet sorozat- és vályogvető löveg.

KAVAFISZ Zenei jel a görög (Lied) hangsorban.

KAVICS (Mirosláv) Szerb kutató, a sóder feltalálója.

KAZAMATA Ókori felekezet. Hívei, a kazamaták szerint a boldogság nem a földön vár ránk, hanem a föld alatt.

KEBELBARÁT Nudista strandok felügyeletével megbízott szerzetes. (Pestiesen: a pöre öre.)

KECSKERÁGÓ Húsrá vágyó éhes hegyipásztor, aki nem éri be a kecsketúróval.

KEFELEVONAT Közlekedési eszköz, melynek a személyvonaténál is hosszabb az átfutási ideje.

KEFÍR Kapd el Kefír, Yoghourt-díjas libanoni író.

KÉGLI A kuglihoz hasonló állítgatós játék céljaira használt helyiség. Lestrapáltabbak csak hálni járnak belé.

KÉKFRANKOS Magyarország konvertibilis valutája. (Av.)

KÉMCSŐ Felderítők műszere a gyanús elemek megfigyelésére. Alkalmazását külön kémtanfolyamon (Kémia) oktatják.

KENDERIKE Keresztnév utáni csipogó hangú érdeklődés.

KENDÓ Keszkenőkkel vívott japán sport. Náthás japánok császári engedély birtokában zsebkendővel helyettesíthetik.

KENTER Megeresztett kantárral robogó lovaspóloközépcsatárok neve az angliai Kentaur grófságban.

KENYERES PAJTÁS Sütőipari tanulók újságja.

KENYÉRFA Iparilag elmaradott országokban a pékségek helyettesítésére ültetett növény.

KÉPMUTATÁS Zsűrízés a Képcsarnok Vállalatnál.

KERÉKKÖTŐ Az egyetlen olyan szakma, melynek hazai utánpótlása hosszú időre biztosítva van.

KÉRÉSZ Rövid lejáratú kölcsönöket kérő tarhás. (Nyelvújítás kori szó)

KERESZTHUZAT Útszéli kö-Krisztusokra légvonat ellen húzott védőöltözk.

KERESZTVETÉS Vallásos földmívesek speciális vetési módja, melytől azt remélik, hogy az elvetett magból már learatott, sőt összerakott gabonakeresztek hajtanak ki.

KERTELÉS Veteményesek, gyümölcsösök és pihenőparkok köntörfalból emelt kerítése. Közte és a tulajdonképpen kert között található a kertelő.

KEZES Kézen jótálló személy. Általában olyan szelíd, hogy valósággal tenyéből fizet.

KEZESLÁBAS A térdmelegítőhöz (lásd ott) hasonló konyhai edény a kannibáloknál.

KIBUC Némasági fogadalmat tett kártyabarát parasztok egylete Izraelben. Rendkívül gazdag társulat, ami jelmondatából is kitetszik: „A kibucnak semmi se drága.”

KIFÚJ A „beszív”-ot követő fázis.

KIFUTÓPÁLYA Szinte repülve történő gyors kézbesítésre kötelezett boyok hivatása.

KIHÁGÁS Coitus interruptus.

KIKUPÁL Okkupált gyarmatról elegánsan kivonul.

KIMONÓ Japán cseléd lányok szabadnapja.

KINOPLASZT Megragasztott, térhatású film.

KINTORNA Verkli hajtókarjának szüntelen forgatásából álló gyötrelmes testedzés.

KINYERMA Astoriából származó egykori Zsoldos-étel, a Czigány-pecsenye egyik változata. Az étlapokon „Hús-szeletek De Falja módra” néven is szerepel.

KIPUFOGÓ A régi aztékok íráshoz használt, cső alakú szerszáma. Füstjeleket is lehetett vele adni.

KIROBBANÓ Formája csúcsára fölfutott terrorista.

KISDEDÓVÓ Gyermekváros Ukrajnában.

KISPAD Edzők és edzettek falusi házak előtti hagyományos ülőhelye villanyfény nélküli esti mérkőzések alkalmával. Rajta az izgalomtól rendszerint még az utolsó tartalék is kimerül.

KIVETNIVALÓ Jósnőkártya.

KIVING A fityingekkel és vizigótokkal (lásd ott) rokon hajós nép. Az egykorú ábrázolatok szerint rendkívül rövid ujjak jellemezték őket. Életükről – amint a Fake-on Press hírügynökség jelenti – a neves svéd filmrendező, Ingmár Bennvan készített filmet.

KIVITELEK Exportra termelő déligyümölcsös.

KLAUSZTROFÓBIA Gyakori apácanév.

KLEPTOSOM Mániákus somtolvaj.

KLOPSTOCK A prakker irodalmias német elnevezése.

KLOTÜR Zárt állapotban levő német vécéajtó.

KLOTYÓ Lakás helyett csak félreeső helyiségekkel rendelkező, többnyire kiöregedett prostituált, aki csupán láncait vesztheti. Pesties gúnyneve a vécéda.

KOALA Medvéből sajtolt üdítő ital. Lump urak különösen kedvelik.

KOBAK Fejre mért ütés következtében kiszámolt kecskehím.

KOBALT Kék színű erdei törpe.

KOC SIS IRMA Ismert borászati kutató, akinek hosszas kísérletezés után sikerült a borgőzt vízgőzzel helyettesítenie, ráadásul az ital árának változatlanul hagyásával. (Innen: Kocsis-bor.) Mint egyik nyilatkozatában elmondta, régi nagy álma, hogy még legalább egyszer életében viszontláthassa a Maligán-fokot (lásd ott).

KOLKHISZ Aranygyapjú-feldolgozással foglalkozó ókori mezőgazdasági vándorszövetkezet volt Jázon Jázonovics irányítása alatt. Tevékenységéről a vele utazó korabeli újságírók, az úgynevezett agrónauták tudósítottak.

KOLOMPÁR 1. Cigánypecsenyéhez tálalt burgonyafajta. 2. Harangozó, cigányul.

KOLONIÁL A tábori ágy elnevezése gyarmati hadseregekben.

KOMA A sógorral való összeverekedést követő ájult állapot.

KÓMIK Zürjén kabarészínészek elnevezése.

KOMPLÉ Átkelő-jármű fedélzetére fölcsapó és a kosztümöket eláztató víz.

KOMPOSZT Ízletes befőtt, melyet a kert végében összegyűjtött hulló gyümölcsökből és ételmaradékokból készítenek.

KONDOLEÁLNI Velencei bárkában dalolva nyilvánítani részvétet.

KONFLIS Drámai összeütközés egy lóban.

KONKLÁVÉ Szerzetesek által gyártott humorú lencse.

KONTÚR Kemény vitéz. Sziluettjének feje nemes, alteste ló.

KONZERVATÓRIUM Zenedarabokat tartósító üzem.

KONZOL Választott vezető a régi Rómában, a köztársaság tartópillére.

KONZUM Férfiak által betöltött tisztség az ó-, majd lányok betöltötte üzletkötői hivatás az újkorban. (Lásd a mondást: „Coito, ergo consum.”) Egy ideje Napóleon is ezt a címet viselte, míg csak Consum-Ex-szé nem kiáltotta ki magát.

KONZUMHÖLGY A volt Konzumturiszt alkalmazottja, aki csak külföldieket és csak nemes valuta ellenében szolgált ki. (Av.)

KONYÍT Ért a lovakhoz. (Orosz)

KOORDINÁL Két jól összehangolt bíboros.

KOPRODUKCIÓ Szennyvízcsatorna. (A görög „koprosz” – széklet – és a latin „dukció” – vezeték – szóból.)

KOPULÁL Kopulán – a pikulához hasonló huzavonós hangszeren – játszik.

KORÁL Éneklő virágállat.

KORCSULA Jéghoki-stadion Horvátországban.

KORMORÁN Hajnalban a madarakkal kelő mohamedán kéményseprő.

KORONATANÚ Fogászati asszisztens.

KORPARANCS Dél-amerikai farm, ahol a mezőgazdasági válság leküzdése végett sertéstakarmányt állítanak elő.

KORREKTOR Az Egyetemi Nyomda igazgató tanácsának doyenje.

KORREPETÁLÁS Az a jelenség, amikor egy nő két egymást követő évben ugyanazt az életkort vallja be.

KOSLAT Régi mértékegység birkák súlyának megállapítására.

KOTNYELES Hosszú farkával mindenbe belepiszkáló tyúk.

KOTURNUS Színész vadházaspár közös beutalója.

KOZMETIKA A mindenség mindent megszépítő erkölcsé.

KOZMOLÓGIA Szakácsiskolában tanított odaégetés-tan.

KÖCSÖGDUDA 1. Szoptatós dajkák emlője. 2. Passzív homoszexuálisok műmelle.

KÖPKÖD Ökörnyál által előidézett őszi szmog.

KÖRBEVERÉS Kerek síkidom falba püfölése négyszöggel.

KÖSZVÉNY Podagra elleni orvosi recept átvételekor elrebegett hálálkodás.

KÖVIDINKA Hibbant indián, aki sziklából bort próbál fakasztani.

KÖZLEGÉNY A közleány férfi megfelelője. Különösen a női társaságot huzamosabban nélkülöző hadseregekben gyakori.

KRAKÉLER Éles karakter.

KRASZNAHORKA A mahorkához hasonló kapadohány. A kurucok vele füstölték ki a labancokat.

KRESZ (Géza) Közlekedésrendészeti újíto.

KRINOLIN Szafaládéból készült szoknya.

KRIVOJ ROG A Tiger Rag hatására komponált népszerű ukrán dzsessz-szám.

KRÍZIS Krözus új neve, miután vagyonát elvesztette.

KROKETT Angol szabadtéri játék, melynek során zsírban kisütött hús- vagy burgonyagombócokat kell kis kapukon keresztülűtni.

KUCSMAGOMBA Téli fejfedők belső részén az izzadás hatására elterjedő élősdí.

KUKA Süketnéma, törpe szemétygyűjtő.

KUKAC HU Giliszták számítógép segítségével való elhessegetése.

KU-KLUX-KLÁN Magyarul kukucs-klán. Titkos amerikai szekta, melynek tagjai csuklya alól leskelődnek a faj védelmében ennek fönntartását célzó aktivisták szabadtéri összejövetelein.

KUKSOL A K. u. K.-ra voksol. (Tört.)

KULIMÁSZ Ragadós kerekei miatt csigaként haladó riksa.

KULISSZA Részeges riksa.

KULISSZAHASOGATÓ Színházi munkakör, a díszlettervező ellentéte.

KUNCSOROG Bezárt vécéajtó előtt addig toporog, míg csak késő nem lesz. (Kunsági tájszó)

KUPAKTANÁCS Fogamzásgátlókhoz mellékelt tájékoztató.

KUPEC Ló- vagy marharakás.

KUPLÉ Vasúti fülke. (*Kuplé-raj*: Magyar Államvasutak.)

KUPLUNG Tajvani nyilvánosház autós vendégeknek.

KURÁRE Nyílméreggel gyógyítani. (Latin)

KURKÁSZNI Hatalmas ruhásszekrény, melybe kikapós hölgyek a váratlanul hazatérő férj elől úgy eldughatják szeretőiket, hogy az a legszorosabb kutatás és matatás révén sem bukkan elő.

KURSZALON Vörös hangulatlámpás nyilvános helyiség üdülővendégeknek.

KURTAVAS A bűdös vasnál is gyéresebb anyagi ellátmány.

KURUC Rákóczi téri strázsa.

KUTYA A beszélő pénz és a haladó karaván közt kétfelé ugrató közmondai hős.

KUTYABARÁT Szörzetesrend tagja.

KUTYAFA Kisebb fa, melyet könnyen fölfázó házörzök számára családi házak kertjében ültetnek el, közel a kutyáólhoz és lehetőleg jó távol a családfától.

KÜLKERES Olyan személy, aki jövedelmének jó részét idegenben szerzi.

KÜRASSZÍR A ninivei vértések kedvenc likőrje volt.

KÜRASSZÓ Vívók szabadgyakorlata. Hasonlít a császárcsörtére.

KÜRETT Korcsolyázó gyakorlat művi megszakítása; jégkaparás.

KVANTUNG Fizikai tömeg. (~ *mechanika*: kínai szerelési eljárás.)

KVARK (Ádám) Békaemberként dolgozó neves hídépítő mester. Társai közül ő használta fel a legkisebb anyagemennyiséget.

KVATERKÁZNI Lányokat Teréz napján kvasszal leitatni. Régi népszokás. Szeszmentes változata a waterkázás.

KVINTESSZENCIA Ötszörös töménységű ecetkivonat.

KVINTETT Ötösben elkövetett bűntett.

L, LY

LABANC Ugyanaz, mint a kuruc (lásd ott), csak a Grabenen.

LÁBASJÓSZÁG Mezőn terelt konyhai edények összessége.

LÁBATLANKODNI Cementzsákruhát hordani. (A meztenkedni ellentéte.)

LADÁNYI Épp csak annyi költő, amennyi egy Zsiguliban elfér.

LADILOM Elfonnyadt szépasszony.

LAGERLÖF Katonai merőkanál a svédeknél.

LAKMUSZ Papirosízű Délibes-opera.

LAKTANYA A lakótelepnél is kisebb és uniformizáltabb település.

LAMÉ Selymes szőrű tibeti emlős.

LÁMPALÁZ A Jupiter-lámpákat a színésznők láttán elöntő forráság.

LANGALÉTA Sportoló, aki hosszú távú növésben van.

LANTORNA Kobzosok, később verklisek által használt létra az emeleti fillérek beszédésére.

LAOKOON Kínai apától és héber anyától származó ismert görög kígyóbüvölő.

LAPTOP Számítógépen előállított libatop (lásd ott). Kihangosítva gágog is.

LAPU Lajosmizse-alsó pályaudvar rövidített neve.

LASSZÓ Kötéllel vívott csörte.

LATERNA MAGICA Fölülmulhatatlan varázsú olasz színésznő, az állófilm koronázatlan királynője.

LATRINA A nőnemű latrok elnevezése a régi Rómában. Kakakombák mélyén húzódtak meg.

LAVÍNIA Magas hegyekből alázóduló fagyalt.

LÁZÁROK Föltámadásra készülő influenzás koldusok temetkezőhelye.

LEBEN UND LEBEN LASSEN Élni és lében hagyni. (Német)

LEBUJ Kocsmának berendezett óvóhely.

LECSÓKOLBÁSZ Verbász melletti nászutas-paradicsom, paprikával.

LECSÓNAK Harmadosztályú zöldpaprika- és paradicsomszállítmánytól elmerülő ladik.

LEFITYMÁL Körülmetél.

LEGHORN A világ egyik legmagasabb hegycsúcsa Tó-jó államban. Gyakran és szívesen másszák meg.

LÉGIÓ (... mindhalálig). P. Howard népszerű regényso-rozata. Hősei Fülíg Misi és Nyilas Jimmy.

LÉGPÁRNÁS Első osztályú légvonat.

LÉGVONAT A sínek fölött lebegve közlekedő, a huzat által hajtott vasúti szerelvény.

LÉHŰTŐ 1. Fridzsider. (Második jelentését lásd a HIM-PELLÉR címszónál.)

LEJTMOTÍV Völgybe lerobogó mozdony.

LEKOPASZT Lehúzható sebtapasz.

LELÉCELNI Sítalpon idegen országba átcsúszni.

LÉLEKVESZTŐ Faust.

LEMEZTELENÍT Zenekereskedést kifoszt.

LENCSE Ókori kínai bölcselő a Link-dinasztia idejéből. Tanításai ma már nehezen kihüvelyezhetőek.

LENCSEPÜRÉ A legkönnyebben elkészíthető ételek egyike. Elég hozzá egy szemüveg meg egy úthenger.

LEONCAVALLO Cirkuszi mutatvány, melynek során az artista – rendszerint erős zenekari kísérettel – orosz-lánháton nyargal körbe a porondon.

LÉPCSŐ Méhek föl-le közlekedését szolgáló viaszha-sáb. Nagy előnye, hogy fölöslegessé teszi a liftet.

LEPERKÁL Textilneműt készpénz ellenében magáról levét.

LÉPFENE Sakkjátszma fertőzőes megbetegedés miatt való feladása.

LESZBIKA A tehének bizonyos csoportjának vágyálma.

LESZÚRT RITTBERGER Egykori hírhedt orgazda az Ecserin. Egy lopott műkorcsolyával döfték le.

LEVELESTÉSZTA Borítékban postázott desszert. Levelesdohánnyal bérmentesítették; ellenkező esetben a címzettnek portóit kellett fizetnie.

LÉVY-STRAUSS Keringőkirály, aki egy szál farmerban mászta meg a Zungenspitzét.

LÉZENGŐ RITTER Bordalokra specializált lovagköltő.

LIBANON Híressé vált történelmi kifejezés Mária Terézia idejéből. Állítólag a főrendek használták: „Életünket és vérünket, de libát nem.”

LIBATOP Dühös ludak jellegzetes lábmozdulata, melylyel a paréjon töltik ki bosszújukat. Sok maszlag elfogyasztása után különösen gyakori.

LIBÉRIA A leginasabb férfiak országa.

LIBIDÓ Híres velencei strand, a szerelemre éhesek vadászterülete.

LIBIKÓKA Teljes kimerültségében ide-oda billegő háziszárnyas. (Vö.: „Kivan, mint a libikóka.”)

LIDOKAIN A bibliai Ábel fivérének Velencében letelepedett fia, aki atyjával ellentétben már érzéstelenítéssel gyilkolt.

LIGATÚRA Kottamásolók egyleti kirándulása.

LIGETI Körhinta és szobrászművész. Utóbbi minőségében legismertebb műve a hasonhelyű Anonymand-szobor.

LILIOMTIPRÁS A szőlőtaposáshoz hasonló, de kevésbé kifizetődő mezőgazdasági művelet. Neve ellenére nem lábbal végzik.

LIMPOPO A folyófenék elnevezése Délkelet-Afrikában.

LIN PIA-O Kínai rendszerű olimpia, melynek egyetlen száma a hétpróba volt. A kínai sport – sok tengődés után – áttért róla a rendes olimpiára.

LÍRA Lányokkal való ismerkedés céljából Budapestre látogató ifjú olasz versbarátok többnyire fekbérre fordított költőpénze.

LISZTHARMAT Malmok környékén összecsomósodó csapadék. (Harmat Imre írt róla slágert Liszt Ferenc zenéjére.)

LITURGIA Olasz város, a konzervatív katolicizmus fellegvára.

LÓBÁL Mének vidám esti mulatsága. Eredeti latin nevén patália. (Lásd ott.)

LOBONC Ma Szlovákiához tartozó egykori városunk, ahol az osztrák seregbe bevonuló tisztek parókáit gyártották.

LÓCITROM Verebek téli C-vitamin, illetve a lovak egyéb irányú szükségletének elmés egyesítéséből létrejött gyümölcs.

LÓHERE Az édenkerti mének által fügefalevél helyett használt ruhadarab. Ha három helyett négyrészes volt, totózni lehetett, hogy mit rejt.

LOJÁLIS Lajos-napi vigalom.

LOKALIZÁLNI Bűnöző felkutatása végett az éjszakai szórakozóhelyeket végigjárni.

LOKÁLPATRIÓTA Mulatói törzsvendég.

LOMBIK Kísérleti edényben zöld leveleket hajt. (Nyelvújítás kori ige.)

LONDÍNER Angol fővárosi szállodákban alkalmazott biliárdoktató.

LONGOBÁRD Hosszúkarajhoz való hentesszerszám. Hajdani kobzosok, akiknek kobzát elkobozták, máglyagyújtó forradalmi dalok pengetésére is használták.

LÓPIKULA Huszárszenekarok és cirkuszi lóbüvölők által használt fúvós hangszer. Megszólaltatása különösen lólengés közben igényel nagy ügyességet.

LOPÓTÖK Hülye tolvaj, akit könnyű fülön csípni, mert képtelen úgy dolgozni, hogy ne legyen benne szesz.

LÓRUM Versenymének doppingszere.

LOS ANGELES „Az angyalát!” Kaliforniai káromkodás, a Sacramento párja.

LÓSTAT Ókori gályák futó paripának kiképzett hátsó része.

LÓTUSZ Zálogba vett gebe.

LÓUGRÁS Tornagyakorlat, melynek során a versenyzőnek a levegőben két kockát előre és egyet oldalt kell lépnie.

LÓVÁTESZ Paripák beleiből jósoló jövőmondó.

LOVE ME TENDER Gyöngéd szerelemre kiírt nyilvános pályázat.

LÓVÉ Önzetlen, igaz, sírig tartó szerelem. (Angol)

LÖKÉS Férfias sport, melynek nehézségét csak növeli, hogy a szakítás után kell végrehajtani.

LÖNCSÖLNI A Lunch nevű szadista amerikai tisztről elnevezett cselekvés: valakivel fényes délben törvényes ítélet nélkül Luncheon Meat-et etetni.

LUCSKOS KÁPOSZTA Egy kondér káposztát szállítás közben sárba kiborítunk, majd ez utóbbival együtt visszameregetjük az ételhordó edénybe. Azon hidegében találjuk.

LÚDBŐRŐS Libabőrökkel házaló vándorénekes.

LUDMILLA Torokfájós libák számára előírt gyógytea. Csak televényre adják.

LUDOVIKÁS Dedós kisliba.

LUGAS Szőlővel befuttatott ementáli.

LUMBERJACK Ágyékfelmetsző Jack. (A latin „lumbalis” – ágyéktáji – szóból.)

LUMINESZCENCIA Sötétben is világító ecetsűrítőmény.

LUMPENELEM Speciális zseblámpatelep részegen hazabotorkálóknak.

LUTZ – DUPLA LUTZ Erős fenyőpálinka, mely lebegő érzést okoz, de könnyen elszédít és földhöz vág. A dupla Flipphez hasonlóan sok jéggel kedvelik.

LÜSZTER Fényes kelméből készült csillár.

LYUKKÁRTYA Nyilvánosházak rendszeres látogatására jogosító havi bérlet. (Av.)

M

MACEDON (ejtsd: mekídn, Gregor) Skót Balkánkutató.

MACKÓ Vastag, téli kezeslábas testesebb kasszafűrók számára.

MACSKAKAPARÁS Háziállat túlságosan szapora nöstényének Peter Krix és Paul Krax professzorok által bevezetett művi vetélése.

MAGASZTAL Befőzéskor használt, reklámokban egekig dicsért bútordarab.

MÁGNES Többnyire vasak összeszedésére alkalmazott, hajdan gazdag nemes. (Vö.: Mágнас Miska)

MAGOLÁS A szemezés folytatása a tanulni vágyó tyúkoknál.

MAGVAVÁLÓ A sterilitás miatti bontóperek neve.

MAGYAR MÉDIA Göncz Árpád drámája az írott és elektronikus sajtóról.

MAHARÁNI Nemes indiai fafajta.

MAHART Az opartot, a popartot és a partot követő irányzat, mely a régi mefterek munkájából indult ki.

MAJONÉZ A melanézek és szingalézek közt élő sárga népcsoport tagja. A majonézek csak tojással és olajjal táplálkoznak, s akárcsak a polonézek (lásd ott), a húst nem ismerik. Valaha a majonézekből váltak ki a tatárok, a mai Tartarosz lakói, akik a pokoli hőséget kedvelik, s ezért még a legizzasztóbb kánikulában is kazánnyal fűtenek.

MAKADÁM Szülészet kőpadlója.

MAKE UP „Csináld föl!” Az amerikai hippik egyik jel-szava.

MAKKÁSZ Disznómakkoltatásra profilírozott kanász. Télen makk alsót húz magára, snapszert iszik, és amilyen disznaja van, egyebet nem kell tennie, mint a tűznél melegedni.

MAKKEGÉSZSÉGES Olyan férfi, akinek nemmi baja sincs.

MÁKOS CSÓK Szerelmeskedés egy mákos guba alatt.

MALÁRIA Afrikai operák dalbetétje, melyet eszméletlen állapotban és lázas hévvel kell előadni.

MÁLHAHORDÓ Többnyire expedíciók által igénybe vett sajátos hordóféle, melybe ital helyett málhát raknak. Kiürítése igen gyakran málhalopók segítségével történik.

MALIGÁN-FOK Dél-Amerika legdélibb szöglete, a rendkívül tüzes borai miatt Tüzföldnek nevezett térségben.

MÁLINKÓ Hegyipásztorok csipogó hangú, pöttöm fűvós hangszere. Aranyból is készítik.

MÁLTA Nagy pótkávé-ültetvény Cikória és Cukória közt.

MALTÓZ Édesszájú máltai tengerész.

MAMALIGA A puliszkát margarinnal készítő anyák egylete.

MAMELUK Hely, ahová szemben álló választási korifeusok küldözgetik egymást.

MAMUSZ Papucsférj felesége. A tutyik mutyijának is mondják.

MANDÍNER Biliárdfejű hotelszolga.

MANDZSETTA Mandzsúriai vérbosszú. Bekövetkeztéig a sértett család férfitagjai véres kézelőt hordanak, s ezt csak a leszámolás után mossák ki.

MANIKŰR Szabadkorcsolyázás tenyéren. (Magyar specialitás)

MANIÓKA Törpe koboldok gyökerek közt járt tánca Grieg *Peer Gynt*-jéből.

MANYSI ÉS MÁRI Csere-misszek a *Koldus és királylány* című vogul regényből.

MARCELLO (ejtsd: marcselló) Hangszer, a börtönökben elterjedt violoncella rokona. A húrok elharapásával kell megszólaltatni. Virtuózait Maestro Janinak titulálják.

MARCIÁLIS Harciális.

MARCONI Rádiócsőtészta.

MARCO POLO Középkori velencei hajósok kedvelt sportja. Marokkal játszották a Mar Copolo (Kopulációs-tenger) egyik eldugott öblében.

MARENGO *A Marengóhoz*: Vörösmarty Mihálynak egy Wagram-égő gyér világításánál írott költeménye I. Napóleon császár Laura nevű csirkéjéhez.

MARIJUANA Mexikói énekesnő. Valósággal megmámorosítja híveit.

MARINER Hagymás ecetbe áztatott úrrakéta.

MARINÍROZOTT PONTY Tengeri szolgálatra is alkalmassá tett folyami hal.

MARKECOL A metanolhoz hasonló alkohol. A hatása alatt álló személyek a tudatukon kívül a pénztárcájukat is el szokták veszíteni.

MARKETING 1. Piaci árusok által viselt ruhadarab. 2. A Marke király által összehívott nemzetgyűlés. (Tört.)

MARKOL Kézimunka ellenében német valutát elfogad.

MAROKSZEDŐ Portás, pincér, kabinos, taxisoőr.

MARTELL (Vilmos) Svájci mondahős. Fia fejéről lelőtt egy konyakosüveget.

MASKARA (Musztafa) Török hadvezér. A Bécs melletti Faschingból álruhát öltve kellett menekülnie.

MASZKABÁL Farsangi álarcban szalonnát főz.

MASZKULIN (Igor Petrovics) Farsangi álarckészítő II. Katalin udvarában. Ő találta föl a látomásokat előidéző, róla elnevezett drogot is, melynek révén saját potenciáját annyira megnövelte, hogy a cárnő, aki ágyasává fogadta, kénytelen volt még az államtanács ülésein is rajta ülni a trón helyett.

MASZLAG Fejtágításra is használt kínai masszírozópamlag

MASZTIX Alvilági folyó, melynek partjain kifestett fehér-indián félvérek sétálnak charonfogva.

MATA HARI Japán öngyilkossági szokás. Eredetileg onnan származik, hogy az elfogott japán kémek és kémnők, nehogy árulóvá válhassanak, fölmetszették a hasukat.

MATRJOSKA Becsavarodott orosz tengerészfeleség.

MATTERHORN Alpinistákon és sakkozókön távollétükben szalmaözegejük által elhelyezett óriási, fénytelen szarv.

MATTHÁLÓ Szúnyog ellen védő, fénytelen eszköz, melyből a rovar nem bír kilépni.

MAUTNER Olcsósága és a romantikus fekvés folytán méltán népszerű, Buda környéki szálló, a nászutasok paradicsoma. Szépséghibája, hogy hálópelyhe egyúttal vécék is.

MAZSOLA Kalácsba sült malac, autós csárdák állandó fogása.

MAZSONG Belehülyül a dominózásba.

MEDÁLIA Gomblyukban viselt kerti virág.

MEDÁLJON A cél után tévedésből tovább szaladó győztes futóversenyző felszólítása érmének átvételére.

MEDÁRD Félpúpú teve, a dromedár rokona. Arról nevezetes, hogy az esőzést negyven napig is bírja.

MEDDŐHANYÓ Üres gyomorral öklendező bányász.

MEDITÁL Orvosi edény.

MEFISTOFELE Leszállékolt ördög.

MEGAKASZT Rendkívül népes társadalmi réteg Indiában. (Megfelel a mi bürokráciánknak.)

MEGEJTŐ Behízelt, modorú férfi, aki azonban nem hajlandó és nem enged óvszert használni.

MÉHLEPÉNY Hulladéknak eladott pite.

MELANKÓLIKUS Olyan személy, akinek a bánat a beleire ment. (A kór egyik speciális változata a bukolika, a szomorkás voltában is idillikus pásztor-, illetve bűvárhasmenés.)

MELEGÁGY Speciális bútorfajta Lesbosz szigetén.

MELEGCSÁKÁNYVÁLTÁS Riadó a bányászoknál, akiknek ilyenkor egy váltás meleg csákánnyal kell munkahelyükön jelentkezniük.

MELLTARTÓ Idősödő hölgyek kebleinek tartására alkalmazott fiatalember, akivel melltartási szerződést kötnek.

MELÓDIÁK Ipari tanuló. (Könnyű melódiák: könnyűipari tanuló; nehéz melódiák: nehézipari tanuló.)

MELODRÁMA Tragikus dal arról, hogy dolgozni kell. (A munkadal ellentéte.)

MENHÍR 1. Őskori oszlopokra szerelt sürgönydrót. 2. „Uram” – hollandul.

MENJEN INNEN (eredeti írásmód szerint: Mänjen-innen, Paavo). A helsinki közlekedésrendészet kapitánya.

MÉNROT Vöröses színű telivér, melynek ivadéakai, Hunor és Magor csaknem minden versenyüket megnyerték; csupán egy szarvas bírta őket csodával határos módon legyőzni.

MENTOL Különleges globolkészítmény menték molytalanítására.

MENÜETT Vendéglátói kismenü, zenés felárral.

MERÜLŐ-FORRALÓ Tűzhely előtt járt, vízpezsdítő népi kannástánc. A láb kímélése végett külön lábassal ropják.

MESTERVÁGÁS Vívóoktatók által karddal bemutatott hajnyírás.

MESZKALIN (Anatolij Pantyelejics). Orosz gróf, Katalin cárnő egyik kegyence. A heves vérű cárnő, valahányszor a gyönyörű férfit megpillantotta, szinte önkívületi állapotba került.

METROPÓLISI Földalatti szervezetbe tömörült varsói zsidók elnevezése a második világháborúban.

MEZÍTLÁBAS Konyhai főzőedény, melyen nincs se cipő, se zokni.

MEZZANIN Mohamedán pap, akinek csak a mecset félmeletéről áll jogában imára szólítani a híveket.

MIÁMI Összenőtt amerikai ikermacsák.

MIKROBARÁZDA Körben forgó modern orvosi rázószervezet, amelybe a beteget belehelyezik, hogy a testében lévő mikrobák elszédüljenek.

MIKROBUSZ Hím mikroba.

MILÁNÓI SCALA Félkarú női szobor a párizsi Louvreban. A legenda szerint ép korában olyan élethű volt, hogy

megelevenedett és zongorázni kezdett, ám eközben véletlenül rácsapódott a zongora födele. (Vö.: skálázás)

MILIBÁR Soroksári tejeskofák által üzemeltetett kijózanító tejállomás, nagyobb nyomás alatt tántorrgók számára.

MILIMÁRI A militéri mintájára rendezett népszerű soroksári sajtárugrató verseny, amelyben lovak helyett teheneket alkalmaznak, a vizesárokba pedig félig tejet töltenek.

MILLICENT A tízdolláros hölgyek elnevezése az Egyesült Államokban.

MILTIADÉSZ Intelligencia-fokmérő. (A biofizikában az értelmet tiadokban, illetve mil-tiadokban mérik.)

MIMIKRI Apró termetű, színjátészó tollazatú délszaki madár.

MINDENNAPI BETEVŐ *Az aggszűz imája* című dal kezdő szavai.

MINISZTEREO Egészen apró, egyetlen tárcában is elérő állami alkalmazott, igen nagy hangerővel.

MIRELIT Szibériai békeharcosok csoportja. (Orosz-francia)

MIRMIDON Elterjedt altató az ókori Trójában. Injekció formájában, dárdahegygel adták be. Számos ógörög megénekelte, Achilléséktől az Omegáig.

MISKULANCIA Ivartalanító rendelés járóbetegeknek.

MISSISSIPPI Ohio állam mindenkori szépségkirálynőjének hivatalos elnevezése.

MISTRESS A férfiszervezet reagálása az őt veszélyeztető női ingerekre.

MITUGRÁSZ Izgága népszónok a régi Athénban.

MNOSZ (Feneész). Világhírű görög feltaláló. Valamennyi találmányát Magyarországon szabadalmaztatta.

MÓCSING Kínai étteremlánc tulajdonosa.

MOKASSZIN Kávészínű abesszin bőrbocskor. A hívők ilyenben zarándokolnak Mokkába.

MOLYETTE (ejtsd: moliett) La Fayette oldalán harcoló, francia származású amerikai szabadsághős. Nagypjéről rámaradt zubbonyát még éjszakára sem vetette le.

MONOKINI Kebelbarát. (Japán)

MONOKLI Nagybácsi. (A francia „mon oncle” – bácsikám – kifejezés nyomán.)

MONTE CASSINO Hegy tetejére épített oroszlan- és játékbárlang Olaszországban, a „Duce Vita” jelképe. A háború idején a németek ide jártak borozni, skorzeni, és cicázni a montekasszírnökkel.

MONTECUCCOLI Magyarul: Kukkolók Hegye. Sűrű bozóttal benőtt itáliai magaslat, a „Szemesnek áll...” kezdetű szólás bölcsője. A második világháború óta egyfolytában a felderítők játsszák benne a főszerepet.

MORATÓRIUM Zenés drámai mű bemutatójának elhasztása az egyik tétel késői leszállítása miatt.

MORBID Temetőörök lámpása.

MORGANATIKUS HÁZASSÁG Dúsgazdag Morganivadék mésalliance-a.

MORTADELLA Itáliai temetődombok ormán emelt erődítés. Lőréseit Garibaldi óta hagyományosan zsírral álcázzák.

MOSOGATÓ A Ladoga-tónál is nagyobb állóvíz a Rizesköcsög- és a Kőedény-síkság között.

MOZISZTÁR Isztár leszármazottja, a pletykák és botrányok istennője.

MUCUS (Scaevola) Kiugrott Veszta-szűz, akiért még saját maga sem tette tűzbe a kezét.

MUNKAADÓ Állami bevételi forrás. A végzett teljesítmény arányában vonják le.

MUNKADÍJ (Vjacseszláv Filipovics) A század eleji retrográdi bérharcok veteránja.

MURADELI Belehal a zenélésbe. (Cigány)

MUSICI DI ROMA Népszerű olasz-cigány táncdalénekes, Peppino di Capri vetélytársa.

MUSZLIN Elkendőzött arcú mohamedán nő.

MUSZTAFÁ Török futónövény (Arbor Sobieski). Musztángokat kötnek ki hozzá speciális, a szultán által sajátkezűleg küldött selyemzsinórral.

MŰEMLŐK Védettséget nyújtó fölirat. Jelentése: antikvítás, hozzányúlni veszélyes és tilos.

MŰSZAKI Magát munkásnak álcázó technikus.

MŰTŐ Mesterséges tű, mellyel az igazít sebészeti úton helyettesítik.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

N, NY

NÁBOB Gazdag indiaiak téli sportja.

NABUCCO Giuseppe Verdi kedvenc szivarmárkája.

NACIONÁLÉ Sovinisták himnusza.

NADÁLY A tengernek az az állapota, amikor sem apály, sem dagály nincs. (A spanyol „nada” – semmi – szóból.)

NADRÁG Szár és Bugyi között elhelyezkedő helység. Gombossal határos nyiladékaról nevezetes.

NADRAGULYA Pantallóba öltöztetett mérges bikák csapata.

NAFTALIN (Pjotr Szergejevics) Fölvilágosult orosz gondolkodó, a dekabrista mozgalom nadrágélenjáró harcosa. „Le vagytok szórva!” című kiáltványában radikálisan föllépett a reakciós pravoszláv bozse-molyok ellen.

NAGYBANI Kis leu.

NAGYFA Munkaterápiás célzattal ültetett terebélyes növény, melybe csak hatóságilag igazolt közveszélyes iszákosok vágthatják bele a fejszéjüket.

NAGYKUTYA Csillagkép a Göncöl kormányrúdjá mellett.

NAGYSÁGREND Helyi értéket előállító iparvállalatok számára közgazdászok által adományozott kitüntetés.

NAPLEMENTE (Giacomo) Neves olasz giccsfestő, a családi idilleket ábrázoló pisai Pelenca riválisa.

NAPOLAJ Sötét bőrű, korzikai születésű francia császár. Előbb a Hegypárt, majd a Bonapárt tagja.

NARGILÉ A nargi nevű, Iránban és Törökországban honos gyümölcs leve. Érdekes helyi szokás e két országban, hogy nem szalmaszállal és nem pohárból, hanem pipából szívják.

NARRÁTOR A vibrátorhoz hasonló készülék, azzal a különbséggel, hogy nem ráz, viszont kellemesen hülyít. (A német „Narr” – hülye – szóból.)

NARVIK Norvég macskafajta. (Innen a „narvikol”, „nyarvikol” igéink.)

NAVAJO Indián népbetegség.

NEGLIZSÉ Elhanyagolt ligetecske, melyet csak egy kombiné takar. Nóta is szól róla: „Újév a neglizsében nagyszerű.”

NÉGYKEZES 1. Négykézláb hazatérő zongoraművészek számára készült különleges kezes-lábas. 2. Szavatosságot vállaló személyek csoportja, részletre történő nagyobb zongoravásárlás esetén.

NEJ A világtörténelem legkardosabb marsallja. (Innen a mondás: „Isten nem bottal ver, hanem marsalbottal.”)

NELSON Birkózó fogásnem, melyet a hasonló nevű brit tengernagyról neveztek el. Ugyanez két kézzel: dupla Nelson. Ehhez már eggyel több tengernagy szükséges.

NÉMA A „Nautilus” kapitányának felesége.

NEMESBÍT Sir Paul McCartney.

NÉMI Csekély számú öregasszony.

NESZESSZER A mitesszernél nagyobb bördudor. Vonatablaknál szokták kinyomni.

NESZTEK Dobozolt marhahús. Elegendő – a neszkávémintájára – forró vízzel felönteni.

NETÁN Gázszivárgás gyanúja.

NETÁNTÁN Híres filmkutya. Bizonytalan föltevések szerint Rintintin nagytantantija volt.

NEW JERSEY Viseletlen gyapjúholmi.

NEXUS Mitológiai ing. Aki belebújt, tiszta maradt.

NIPPON Vitrinbe való japán porcelán figura.

NIRVÁNA Megsemmisült karaván.

NONPLUSZULTRA Üzletekben látható kiírás. Jelentése: „Ezt a mosogatószert már nem árusítjuk.”

NORD-SUD Azt a két bridzsjátékost hívják így, aki éppen sem nem Osz, sem nem Vesz.

NOSPA Belga gyógyfürdő, melynek vize elmulasztja a csúzos fájdalmaikat.

NÓTAFÁ Falusi ebédlők, kocsmák és hang-szálák gyakori dísznövénye. Érdekessége, hogy föld helyett asztalfőre ültetik, s víz helyett borral locsolják. (Tudományos neve: Cad Arbor.) Termése a dalban szegény országokban csak hangjegyre kapható.

NÓTÁRIUS Megrögzött, visszaeső bűnöző, akit a jegyzőnek a XIX. század első harmadáig jogában állt saját hatáskörében megbüntetnie. (Nem tévesztendő össze a vele hangalakilag rokon nótaárussal.)

NŐI MELLCSÚCS Versenyuszodákban megfigyelhető élettani jelenség. Akad száz-, sőt kétszáz méteres is. Hideg vízben könnyebb fölállítani.

NUDLI (Martin) Tragikus sorsú svájci hajószakács. Egy hajótörést követően törekeny derelyéjével fölfordult, s hiába kapaszkodott egy barát fülébe, végül mégiscsak vízbe pottyant és belefőtt.

NULLÁS Liszteszacskókat ragasztó, kopaszra nyírt elítelt.

NUMERUS NULLUS Császár a régi Rómában. A légiók harci szellemének fokozása végett betiltotta a nemek közti érintkezést. Uralmának a matrónalázadás vetett véget. (Egyébként róla nevezték el az öregedéssel járó, hasonnevű kellemetlen állapotot.)

NYAKATEKERT Japán kert, ahol a gazdag ifjak az önvédelmi birkózást, az úgynevezett nyakatét (az ellenfél nyakának kitekerését) tanulják.

NYAKLÓ Lifegő fejű sakkhuszár.

NYALÓKA A bazookához hasonló édesség. Már zsenge korban az életre nevel.

NYÁMNYILA Afrikai néptörzs a Kukabamba folyó mentén. Különös sajátossága, hogy minden tagja két balkézzel születik.

NYASGEM Irodai dolgozókat összefűző kapocs.

NYELVESPUZI Felvágottal töltött habcsók. Ismert afrodiziákum.

NYELVLECKE Szexuális fölvilágosító tanfolyam a Párizsi utcában. Színhelye a 69-essel közelíthető meg.

NYENYERE Muzikális afrikai államfő.

NYERS Takarékoságában is ötletes reformkoszt. Rezsőn szokták fölmelegíteni.

NYIROKCSOMÓ Feledékeny sebészek által emlékeztetőül a nyirokérre kötött csomó. (Jelentése: „Holnap itt nyirok.”)

NYOMÓDÚC Galambszaporító berendezés.

NYOMTÁV Az oktávhoz hasonló, az egykori nyilvánosházak franciaágyaiba szerelt billentyűzet. Félórai fújtatás után sípolt, majd eljátszotta az „Ich küsse Ihre Hand, Madame” és a „Money, money, money” című dalokat.

NYÚLGÁT Gyöngye minőségű csokoládé, mellyel Dunát lehetne rekeszteni.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

O

OBELISZK Közzszemlére állított háremhölgy.

OBLIGÁT Árvíz elleni kötelező védőtöltés.

OBOA Kettős nyelvű óriáskígyó.

OBSIT Börtönből való elbocsátást igazoló okmány.

OBSZCÉN Földtörténeti jelenkor.

OBSZIDIÁN Pápa a pápaság korai szakaszában. Egy följegyzés szerint kőből üveget fakasztott.

ÓDIUM Igen elterjedt kábítószer.

OETKER Egykori Habsburg-generális. A löporhiánnyal küszködő Váncza tábornok tarackbúzából előállított süttőpor (lásd ott) alkalmazásával győzte le Kugelhupfnál.

OFF SIDE Sporttábor az észak-amerikai tengerparton. (Lásd: *Off Side Story*)

ÓHAJ Új haj kívánása.

OHOHÓ A rokokót követő, meghökkentésre törekvő stílus. Szellemi központja Ohohio volt.

OKARINA (Anna) Világhírű Tolsztoj-regény hősnője. Muzikális lélek, aki kalamajkán (lásd ott) játszó férjét esténként egy snájdig gárdatiszt csőrösfuvoláján kíséri.

OKIRATI (Hamisító) Botrányos körülmények között leváltott japán közhivatalnok.

OKKULT Tanult a proletkultból, és inkább a misztikát választotta.

OKTÁV Az a táv, amely a skála első hangját az utolsótól elválasztja.

OKTETT Nyolcszor is átgondolt cselekedet.

OKTROJÁL 1. Angol udvari evezőscsapat. 2. Királyig menő, nyolc egyszínű lapból álló sorozat az alsós játékban.

OKULÁR Erősen rövidlátó havasi juhász.

OKULÁS Pápaszemes Télapó.

OLAJKÁR Fölrobbant üzemanyagtartály.

OLAJSZŐKÍTÉS Hajolaj hennázása. Állítólag teljesen veszélytelen.

OLDALBORDA Ember nőstényéből készített kannibál-csemege.

OLDALT Szélhűdött angol és német aggok találkozója.

OLDOZ Kiöregedett amerikai varázsló.

OLIMPIKON Aranyérmes versenyzőt ábrázoló szentkép.

OLIVÉR 1. Paripafajta. Még a telivérnél is ritkább. 2. Olajzöld vércsatorna.

OLMÜTZ Német olajfűrök sapkája.

ÓLOMÖNTÉS Vazul idejéből fönmaradt szilveszteri népszokás: ólomból füldegókat készítenek a szülők számára, hogy meg ne süketüljenek a bulizó fiatalok pogány harsogásától.

ÓLOMZÁR Régi kacatokkal teli ládára szerelt lakat.

ÓLRAUND Disznóknak kifizetett egy menet ital.

OLTÁRI Mälle Oltaari, finn szépségkirálynő. Hazája legutóbbi szépségversenyén magát a híres Huusika Risaalót is legyőzte mellbedobással. A világ-szépségversenyt is megnyerte, pedig a legyőzöttek közt olyan nevek voltak, mint a holland Schayna van Lookehem és Megg Haag, az ugandai Dadamell Amin Didi, a közép-afrikai Mimi N'Dene, a német Tappi Schlitzen, a török Viszket Aminül, az indiai Minekalukra Harisnya, valamint a japán Szukacse Csekicsi és Afaszura Toszike. A zsűri elnöke, a brit Sir Mawk szerint a világsztár később a szállodaszobájában még őt is maga mögé utasította. (Lásd a *Tébol*y magazin „Jó volt együtt a hálás Mälle Oltaarival” című fényképes cikkét.)

OLTÁRIJÓ USA-állam, melybe kiváló utah vezetnek.

OLTÁS Az a művelet, mikor a párocska Szilveszterkor pontban éjfélkor forrón összetapadva szóda-bikarbónát vesz be.

OMÁR KHAJJÁM „Jé, ilyen korán meghozták az ebédemet?” (Perzsa)

ONÁNIA Függetlenné lett volt gyarmat, amely ma már nem szorul külső segítségre. Fő behozatali terméke a maszturbógenerátor.

ONASSZISZ Gazdag kikötőváros, Szent Ferenc szülőhelye.

ÓNEÁSZ Trójai hős. Kártyacsatában esett el.

OPATA Nagyokat rúgó ló, mely alól kilátszik az óláb.

OPERÁL Énekesek torkából műtét útján vágja ki a magas cét.

OPERATŐR Dalszínházi műfegyver.

ÓPERENCIÁS Tengerésznek állt garabonciás.

ORÁNGUTÁN A propán-butánhoz hasonló, rendkívül bűdös szumátrai földgáz. Előnye, hogy nyitott ketrecben is szállítható, mert nem illan el.

ORBÁNC Szanatórium Orbánhegy és Csobánc között, az Ágynak-dülőben.

ORÉMUSZ Romulusz imája farkasvakságban szenvedő öccséért.

ORGANZA A szervezett textilmunkásnők elnevezése Spanyolországban.

ORGAZMUS Rotterdami filozófus. Fő műve: „A tiszta ész elborulása”.

ORIGO A madárfütyty kezdete.

ORIZA Spanyol városka. Gyermektápszer-gyáráról nevezetes.

ORLEANS (ejtsd: orleány). Érintetlenségüket titokban megtartó hazafias szüzek elnevezése Franciaországban. (*New Orleans*: amerikai hajadon, aki férjhezmenetele előtt ismét szüzzé operáltatta magát.)

ORMÁNSÁG Őskori állattemető Magyarország területén.

ORSZÁGALMA Koronás uralkodók bejelentése arról, hogy a birodalom elveszett.

ORTHODOX Világhírű magyar labdarúgó által alapított svájci óragyár.

ORTOGRÁFIA Helyrajz. (Német–görög)

OSTINATO A Varsói Szerződés rövidítése volt Nyugaton.

OSTMARK Az NDK pénzneme.

OSSZÁRIUM Férfiak fogamzásgátló szere.

OSZTRAHA Puha testű tengeri állat a kagylók rendjéből. A cseh partvidék ínycencei rendszerint citrommal fogyasztják.

OSZTRIGA Lettországi pályaudvar.

OVENÁLL Fogkrémgyári munkaruha.

ÓZON (Gyula) Színművész. Üde, friss levegőt hozott a honi színpadokra.

OZSONNA Szeretne enni, ozsonni.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Ö, Ó

ÖDIPUSZI Az anya szájon csókolása.

ÖKOLÓGUS Szennyes környezetben dolgozó közgazdász.

ÖKÖRUSZÁLY A vőlegényi ruha sleppje.

ÖKRENDEZNI Émelygős filmet készíteni.

ÖRDÖGMÁK A Rosszra vonatkozó egyházi tézisek.

ÖRDÖGPIRULA Gyógyszer az angyalcsinálás megelőzésére.

ÖRÖMSZÜLŐK Örömlányok apja és anyja.

ÖSBEMUTATÓ Majomketrec.

ŐSEMBER Olyan lény, aki a hamut is mamutnak mondja.

ŐSI NYOLCAS Árpád-kori gumirádlis szekerek kerékhibája.

ÖSSZKOMFORT Ritkán, hébe-hóba való előfordulást jelző szó. (A német „es kommt vor” kifejezésből.)

ÖSZVÉR Deres ló és hasonló számár ivadékanak vére, melyet – mint köztudomású – gyásztér-pirosításra használnak.

ÖTÖL Nem mer hatolni.

ŐZ Állati szögediességgel beszél.

ŐZLÁBGOMBA Élősdí, mely a lábukat ritkán mosó özek ujjai közt kellemetlen viszketést okoz.

P

PACSMAGOL Tankönyvből biflázva tanul festeni.

PACSNi Tenyérbe rejtett péksüteménnyel parolázni.

PACSULI Pa Csu Li, a dél-koreai kábítószer-kereskedelem hírhedt vezéralakja, a Franciaországból áttelepült Zsivány Si (eredetileg: Givenchy) konkurense.

PADDINGTON Tengeri hallal töltött felfűjt. (A londoni pályaudvarokon árusított speciális eledel.)

PAGANIZMUS Pogányok körében dühöngő hegedülési mánia.

PAKSAMÉTA Század eleji csomagkihordók kedvelt játéka volt a Duna-parton: a csomagokat ügyesen elhajítva, a vízen át kellett kézbesíteni.

PALESTRINA Preklasszikus stílusban épült jeruzsálemi koncert- és sportcsarnok.

PALIMADÁR Egykor Nyugatra távozott és napjainkban hazatelepülő, pumpolható honfitárs. Nótát is írtak róla: „Palimadár fön az égen hazafelé szálldogál...”

PÁLYAVÁLASZTÁS Mérkőzéskezdetkor a kedvezőbbnek vélt kiskapu megválasztása. Teljesen szabadon történik, csak előbb pénzt szoktak hozzá földobni.

PAMFLET Metsző gúnyáról ismert dán királyfi.

PAMPA Dél-amerikai síkságon teljes harci díszben álligáló bárgyú indián.

PAMPUSKA Elöltöltős szlovák gyorstüzelő fegyver.

PANAMA Csatornatöltelékek által csalással szerzett kalap.

PANCSATANTRA Hindu nagynénik meglocsolása Húsvétkor.

PANCSEN Tibeti sakkmeister.

PANDORA A világ egyik legkisebb állama. Fővárosa Szelence.

PANÍR Nagy kiterjedésű fennsík Tadzsikisztánban, a volt Szovjetunió vinersnicliji körzetében.

PANKREÁSZ Ógörög versenybirkózó, aki különleges hasfogásáról lett nevezetes. (Vö.: pankráció)

PANMINDZSON Koreai csatosüveg.

PANNONHALMA A mai Dunántúl területén ideiglenesen állomásozott rómaiak kedvelt társasjátéka, melyet festett táblán, úgynevezett pannón játszottak.

PÁNSÍP A rajtpisztolyt helyettesítő hangszer a pánamerikai játékokon.

PAPAVER Mákvirágok elfenekeltetés közben hallatott panaszos kiáltása.

PAPAVERIN (Ignat Tyimofejevics) Szovjet-orosz író. Az orvosok megváltozott életéről írt regényeivel vált ismertté.

PAPAYA Romániai gyümölcsliget. Mamaia kellős közepén fekszik.

PAPÍRSÚLY A felvágottak árába beleszámító díjtétel, melyből már több ütésváltás keletkezett. Még sosem számolták ki.

PAPIRUSZTEKERCS Perforált szelvényekből álló henger az illemhelyek (lásd ott) munkáját megörökítő análiszok (évkönyvek) céljára.

PAPONDEKLI Vastag papirosból készült rituális fedő.

PAPRAMORGÓ Antiklerikalizmusra idomított házőrző. Pálinkával itatják, hogy harciasabb legyen.

PÁPUA Olasz város. Szabadtéri lacikonyháiról nevezetes.

PARÁDÉSKOCSIS Katonai díszfölvonulások harckocsizó alakulatainak résztvevője.

PARADOXON Elterjedt altatószer. Úgy altat el, hogy rögtön fel is ébreszt.

PARAFÁL Államközi szerződésre dugóval pecsétet nyom.

PARAMÉTER A jugoszláv dinár századrészének értékét megállapítani hivatott mértékegység.

PARÁNYI Körülbelül az előző szócikkben szereplő értéknek megfelelő.

PARÁZNA Jugoszláv aprópénzért is párzana.

PARENYICA Gyógyíthatatlan juhbetegség.

PARITTYA Csúzliból kilőtt versenymén.

PARMEZÁN Csupán sajton tengődő olasz gerilla.

PARÓDIÁS Heródiás testvére. Mindenből viccet csinált.

PARÓKIA Pilises vendéghaj kopasz papok számára.

PARSIFAL A híres német falak egyike. Hasonlít a rabicfalhoz, de annál sokkal tovább tart.

PARS PRO TOTO A fizetésnek embersport-fogadásra félretett része.

PÁRSZIK Zarathusztra tűzimádó tanait követve, égő nyoszolyán szeretkezik.

PARTEDLI Csecsemők nyakába szalvétának kötött, kisméretű gyászjelentés. Nagyobb gyerekek nyakába nagyobb méretű partecédulát, hülye gyerekekébe félcédulát kötnek.

PARTERRE A szőnyegre békába küldött szerelmi társ.

PARTHENON Ókori görög törvény, melynek értelmében az akropolisi zsidóknak tilos volt a templomokra gyászjelentéseket kiszögelniük. (Németül: Garnix-Partenkirchen.)

PARTI Folyó menti csoportsex.

PARTIKÉPES Olyan személy, akinek van elég pénze, hogy leüljön ultizni.

PARTITÚRA Zenés kirándulás Rómaira.

PARTVIS Folyóknál lakó indiai dervis, aki nem üvölt, szemben a porszívószerűen vonyító, úgynevezett üvöltő dervissel.

PASZPOL Paszománypolitika. (Alosztály a régi Hadügyminisztériumban.)

PASSZIONÁTUS Orgiaügyi Főtanács a régi Rómában.

PASZTERNÁK Hatalmas vízgyűjtő medencék a volt Szovjetunióban. Közöttük játszódik a *Doktor Zsivágó* című film.

PASZTILLA Halványszínű csokoládéval bevont atilla.

PÁSZTORBOT Számadó juhászok (lásd ott) görbe végű, jobbára suba alatt használt alkalmatossága. A subázás időtartamát speciális, úgynevezett pásztorórák (lásd a következő szócikket) mérik.

PÁSZTORÓRA Testipásztorok speciális időmérő eszköze.

PATAGÓNIA 1. Patkószögtan. 2. Lovak haldoklása.

PATAKVÍZ Csörgedező erek vizében rendezett „Ki tud többet a lólábról?” vetélkedő.

PATÁLIA 1. Lovak táncos összejövetele. (Lásd még: LÓBÁL). 2. Budapesti pinceszínház, melynek szerepeit lakók és szenesemberek játsszák.

PATRÓNUS Udvari pártfogoltak által fölrobbantott királyi szék.

PATTOGAT Norvég szoros, melyben a háború idején, amikor elfogyott a golyó, a helyi lakosság a puskákból kukoricaszemeket sütött a betolakodókra.

PAZAROL Csodálatos hatású poloskairtó.

PÊCHE-MELBA (ejtsd: pes-melba) Francia étel, a magyar hátulról-melba ellentéte.

PEDERASZTA Homoktartalmú bajuszhegyező kenőcs.

PEDIGRÉS Az „Erős Bástya” étterem kutyák számára fönntartott helyisége volt az ötvenes évek első felében.

PELERIN (Nyikoláj Kuzmics) Szereplő Gogol *A köpönyegében*.

PENETRÁNS Túl sok szentelt vizet magára locsoló ministráns.

PENTATON Amerikai hadügyminisztérium. Ötpróbás héjáiról és szólamairól ismert.

PEPITA A ponyvairodalomból is ismert spanyol női név; Kockás Pierre felesége.

PERCENT Nyelvével elégedett hangot ad. (Pl.: „Az ügynök bezsebeli a százalékot, s elégedetten percent egyet.”)

PERESZTROJKA Motorizálttá átalakított orosz lovaszán.

PERONOSZPÓRA Mitológiai személy, Bacchus felesége.

PERTLI (am Schuh). Svájci városka, melynek lakosai főleg cipőfűző-készítéssel foglalkoznak. A folyó menti nagyüzem, a Schuh-Werke tőszomszédságában született

Paire de Chaussures, a nagy lábon élő nyelvész, aki *A cipőnyelv szintaxisa* címen írt világhírű művet.

PERZSAVÁSÁR Az irakodóvásár régi neve Iránban.

PESSZÁRIUM A legrosszabbra való fölkészülés.

PETRENCE Szent Péter által alapított, ma Olaszországhoz tartozó város, melyben a házak rudakra épültek.

PEZSGŐS TYÚK A legdrágább harapnivalók egyike. Csak igen előkelő éttermekben találni. Főleg sülvé-fővé jó. Nyársra is húzzák, de kezdő szakácsok figyelmét föl kell hívnunk arra, hogy nem pirul.

PEZSGŐTABLETTA Törley-sűrítmény pezsgőfürdők készítéséhez. Habzópornak is nevezik.

PIANO Csitítással egybekötött italmegtagadás hangoskodó részegektől.

PIÁR Közismert Hofi-nóta: „Piár a Föld, piár ma minden, piár mindenki alsó-felső szinten...”

PIAVE (Maria). Megzenésített katonaimádság. Előadását egész doberdő szokta kísérni.

PICK-UP Téliszalámi-szeletelő gép. Működés közben muzsikál.

PIEDESZTÁL Lábbal evők étkészletének darabja. Magasztalok (lásd ott) lapján gyakori.

PIKNIK Nagy hasáról ismert Dickens-figura. Ő alapította meg a természet lágy ölén étkezők klubját, a természet lágy ölén vétkezők későbbi Mautner-szállójának (lásd ott) őset.

PILÁTUS Repülőgép-vezetők tanácskozó testülete a régi Rómában. Főnöke a Poncius (női nuncius) volt. (A ~ nem tévesztendő össze az emennek szörtelenítésével megbízott Depilátussal.)

PINCESZER Történelmi nevezetességű helység. Az ősmagyar vezérek itt kötötték meg a borszerződést.

PINGVINEK Az északon élő mordvinok déli-sarki rokonai. Népviseletük a frakk.

PINKÁSZ Kártyalap a fáraó nevű játékban.

PIPISKEDIK Fölfázását affektálással leplezi.

PIPITÉR Baromfiudvar.

PIRAMIDÁLIS Magas katonai rang Egyiptomban.

PIRAMIDON Operettekben a férfi főszereplő, a piramidonna párja.

PIROS FELSŐ Magyar válogatott sportolók melegítője. Semminémű összefüggésben nincs a zöld alsóval (lásd ott).

PIRULÁS Szégyenlős patikus.

PISKÓTA Veseműködést serkentő zene. Rendszerint füttyülni szokták.

PISSOIR Párizsi esti lap. Általában apróhirdetésekkkel és egyéb kis dolgokkal van tele.

PISTOIESE Olasz gyártmányú kézfegyver totógyilkosok számára.

PISZMOG Füstköd-képződés elleni magyar állami szabadalom.

PISZTON Zenész elhallgattatása revolverrel.

PISZTRÁNG Revolvercső előtt ficáncol.

PISZTRÁNG-ÖTÖS Jeles osztályzat a Schubert-féle pataki zeneiskolában.

PITIÁNER Egészen apró indiánér.

PITTIGRILLI Nyáron sült sovány malac. Dekobrakígyók húásával szokták megtölteni.

PITYKE Erdei madár (*Piticus Vulgaris*) Két fajtája van, úgymint füles és fületlen. Hajítófával vadásszák.

PLANETÁRIUM Erre-arra bolygó, fehéregeres népligeti jövőmondók bemutatóterme.

PLANÉTÁS EMBER A planetárium személyzetéhez tartozó alkalmazott, aki miniatűr egerlyukon keresztül vetít diaképeket a kupolára.

PLANKTON Német hanglemezzgyár. Kizárólag mikrolemezeket állít elő.

PLASZTRON Gyurmából készült királyi szék. Abban különbözik a ciklotrontól, hogy nem forog.

PLAYBOY (ejtsd: plé-boj) Bádogosinasok szakfolyóirata. A lyuktömítés különféle módozataira oktat. (Nem tévesztendő össze a meztelen nőket ábrázoló és nyilvánvalóan a férfiak megőrzését célzó *Téboly*-jal.)

PLÉD Buta, mint a pokróc. (Osztrák)

PLISSZÉ Varrodai kisdolgozás. Külön részlegekben, úgynevezett plisszoárokban történik.

PODAGRA Kőszvényes kutyák fajtisza származását igazoló okmány.

POETICA LICENTIA Külföldről megvásárolt költői szabadalom.

POÉZIS Műfogsor. Éjszakánkint vizespohárból vicsorog a világra.

POLIGLOTT Legalább három szárú tornanadrág.

PÓLING Repülésben versenyző szalonkák sportmeze. Nem tévesztendő össze civil viseletükkel, a szalonkabáttal.

POLIP Politikai ipar. Vele a nemzet nyolckarú óriás.

POLIPAKTEJ Po Lipak-tej, a Pancs-dinasztia idejében élt neves kínai költő. Sajnos korán besavanyodott és író lett.

POLJUSKA A Muszorgszkij *Bolhadalá*hoz hasonló orosz nóta állathőse.

POLONÉZ A polinézek és melanézek közt letelepedett lengyel néptörzs. Híres cukrászdájuk a Chopin-Hauer.

POLOSKA Középkori játék. Két lovag azon versenyzett, ki mennyi kártevő rovar bír meghatározott időn belül agyoncsapni („pólócska”). A játék igényelte fürge mozgást később tánccal jelképezték („polka”).

POMPEJI Walt Disney világhírű tengerészfigurája, akit egy nagyobb spenótkitörés betemetett.

POPSI Népszerű, bárki által hozzáférhető téli lesiklő-eszköz.

PORCIÓ Egy adag húsnak fölszolgált porc. A konzerveket előállító üzemekben – úgynevezett konzervatóriumokban – adagiónak is nevezik.

PORHANYÓ Miszlikbe aprított öregasszony. Legnépszerűbb változata a porhanyós.

PORNOGRÁF Primitív fölvevőkészülék régi népszokások megörökítésére.

PORTÉKA Régóta letörletlen vásári polc.

PORTISCH Törlőrongyot még nem látott sakkasztalok letakarítására szolgáló seprőféle. (Nem tévesztendő össze a Portici nevű néma sakkozóval.)

PORTOROZS Szlovéniai gabonaszállítmányokra kivetett pótlólagos postadíj.

POSEIDON Hatásos gyógyszer tengeribetegség ellen.

POSZÁTA Szabadban előadott szárnyaló zenemű.

POSZTERIÓR Hölgyek hátulnézetét ábrázoló divatos faldísz.

POTENCIA Spanyol város Valencia közelében. Kaviárföldolgozó iparáról nevezetes.

PÖRC Időegység. Ebben mérik, mennyi idő alatt sül mög a töpörtyű.

PÖSZMÉTE Rovarevő énekesmadár. Válfajai: a tarajos vagy berki, illetve a sipogó vagy mocsári ~. Fészkét a madárvilágban egyedülálló lassúsággal építi, innen „pöszmételni”, „pismogni”, „poszogni” igéink. Maga a „pöszméte” név az állat francia elnevezéséből („fausse-mite” – hamis moly) ered, föltehetőleg a szentföldi háborúk idejéből. (Ugyane név másik magyarosodott alakja a „poszméh” szó.)

PRAKTICE Autodidakta görög szobrász.

PRALINÉ Giovanni Prali firenzei cukrász felesége, aki markotányosnő volt Garibaldi seregében, majd egy papírmásé dobozba bújva desszertált.

PREMISSZA (Gergely) Ifjú filozófus az *Egri csillagokban*.

PRÉMIUM Bundázásért kifizetett összeg.

PREPOTENCIA Férfiaknál gyakori idegzavar. A benne szenvedők csak fél órával a randevú előttig vannak hangulatban, s e tényt szemtelenséggel leplezik.

PRESBITER Szürkebarát fürtjeiből sajtolt, lepárolt gyomorkeserű, a Belediktíner rokona.

PRETORIÁNUSOK A vicotorriánusokat megelőző búr kardalosok az angol udvarnál.

PRIAMOSZ Ókori király, aki kénytelen volt leköszönni a Trójáról.

PRICCS Négy személy által játszott kártyajáték, melynek igen sok rabja van.

PRÍMÁS Biborpalástban bazseváló népzeneész.

PRIVILÉGIUM Magániskola. A kollégiumnál sokkal kisebb lévén, az iskolakerülőket rengeteg fáradságtól megkíméli.

PRIZNIC (Gavrilo). 1914-ben egy Bill Roth nevű angol BA-tiszt (BA = Biztonsági Alakulat) fölbujtására merényletet követett el Ferenc Ferdinánd ellen.

PROFILVÁLTÁS Másik félorcánk odatartása újabb pofonért.

PROFIT Osztrák tőkés körökben koccintáskor használatos fölkiáltás.

PROFITRÁTA Hindu vallási eposz. Kazimir Károly vitte színre a Körszínházban.

PROMÉTHEUSZ Egykori görög naplopó. Mája, bár kissé keselyű, kiváló állateledel.

PROPÁN-BUTÁN Rendkívül bűdös majomfajta.

PRÓSZA Kukoricáról szóló elbeszélés, szemben a versben írt *János vitézzel* és *Tengerihántással*.

PROTÉZIS A dialektikus mozgás harmadik etapja, mely a fejlődésben a tézist és az antitézist követi.

PROTOKOLL Diplomáciai fogadások esetére javallott műfogsor-tapasztó.

PUBIKA Angol kocsmafajta, melyben csak kiskorú fiúkat szolgálnak ki.

PUKKASZT Társadalmi réteg Indiában. A pukok lenéz és gyakorta kigúnyolják a hierarchiában alattuk elhelyezkedő sikeket (sikkaszt).

PUKKEDLI Kecses meghajlás közben kilőtt nokkedli.

PULIKAN A pelikánhoz hasonló, de inkább az alföldi nyájak környékét kedvelő terelőmadár.

PULLMAN Fűtetlen hálókocsin működő melegholmi-árus.

PULZÁR Kötött mellények nyitószervezete. Gyakran csillagokat lát tőle az ember, mert hol működik, hol nem.

PURGATÓRIUM Hashajtógyár.

PUSZTA Arcon csókolta. (Hortobágyi tájszó.)

PUSZTASZER Talajtorna. (Régies.)

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Q

QUATERNO Velencei lagúna. (Lásd még a TOMBOLA címszónál.)

QUETZAL Címeres madarak gyomrából készült patzalpörkölt, guatemalátával.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

R

RABIÁTUS Zsidó papok testülete.

RABLÓULTI Fegyháztöltelékek szórakozása. (Nem tévesztendő össze a priccs (lásd ott) nevű kártyajátékkal.)

RÁCALMÁS Szerb módra elkészített sütemény. Alma helyett néha egressel töltik.

RÁCSÜNG Éjszakára cellaablakba akasztott rabruha.

RADA Gyümölcsöző rosseb-exportjáról ismert helység.

RÁDIÓSZONDA Bot, melyet a rádiókészülékekbe dugnak, hogy megállapítsák, milyen magasan áll bennük az áram.

RÁDIOTERÁPIA Idegbetegek hangjátékok segítségével történő altatása.

RÁDLI Kerekesszánkó.

RAGACS Rozoga autó, melynek kerekein gumiarábikum van.

RÁGÓGUMI Elterjedt francia óvszer.

RAGUZA Dubrovnik zúzaragu.

RAHEDLI Tojásos tésztaféle, melyből olcsón lehet akár igen nagy mennyiséget is előállítani.

RAMADÁN Olyan személy, aki a mohamedán vallás egykori eretnek szektájához tartozott. A ramadánok azt vallották, hogy két isten van, egy al- és egy főisten (allah és fellah). Lévének tanaik szerint az étkezés főbenjáró bűn, kivesztek.

RAMSZESZ Cukornádból nyert pálinka. A régi Egyiptomban a fáraók itala volt.

RÁNTÁSPÓTLÓ Ismert bűvészműtátrány: egyetlen rántással szinte odabűvölni egy jól meghurkolt csomót a forró lisztbe. A trükk szépséghibája, hogy eredménye még akkor sem tehető semmissé, ha utána varázspálcával kavargatjuk a lábas alját.

RAZZIA Olaszországi üdülöhely, ahol mindenkinek melege van.

READERS DIGEST Népszerű orvosi szaklap, mely az olvasásnak az emésztésre gyakorolt hatásával foglalkozik.

REAKTOR Fizikusok lakomája, melyen hagyományos fogás az atommáglyarakás.

REFRÉN Olyan személy, akinek tudathasadása rendszeresen visszatér.

REG-LAKK Arab festék- és ragasztófajta, a Shell-lakk konkurensé. Teveháton szállítják.

REKEDT Hangját vesztett teniszütő.

REKETTYE Hangját visszanyert teniszütő.

REMETERÁK Életét kegyes erdei magányban töltő víziállat. Ollójával szokták átvágni az újonnan fölépült remetelakok avatószalagját.

REMÍZ Villamosgarázsban lejátszott döntetlen sakkjátszma.

REPKÉNY Légikalózkod eljárása, melynek során a pilótákra kúszónövényt tekerve bírják rá őket az úticél megváltoztatására.

REPÜLŐSÓ Pilótakeksz és Orly-módra készített ételek ízesítésére szolgáló, Daedalon-tartalmú konyhai kellék.

REPÜLŐ SZÖNYEG Légifolyosók letakarására használatos, díszes perzsa porfogó.

RESZEKÁL Halottat újra bosszant.

RETERÁT Balzsamos levegőjű helység a Keleti-Kárpátokban.

RÉTOROMÁN Szónoklási mániában szenvedő személy.

RETORTA Ünnepi szónokoknak fölszolgált ráadás desszert.

RETROGRÁD Városnév a cári Oroszországban.

RETUS Zenei éljenezés megújrázása valakinek a fényképe előtt.

REVÜRENDEZŐ Olyan személy, aki minden kánkán egy csomót keres. (Szemben a futtatóval, aki minden kán keres egy csomót.)

RÉZFÚVÓS Orrával zsebkendőbe trombitáló alkoholist.

REZONŐR Kábult társaságokban az értelemre felügyelő személy.

RIBILLIÓ 1. Hatalmas szán. Például a szilveszteri Nagykörút lármáját csak több ribillió féldecibelben lehet kifejezni. 2. Inflációs tarifa az egykori Víg utcában.

RICHTER-SKÁLA Orosz zongoraművészek földrengésszerű gyakorlását mérő eszköz.

RICINUS (Gaius Tullius). Római hadvezér. Minden ellenségét megfutamította.

RICSAJ Harsányan veszekedő cigánylány.

RICSET A mecsethez hasonló keleti templom, melyben a vezeklő hívek párolt babon és gerslin térdepelve imádkoznak.

RIDEGPÁSZTOR Goromba tiszteletes.

RIFKABIL Rifkéket a sivatagban menetrendszerűen fuvarozó arab gépkocsi.

RIMÁNKODNI Ölelés közben árengedményért esdekelni.

RIMASZOMBAT Prostituáltak hagyományos ünnepe Szlovákiában.

RINGLISPIL Ajóka gyűrűvel való játszadozás.

RINOCÉROSZ Az állatvilág szerelemistene. Érdekesége, hogy társát az orrával szarvazza föl.

RIPITYOM Az ószláv eredetű „ripity” (jókedv) főnév egyes szám első személybeli alakja. Ha viszont nem nekem van jókedvem, hanem másnak, úgy ott rogyjon rá az ég (*Ripitya*).

RIPOSZT Paráddal egyesített hegyes község.

RIPSZ-ROPSZ Bordázott kelméből hirtelenében összefércelt táncruha.

RIP VAN WINKLE Egykori holland labdarúgókapus. A felső sarokra tartó lövéseknél mindig későn ébredt föl.

RISZÁLÓ (eredeti nevén: Huusika Risaalo). Finn szépségkirálynő. Helsinkiben egyik külvárosában, Garnisaalóban él.

RISZTELNI Egy halom pénzt csúddal két egyforma kupaccá rúgni.

RIZIBIZI A diáknyelv azt a tanulmányi értesítőt hívja így, melyben jó és rossz jegyek vegyesen találhatók.

ROBBANÓFEJES Terroristák által levegőbe röpített nagykutya. Újabban bombamódra szaporodik.

ROCK AND ROLL Amerikai akrobaták.

RODOSTÓ Nagy kiterjedésű állóvíz Törökországban.

ROHRSCHACH Csősakk. Svájci találmány. Antitesztetcskéekkel játsszák.

ROMÁNIA 1. Vadregényesítésre való hajlam. 2. A piro-mániának tűz nélküli, bulldózerekkel üzött változata volt a Kondukátor idejében.

ROMBUSZ Összeütközés során mindkét végén ferdére nyomódott közúti jármű.

RONDÓ Spermium egykori római tartományban (lásd ott) honos körtánc.

ROSTOKOL Német kikötőben hosszan vesztegel.

ROTUNDA Wagner-hősnő, aki eszelősen folyton körben bolyong a csarnokteremben.

RÖPKE (Hans Kurt). Német fasiszta tábornok, a villámháború stratégiájának egyik kidolgozója.

RUBEOLA (Giuseppe) Olasz ökölvívó Európa-bajnok. Rendszerint kiütéssel győz.

RUBIK Közép-itáliai folyó. Partján vetette el Julius Caesar a bűvös kockát.

RUKKZSÁK Málhahordó kulik.

RÚNA Írásjelekkel telerótt lapály, melyen csak rizsmát lehetett termesztetni.

RUSZNI Heringet halászni. (Német)

S

SABÁC Szombat, szerbül.

SACHER-MAZUCH Önkínzó cukorbetegnek kedvenc tortája.

SAINT-JUST Francia helyeslés. Jelentése: szentigaz.

SALABAKTER Vasúti pályaoőr, aki akkor is leereszti a sorompót, amikor nem jön a vonat.

SALMONELLA Salamon király elmeháborodott leánya, ki atyja igazságérzetét örökölte: fagylaltjával mindenkit egyaránt megmérgezett.

SAMPAN Sam és Pan, hongkongi komikuspár, a *Haj- és hajómosás* című kacagtató filmburleszk főszereplői.

SAMPON Hajmeresztően törekeny vietnami lélekvesztő.

SAN SEVERIA Dús növényzettel borított hosszú polinéziai partsáv Fukszia (lásd ott) körzetében.

SANTA LUCIA Bicegős lányról szóló nápolyi dal, a magyar „Szép a rózsám, nincs hibája” olasz megfelelője.

SÁPKÓROS Jogtalan jövedelem hajhászásába belerokkant üzér.

SARKÁBÓL KIFORGATNI Prostitúáltat állásából elűzni. (A görög Arkhimédész által kieszelt eljárás.)

SASFIÓK Komódrekesz a napóleoni háborúkba szólító sürgős behívóknak.

SASLIK Ragadozó madár püspökfalatjából készült grúz csemege.

SATRAFA Házsártos feleségeknek kikapós férjük ellen alkalmazott konyhai gyúróeszköze.

SCHALLER Klasszikus német költő. Csakis a vulkanizált bicikligumi szaga hatott rá ihletően. Leghíresebb műve a *Kormány és megszerелеm* című, erősen áttételes darab.

SCHICKSAL Világhírű német divatszalon. Beethoven szimfóniát írt róla.

SCHMOLL Lágy hangnem. Ebben viszont a Pasztaraleszimfónia íródott.

SCOTLAND YARD Skóciában használatos hossz-mérték. A rendőrök vele mérik a bűnözők lábnyomait.

SCSÍ Orosz téli sport: havas lejtőn kell lesiklani egy gőzölgő leveseskondérig. Román változata a lelécelés (lásd ott).

SECOND HAND Old Shatterhand fia, aki az indiánok között használtholmi-kereskedést nyitott.

SEFT Üzleti rövidítés. Jelentése: Semmilyen Felelősségű Társaság.

SEHOVÁ (Lídia). A tájékozódási futóversenyek cseh világbajnoknője volt az 1968-at követő években.

SELYEMCUKOR Selyemfiúkra vadászó cukrosbácsik csábszere.

SEMMIS A soproni Storno-ház volt mindenese.

SERBLI Kártyajáték, melyen igen sokat lehet otthagyni.

SEVRÓ Elegáns, kecskebőr üléses gépkocsi. Különleges üzemanyaggal hajtják (sevrólé).

SEXPEAR (ejtsd: szexpír, William). Neves író és learikus, a vérnőszés világszerte elismert szakértője. Tőle való a mondás: „A pléhboy nincs fából.”

SIFON Selyemborítású szódásüveg.

SILÁNY Fölkészületlen női lesikló-versenyző.

SILÓ Súlymérték gabona- és rakétafélék mázsálására.

SING-SING „Énekelj, énekelj.” Közismert bécsi dal, a fölszabadult jókedv és áradó életöröm jelképe.

SINOLÓGUS Vágányhálózat kiépítésén dolgozó kínai szakértő.

SINTÉR Veszett kutyák által ellepett vasúti pályatest.

SITZFLEISCH A nyereg alá puhítani rakott hús neve a régi portyázó germánoknál.

SKALPOK Indiánok lakta hegylánc, melynek hiányzik a teteje. (Vö.: skalpinizmus).

SKANDÁL Botrányos szavalat.

SLENDRIÁN VII. Slendrián pápa, a slamposok védőszentje.

SLICC Macskariogató szó. Nem minden macska ijed meg tőle.

SLUSSZ Az utolsó olyan testrész a karaj és a comb között, ameddig tisztességes emse az ifjú kanokat engedi. Innen már csak pecséttel ellátott slussz-passzal hatolhatnak tovább.

SMAKKOL Olyan étvággyal fal, mint egy vaddisznó.

SMINK Kendőzetlen kérdés prémiumosztáskor.

SNAPSZLI Pálinkakedvelő kutya fajta. Ha berüg, kártyázik is.

SNASSZ Vacak pálinka.

SNIDLING A „Tavaszi bezsongás” zeneszerzője. Cserépben földelték el.

SOKÁC Az akáchoz hasonló, de annál sokkal sűrűbben termő fa fajta. Hazája Dél-Magyarország és Jugoszlávia.

SORDINO Olaszországi csata színhelye, ahol a sok ágyúzástól mindenki megsiketült. (Aki nem, az is vagy nagyot hall, vagy csak egy kicsit.)

SOROMPÓBA ÁLL Tömegbalesetet okoz.

SORVÉG Énekes szereplő a hasonló nemzetiségű Grieg–Ibsen szerzőpáros *Peer Gynt* című művéből.

SPACCÍROZNI Rigót sétálás közben szitán átnyomkodni.

SPÁNIEL Arkangyal. A név jelentése: Isten kutya.

SPÁRGA Művészitorna-gyakorlat: a lányok csirágból font madzagot feszítenek ki terpeszülésben. Fiúknál a csirágot általában tök helyettesíti.

SPÁRTA Harcias görög vénkisasszonyok takarékpénztára.

SPERMIMUM 1. Egykori római tartomány Phallocratus Maximus helytartó vezérlete alatt. Innen származik a rondó (lásd ott) nevű tojástánc. 2. „Zárj körül engem” (Sperr mi’um), a bécsi prostituáltak közismert leszólító mondata.

SPINÉ Elaggott hangszer.

SPIRITISZTA Mosodai alkalmazott. Feladata a piszkos holmikat borszeszbe áztatva kipucolni.

SPIRITUSZ REKTOR Iszákos, állásában csak a szentlélek jóvoltából megmaradó egyetemi főnök.

SRAMLI Tiroli zenészek által használt alacsony ülőalkalmatosság.

SRÉG Ferde palló. (*Régesrég*: jó ideje ferde palló.)

STABAT A szabad szabbáth (feketemisék napja) a régi latinoknál. (Összetételekben: *stabat máter*: „Szombaton csak az öreglány van talpon.” *Stabat páter*: „Bedöglött a lift.”)

STÁJER Szent Levegő, a semmeringiek védőszentje.

STICHPRÓBA Sarki hölgyek szűzsétája.

STIKA Titokban előállított német zuhanóbombázó.

STIKKES Olyan személy, akinek horgolótű van a fejében.

STOCKHOLMI Német sétapálcákat árusító svéd bazar.

STRABANCOLNI Lestrapált ribanccal Trabantban viháncolni.

STRADIVÁRI (Kornél). Krúdy-hős. Szépreményű, ám kissé léha fiatalember, aki örökké lehangolt.

STRÁFKOCSI Büntetésüket töltő, csikos öltözékű elítéltek szállítására szolgáló jármű.

STRASSE Német utcalányok által viselt ékköutánzat.

STRÓFA A tarifához hasznló, terebélyes lombú, elcsépeelt szalmából kihajtó növény. Van, ahol külön e célra szerződtetett strómannok ültetik. Kérgéből versesköteteket készítenek.

STRONCIUM Egykori római tartomány. Kilencven darabra hasadt.

STUCNI Érmelegítőben sörözni. (Bizalmas.)

SUPPÉ Vacsora a könnyűlovasságnál.

SUSPENSIO Sertéshízlalda a régi rómaiaknál.

SUSZTERMATT Alig néhány lépés megtétele után cipésznek fényesítésre beadott (lábbeli).

SÜKETELÉS A vakolást helyettesítő új magyar építőipari eljárás.

SÜLLŐ Vízi nimfaféle. Farka hal, feje pincérnő. Némely ínyenc csak az utóbbira vetné ki a hálóját.

SÜTŐPOR Lőport pótló, tarackbúzából előállított robbanóelegy. A hadászatban elsőként Váncza tábornok al-

kalmazta Oetker generális (lásd ott) csapatai ellen Kugel-
hupfnál.

SVEJK Arab katonai beosztás: az infanteristák főpa-
rancsnoka.

SVENK Hašek derék katonájának filmbeli neve. (Nem
tévesztendő össze az arab svejkekkel! – lásd föntebb.)

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

SZABADKŐMŰVES Munka nélküli, páholyépítésben is jártas falazómester.

SZABADSZÁLLÁS Egy-egy órára bérelhető szerelmi fészek. Főleg szexárdiak látogatják.

SZABATOSSÁG A szombatos szekta tanításainak pontos követése.

SZABIN Üdülés közben római férfiak által elrabolt nő.

SZABÓDÁS Ruhacsináltatástól való ódzkodás.

SZAFARI A szafaládéhoz hasonló vadászkolbász, a szombathelyi „Szafária” húsipari üzem készítménye.

SZAGITTÁRIUS Kifeszített gitárhúrok segítségével büzbombát kilövő ókori harcos. Egyenruhája mindössze egy állatövből áll.

SZÁJKOSÁR Kutyába se vett kérő szóbeli visszautasítása.

SZAJNA A dajna, illetve szajha párizsi megfelelője. Jobbára a Pénzváltók Hídjának környékén található. A „Paris by Night” turistaprogram prospektusai ezzel a jelmonddal hirdetik: „Esze semmi, fogd meg jól.”

SZÁJTÁTI Eldugult orrú személy, akinek rossz a politikai szimata, s ezért az ellenoldal malmára tolja a szekeret.

SZÁJTÉPÉS Kötés, melyet beszéd-től vérző ínyre szokás tenni.

SZAKÉ Berúgott üzemi dolgozók megszólítása Japánban.

SZAKÍTÁS A szerelmi, illetve sportéletből egyaránt ismert produkció. A sportbelit arról lehet fölismerni, hogy megelőzi a lökést.

SZAKRAMENT Protekció nélkül próbált fölvételizni, s most két tanszék közt a pad alatt szentséget.

SZALAGAVATÁS Szalaggyári ünnepség, melynek során a nagybetűs Életbe kikerülő szalagokat a könnyűipari miniszter ollóval kettévágja.

SZALAJKA Erdei vagy bükkös szalajka (Fontanus Currens), gázló- és futómadár. Különösen völgymélyi patakok medrét kedveli; ezeken általában vígan végiglohol. Hangja lágy csobogásra emlékeztet.

SZALAMISZ Görög felvágott. Néha valóságos ütközet folyik érte.

SZALDÓ Könyvelők lélegzetelállító cirkuszi mutatványa. Többszörös csavarral és légbukfencsel kiskapukon keresztül kell végrehajtani, fejreállítás nélkül.

SZALOME Bibliai fejevadászok kedvelt felvágottja.

SZALONKA Apró fogadóterem lövöldöző vendégeknek.

SZALONSPICC Közkedvelt szobakutya. Cirkuszi idomításra alkalmatlan, mert jóllehet látványosan alkoholizál, az istennek sem áll fejre.

SZALONTÜDŐ Tejfölösképű, csak kamarazenélésre alkalmas trombitás.

SZÁMADÓ JUHÁSZ Az a juhász, akinek az állatok sorszámozása a feladata.

SZÁMKIVETÉS Emigránsok számára rendezett, jótékony célú lottósorsolás.

SZAMOVÁR Teafü-szállító csacsi. (Orosz)

SZÁMSZERÍJ (Vaszilij Fomics) Az egykori Szovjetunió legöregebb veteránja volt. Még ismerte Kutuzovot.

SZÁMTARTÓ 1. Adóhivatalok berendezési tárgya. 2. Cirkuszban alkalmazott félmeztelen műsorközlő leány. Hűbért havonta, hűtlenségit alkalmankint kap.

SZANDOLIN Evezőlapáttal pengetett húros hangszer. Lábbelinek is használható.

SZANTÁLFA Könnyű, szellős lábbelik (lásd: CÚGOS CIPŐ) talpanyaga.

SZANZSÉN Eredeti nevén San Jane, brit származású, de Sinecurában élt apáca. Az Édenkert iránti nosztalgiájának kifejezéséül megalapította a világ első nudista kolóniáját.

SZAPORODÓ A takarodót helyettesítő kürtjel szabadságos katonák számára.

SZARABAND Pocsék, mindent túl lassan és három ütemben játszó tánczenekar.

SZARKA A szalajka (lásd ott) rokona. Az erdő ébresztőórájának is nevezik, mert az általa elfogyasztott fényes tárgyaktól folytonosan csörög.

SZÁRNYASOLTÁR Csirkék és tyúkok áldozati helye. Modern lakásokban spanyolfallal helyettesítik.

SZÁRNYSEGÉD Repülőgépgyártó kisiparosok alkalmazásában álló, inaséveit már letöltött kisegítő munkás. Nem azonos a kifutófiúval, aki csakis a kifutóművek felszerelésével foglalkozhat.

SZARONG Piszkos ágyékkötőben feszeng.

SZATÍRA Nőstény szatír. Mindenkiről lerántja a leplet.

SZATIRIKON Lópatájú erdei istenséget ábrázoló szentkép. A panteista szekta templomait díszítik vele fekete-misék (lásd ott) alkalmával.

SZÉKFOGLALÓ Akadémiai tagságért fizetett előleg.

SZEKATÚRA Szeku Turé elvált felesége.

SZÉKREKEDÉS Hangját vesztett illemhely.

SZEKUNDÁNS Elemzőtársa hülyesége miatt elbukó sakkmester.

SZÉLHAJTÓ KÜSZ Emésztési zavarokkal küszködőknek javallott ízletes halétel. Még a szakácsok is orvosi recept szerint készítik el.

SZÉLÜTÉS Csusza a pingponuban.

SZEMÉREM Női szépségversenyen a legszegénylősebb tekintetnek odaítélt különdíj.

SZEMFORGATÓ Imamalomnak álcázott közönséges malom.

SZEMIRÁMISZ Sammy Davis nővére. Mozgalmat indított a virágba borított gangokért. (Vö.: függökert.)

SZEMREVALÓ Csinos menyecskék számára készült, különösen szexis okuláré.

SZENTENCIA Szent Encia, középkori spanyol apáca. Valahányszor szólásra nyitotta a száját, mindig aranyat köpött. Ajkai ebbe végül is belekékültek; innen a festészetből ma is ismert „enciakék” elnevezés.

SZEPARÉ Az obszcénium-páholyok elnevezése a régi zenés mulatókban.

SZERECSENDIÓ Négerbarnára sült, csonthéjas gyümölcs. Színét szerecsenmosdatás után is megőrzi.

SZERTELEN Egész készletét kiárusító patikus.

SZERVILIS A teniszjátékban az a versenyző, aki a labdát játékba hozza. („Előny a szervilisnél”).

SZERVITA Katolikus főpapok eszmecseréje az antibébi-tablettákról.

SZERVIZELÉS Vizelethajtóval garázsba hajtott gépkocsik jellegzetes csorgása.

SZESZKAZÁN Talponállók, valamint asztalok alatt fekvők fűtésére szolgáló szerkezet. Szeszgőzzel működik.

SZESSZIÓ Az Alkoholista Liga ülése. Hagyományosan az asztal alatt tartják, erősen sárga földön.

SZESZTERCIUSZ Római bacchanáliák alkalmából a harmadik rundót fizető személy.

SZEXTETT Zenés nászéjszaka hatosban.

SZILASBALHÁS Magyar kutyafajta.

SZILIKON Kaliforniai fába vésett fém szentkép.

SZIMULTÁN 1. Két egyszerre jelentkező álbeteg. 2. A sakk-király neve Törökországban.

SZÍNEKÚRA Rendszeres napfürdőzés munkaidőben.

SZÍR Arab királyok megszólítása.

SZIRÉNA Bűbájos najád, aki békeidőben a gyárkantinba, háborúban a pincébe csalogatja az embereket.

SZIRÉNEK Arab csábdal, a járműeltérítés ókori formája.

SZISZTÉMA Szüzsé, melyre sokan fölszisszennek.

SZKAFANDER Albán úrhajós bégi rangban.

SZKEPSZIS Világnézet-mérgezés.

SZKIPETÁR (Miklós). Ismert kalandtörténet-szakértő. Rendez is.

SZLALOM Rosszalló politikai kifejezés; jobbra-balra hajladozást, az akadályok közti ügyeskedő lavírozást jelöl. (Vö.: szlalomkommunista.)

SZLÓFOKSZ Angol káromkodás.

SZNOB (pontos nevén: Snobbe-Grillet, Alain). Francia író.

SZOBACICA Hajdani szobaurak kedvelt, bóbitás háziállata. Sok mindent hajlandó megfogni, kivéve az egeret.

SZÓFA Szépkeblű idősebb férfiak bútordarabja, csakis fennkölt társalgás céljára. (Vö.: Camus-Dumas.) Némely női kutató szerint régebben szégyenfának is nevezték.

SZONDY Az apródpályára készülők alkalmasságvizsgáló tesztje.

SZOPORNYICA Szlovákiai füstölt sajt. A kutyák általában fölfordulnak tőle.

SZÓSZÁTYÁR Olyan hús, melyet a szósz órákon keresztül átyár, mert a szakácsnő valahol eldumálja az időt.

SZÖGES Lesántult vágtaázók számára készített, két ellentétes sportcipő.

SZŐNYEGBOMBÁZÁS Régi közel-keleti harcászati mód, melynek során repülőszőnyegről perzsákat dobáltak az ellenségre.

SZTEPPELNI Orosz síkságon ugrálni, hogy le ne fagyjon az ember lába.

SZTK Igen népes közönséggel rendelkező sportegyesület. Sajnos állandóan sérültekkel bajlódik.

SZTRÜLL Különösen meneküléshez ajánlott, fátolszerűen lenge ruhaanyag. Hátránya, hogy közvetlenül felöltése után máris pucolni kell.

SZTYEPANAKERT Híres pihenőhely, a budapesti Szent István park testvérparkja. A hegyvidéki Karabah lakosai benne pihenik ki az előző évi harcok azernyi fáradalmát. Különleges nevezetessége a céllövölde.

SZUB RÓZA Izraeli kémnő.

SZUEZ Igen szoros csatorna, suergoeny-nyelven.

SZUFFITA Eretnek szekta tagja, a világi örömök fontosságát hirdető Suffo toledói püspök követője. A szuffitákat a középkori jezsuiták a toledói színház zsinórpaddására húzták föl.

SZUNNYADT SZEM Egykori kínai politikus. A két elnöksége közötti időt alvással töltötte.

SZUPERNOVA (Ludmilla Jegorovna) Szovjet női távolugró bajnok. Üstökösként tűnt föl az atlétika egén.

SZÚRABAJA Indonéz népbetegség.

SZURDOK Az ülőgumók közé injekciót beadó orvos.

SZÚRÓPRÓBA Kezdő orvos által találomra beadott injekció.

SZÜLÉSZ Szülők világrahozatalára és gyógykezelésére szakosodott orvos.

SZÜZBESZÉD Férfiakhoz először fölmerészkedő lányok „Én nem vagyok olyan, ezt ne, így ne, most ne” kezdetű szabványszózata.

SZÜZPECSENYE Elterjedt lakodalmi fogás az arab országokban. Elkészítésének az a titka, hogy nem szabad túl Korán puhára főzni. Hazánkban jóval az esküvő előtt, olykor helyette fogyasztják, legszakavatottabb mestereit pedig szüzéremmel tüntetik ki.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

T, TY

TACCS Dobásfajta. Labdarúgópályákon befelé, berúgó-pályákon kifelé dobják.

TAHICARDIA Szívszanatórium Váccal szemben.

TAHITI Duna menti község Tahi és Tahitótfalu közt.

TAJGA Szibériában használatos, kerekes szállítóeszköz.

TAJTÉKPIPA Füstölgő lelkiállapot. (Lásd a szólást: „Tajtékszik a pipától”.)

TALESZ Ókori görög kalmár, aki egy nagyobb tétel zsidó imalepellel tette nevét emlékezetessé.

TANAGRA Mezőgazdasági főiskola a hajdani Beóciában. A szemléltető oktatás céljaira agyagszobrocskákat használtak benne.

TANGANYIKA Afrikai hangszer, mely főleg az ottani Zanzibárookban honos.

TANKOS Faltörő harci eszköz kiképzési oktatópéldánya.

TANKPEZSGŐ Páncélosokba csata előtt buzdításul töltött üzemanyag. Ha kilövik, nagyot pukkan.

TANTALUSZ Ókori telefonérme. Beszerzése legendásan kínos volt.

TAPADÓKORONG Kezdő jégheki-játékosok edzéseihez készített speciális pakk. Előnye, hogy nem siklik el, miáltal jóval könnyebben, korcsolyázás nélkül is lekezelhető, ráadásul a kaput is fölöslegessé teszi.

TÁPIÓSÜLY Ökölvívó súlycsoport a papírsúly és a pehelysúly között.

TARACK Olyan gyümölcs, mely a saját magjait köpködi.

TARANTELLA Pókhastánc.

TARGONCA Jobbára kocsikísérők lakta település. Róla szól a közismert nóta: „Elszegődtem Targoncára betyárnak”.

TARHÁL Ágyvendéget megkopaszt.

TARLÓ Nullás géppel szűrőszóra nyírt sörengű paripa. Tarifák törzséhez szokták kipányvázni. Sok tarló együttesen már tariménes.

TARTLI Rendszerint kártyázáshoz fölszolgált apró torta.

TARVÁGÁS A legolcsóbb fodrász-díjtétel.

TARVISIO Népszerű parókabemutató az olasz tévében.

TATAROZ (régbben: „tatározt”, „tatárkodik”). A tatárokat utánozza, dúl, rombol.

TAXAMÉTER Hat klasszikus, gördülékeny versláb azok számára, akik a magukét kímélni akarják.

TÉESZ Eliot angol parasztköltő személyneve.

TEFU Kínai hadseregtábornok, a trén főparancsnoka.

TEHERBÍRÓ Kamionos-perekre specializálódott jogász. Tárgyalás előtt rengeteg tehertételt kell átvizsgálnia.

TEHETETLENSÉGI NYOMATÉK Idősebb férfiak fizikai képességeit fokozó ajzószer.

TEKERŐLANT Szegényesebb (zongora nélküli) nyilvánházakban rendszeresített kedvescsináló hangszer volt. Ágyrugóból készült húrjai ritmikusan nyöszörgő hangokat adtak.

TEKETÓRIA (eredeti írásmód szerint: tecchetteria). Speciális olasz trattória, köntörfallal elkerített kuglipályával.

TELEPATA Lóhússal elkábított médium.

TELLÚR Svájci mondahős fémszobra. (Tantaloszé mellett áll, mely tantárból készült.)

TENGERIBETEGSÉG Sok kukorica elfogyasztása nyomán keletkező émelygés.

TENGERTÁNC Az üvegestánchoz hasonló, főleg matrózok által lejtett csüddöngölő-féle, melynél azonban az egyensúlyozandó bort, nehogy mennyisége korlátozva legyen, üveg helyett egyenest a táncosba öntik. A „Hajdú sógor” termelőszövetkezet fiataljai szüreti kívánságműsorok alkalmával a debreceni egyedem-begyedem színpadán adják elő.

TENNO Három találata a japán tombolán.

TENNYSON Wimbledon régi, költőies neve.

TENYÉRBEMÁSZÓ A fülbemászóhoz hasonló kellemtelen rovar, amelytől viszketni kezd az ember tenyere.

TENYERES-TALPAS Csukamozdulattal végrehajtandó női műugrás-forma. Szilfid testalkattal nemigen kivitelezhető. (Lásd Ady lekezelő versét a „kis női csukák”-ról.)

TÉPÉS Kiadóhivatalban a szakadt tiszteletpéldányok szétosztásával megbízott személy.

TERÁPIA A borivás műzsája.

TÉRDKALÁCS Kannibáloknál a matrózhús után föl-szolgált, mézes-mazsolás desszert.

TÉRDMELEGÍTŐ A kezeslábashoz (lásd ott) hasonló kannibál edény. Előtte járják a merülő-forraló (lásd ott) nevű rituális táncot.

TEREMBURA 1. Húros népi hangszer. 2. Nagyobb helyiségek kupolás mennyezete.

TERMESZ Hangyák által szétrágott hópalack.

TERMOFÓR A szállodaetikai rendtartás lényege. Jelen-tése: „Melegek előnyben.”

TERPENTIN A Kőolajfák Hegyére fölvezető kanyar-gós út.

TERRAKOTTA Agyagba égetett zenei előírás cigány-zenészek számára.

TERTIUM NON DATUR Gyakori panasz a népzene-szek elosztóirodájában: „Nincs, aki terceljen.”

TÉRZENE (A „térzeni” igéből.) Szeretne rezesbandában játszani.

TESPED Szavatoltan lassú szállítási vállalat. Minden fuvar-t tehernek érez.

TESTET ÖLT Ruha helyett szeretőt húz magára.

TÉSZTAMETÉLŐ Desszerteket kóser fogyasztásra alkalmassá tevő hitközségi alkalmazott.

TETEMES KÁR Hullarablás elleni biztosítási díjtétel.

TEVE A sivatag képernyője.

TEVEGEL Az Almagelnek alma helyett dromedárpúp-ból sajtolt változata.

TÍBIA Csontsíp.

TIMPANON Zenepaloták homlokzatát díszítő üstdob.

TINTATARTÓ (Luigi). Olasz barokk festő, Tiziano kortársa. Hírét egy érdekes antracit-kékkel alapozta meg. Legismertebb műve a „Piazza” (magyarul: paca) című festmény.

TIPPERARY Főleg katonák között terjedő nemi betegség, a francnyavalya angol megfelelője.

TIRÁDA Albánia fővárosa.

TIROL Az ősosztrákok szent madara.

TIROLI RÉTES Havasi gyopárból és rövidszárú bőrnadrágból készült desszert. Késsel és trillával fogyasztható.

TITÁNIA Lázadó óriások vallásos siráma elsüllyedésekor.

TIZEDESVESSZŐ Begombolva viselt katonai rangjelzés. A nullák helyét hivatott kijelölni a hadseregben.

TOALETT Egészségügyi papírból készült nagyestélyi.

TOBZÓDÁS Fenyőfák alatt rendezett group-sex.

TOHUVABOHU (André) Kincskassza-Kongó és Szaire közös pénzügyminisztere.

TOJÁSGRÁNÁT A gyors rántottakészítés nélkülözhetetlen eszköze. Elég elejteni.

TOKKÁTA Város Nagykáta mellett. Múzeumában, a Palazzo Pitiben eredeti kézírású Bach-kottákat őriznek.

TOKLYÓ Japán nagyváros. Főleg juhfeldolgozó iparáról ismert.

TOLÓFÁJÁS Tolófánk sütésekor föllépő derékbántalom.

TOMBOLA Speciális velencei csónakjárat vidám számjátékkal lecsillapítandó örültek számára. Vezetője a tombolás, aki ilyenkor hagyományosan az „Ambó, ambó, ambo-ambo ya” című dalt énekli a Quaterno (lásd ott) vizén.

TOMI SZTÁR Ovidius ragadványneve. Még Nasóval vagy Trisóval sem lehetett lemosni róla.

TOPSZKÓR Bridzsversenyzők szakmai betegsége. (Arthur C. Tops angol bajnok nevéből.)

TORBÁGY Az osztrák Torb und Söhne (magyarul: Torb és Biai) cég által gyártott speciális fekvőhely, amely ébresztőórával van összekötve. Emez, ha beállítjuk, reggel, a kívánt időpontban percnyi pontossággal robbant.

TORINO Angol munkáspárti képviselők választási jel-szava.

TORKOS Gyászoló ínyencek számára leölt hím birka.

TORNÁC Fagyosszent, Szervác és Pongrác társa. Régen a házak ámbitusán oszlopokat emeltek a tiszteletére. (Vö.: oszlopszent.)

TOROKGYÍK Kihalóban lévő egzotikus állat, mely csupán Diftéria legforróbb, legvízenyősebb völgytorkaiban fordul elő. Injekcióstűvel vadásszák.

TOROKRESZELŐ Gégehurut ellen használatos, érdes felületűre megmunkált vasrúd.

TORONTÁLI Rojtos szélű sajt.

TORTÚRA Távoli étteremig való kínkeserves gyaloglás.

TÓSZT Ünnepi felköszöntőket követő koccintás pirítós kenyérrel.

TOTEM Halottakat jelképező szent tárgy az afrikai tabu törzsnél, melynek legnagyobb vallási szertartása a totem-rehívás.

TÖBÖR Cirkuszi víznyelők által használt edény. (Innen az ismert zsombolyi szólás: „Töbörszám nyeli a vizet.”)

TÖLTÖTT DAGADÓ A vőlegényleves előtt fölszolgált lakodalmi fogás.

TÖMÉRDEK Egy hölgy megszerzésére irányuló, igen sok pénz befektetésében is megnyilvánuló érdekeltség.

TÖNKRETESZ Faraktárakban használatos zár fajta.

TÖVIRŐL HEGYIRE A Kámaszútra egyik fejezete.

TRABUKÓ Füstbe ment Verdi-opera.

TRAFFIPAX (Lord of). Angol tudós, a Brit Tudományos Társaság levelező tagja. Fényképfölvételekkel sikerült bebizonyítania az emberi bélműködés, illetve az autóvezetés antagonizmusát, amennyiben az első esetben a szorulást követi a gyorshajtás és a gáz, a másodikban a gázt és a gyorshajtást a szorulás.

TRAPP Lelőtt ügetőlovak színe.

TRAPPISTA Kolostorok ügető- illetve agyaggalamblövő-szakosztályának tagja.

TRAVERZ Ferde hajlamú személy, aki elektromos árammal fajtalanodik.

TRÉFA Annyira nedves tüzelő, hogy azon már csak röhögni lehet.

TREMOLÓ Három szál pallóból összetákolt reszketeg stég éneklő gondolasoknak.

TRENSKÓ Vastag szőrű angol kutya fajta. Háton is hordják.

TRÉNING Hadianyag-szállítók egyenruhája. Ha nincs, akkor egyéb ruhát kapnak.

TRIDENT Zsinatoláshoz használt háromfogú villa.

TRITON A görög tengeri istenek háromlyukú sípja.

TROMBOCITÁK Rézfúvós hangszereket előállító szerzetesrend tagjai. (Szemben a fagottokat (lásd ott) készítő fagocitákkal.)

TROMBÓZIS A fúvós hangszerek egy csoportjánál (trombita, trombon stb.) föllépő kóros elváltozás: a cső eltömődésével lehetetlenné válik a nyál szabad keringése.

TRUCC Nyakas futómadár, mely csak azért hajlandó homokba dugni a fejét.

TUBÁK 1. Régi magyar pénzegység, a peták tizedrésze. Apró volta következtében könnyen el lehetett rejteni a rablók és a vámtisztek előtt, még akár orrlíkokban is. Innen a „tubákolás” (később „tumákolás” vagy „sumákolás”) elnevezés. 2. Régi népcsoport (lásd a BURNÓT címszónál.)

TUBARÓZSA A zuhanyrózsához hasonló lyuggatott tárcsa, melyet a tuba szájára helyezve, rajta édes illatárt lehet a hangárba (lásd ott) fújni.

TUDOR Nagy fejű angol törpék uralkodóháza. A Dudor és Tumor-család egyesüléséből jött létre.

TUFA Gyújtó hatású kínai költő. *A tűzeg és a lóp éneke*, valamint *Szárazvulkán* című köteteivel lett híressé.

TÚLKAPÁS Az engedélyezetttnél nagyobb horgászszákmány.

TUPAMAROS Festői szépségű folyó. Partjain virágokon kívül túsokat is lehet szedni.

TUPIROZÁS Tupoljev-típusú, kiöregedett repülőgépek színesre festése, hogy fiatalabbnak lássanak. (Nem tévesztendő össze a tapírnöstények erotikus fogdosását jelentő tapírozással.)

TURBÁNKÁPOSZTA Káposztaleveleket török fejfedő alakúra jó fezesen összefűzünk és törökbúzával, valamint törökparadicsommal körítve török fejen, törökülésben találunk. Török költők számára a káposzta esetleg babérlevéllel helyettesíthető.

TURBINA (Irina Filippovna). Női kalapácsvető világrekorder.

TURMIX (Tom). A préri hőse, aki ellenfeleit kásává aprítja.

TÚRÓS METÉLT Tel-avivi nyilvánosházakban fölszolgált harapnivaló.

TURPISSÁG A Túr és a Ság folyót összekötő szennyvízcsatorna.

TURNU-SEVERIN (Brillat). Világhírű francia ínyesmester, akinek készítményei az Ardennektől le az Al-Dunáig ismertek.

TUSSOLNI Valakinek elkendőzött testére zuhanycsöből annyi fekete tintát zúdítani, hogy az illető kétvállra zuhannyon.

TUSZKOLÁS Foglyul ejtett emberzálogok túsukulánukokban való, nem éppen gyöngéd elhelyezése.

TUTYI Rabok mamusza.

TUTENKÁMEN Ősi egyiptomi imavégződés.

TÜLEVÉL Tülevél-ária: porszívózó háziasszonyok sápitó-kórusa a *Tannbäumer* című operából.

TŰPÁRNA Fakírok által használt vánkös.

TŰRÉS Aprócska lyuk, ahová rövidlátó asszonyok órákig próbálják beleimádkozni a varrócérnát.

TÜRKIZ Kékre-zöldre vert török márkinő.

TÜSSZENTEK A fagyosszentek után következő napok.

TÜTÜ Borral hajtott gépkocsi.

TŰZHÁNYÓ Cirkuszi artista, a tűznyelő ellentéte. Egyetlen kelléke egy lavór, amely – mint neve is mutatja – a kihányt lávát hivatott fölfogni.

TŰZMESTEREK Egykori soproni tűzvezeték-szerelők. A tűztorony lábánál fekvő csaptelepen laktak.

TŰZRŐL PATTANT Talpraesett menyecske, akin észre sem venni, ha megégeti magát.

TŰZSZÜNET Annyira náthás, hogy még a csatából is hazaküldik.

TYÚKOKKAL (menni aludni) Többedmagunkkal kora este térti ágyba, és egyáltalán nem aludni.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

U, Ú

UFA Háború előtti német filmhíradókban sűrűn bemutatott baskír labdarúgó kupatorna.

UFFIZI Az állami hivatalok neve Olaszországban. (Hivatalos: „uffizielle”.) Helyi specialitás, hogy idegeneknek is mutogatják őket.

UJJAFA Ivólé. A régi jaffától abban különbözik, hogy narancsfa helyett tuja-fából sajtolják, vasalóval.

UJJAS Kezességi fogadalmat tett hímezgető szüzek kézimunkája.

UJJÉ A Szilveszterrel búcsúzó ojjé után következő időegység.

UKÁZ Parancsra bokáz. (Baku környékén kaukáznak mondják.)

ULÁNUS Ulanus Batorusról, Mongólia római meghódítójáról elnevezett vitézi cím.

ULKUSZ Gyomorfekélyes kereskedelmi ügynök.

ULTRAHANG Füllel föl se fogható mosogatóvíz-csobogás.

ULTRAMONTÁN Rendkívül heves, metsző hegyi szél Olaszországban.

UMBULDA A Niegelungen-Lied ellenszenves nőalakja, akinek minden sikerül.

UNCSI Un Csi, a kínai „kulturális forradalom” főideológusa.

UNESCO (Eugène). Pénzéről és nagy kultúrájáról ismert, román származású párizsi színműíró.

UNIKORNIS Állatkerti örök egyenruhája.

UNISEX Párizsi nagyáruház hermafroditák számára.

UNZSENÍRT A bányákba a zavartalan termelés érdekében mérnököket követelő vájárok jelszava volt az első világháború előtt. (Vö.: „Unzsenírt a bányáknak” mozgalom.)

UP TO DATE Déligyümölcs-ültetvényeken naponta fölharsanó vezényszó. Jelentése: „Föl a datolyáért!”

URAL-ALTÁJ A házasság neve vogul nyelven.

URÁNIA Az atomhasítás műzsája.

URÁNUSZ Ógörög főistenek hátsó fertálya.

URBI ET ORBI Még a Vatikánban is nagy sikerrel szerepelt népszerű francia illuzionista pár volt a húszas években.

URÉTER Férfiak húgyvezetékéből nyert bódítószer.

URH Vércsoport. A tévé *Kék vér*-adásaiból lett közismert.

URNA Edény az Istenben boldogult szavazatok hamvainak összegyűjtésére.

URTICARIA (Pedro González) Mexikói vegyész, a viszketőpor feltalálója.

USZTASA Fasiszta női úszóoktatók elnevezése volt a náci megszállta Jugoszláviában.

UTÁNFUTÓ Járda helyett úttesten garázdálkodó aszfaltbetyár. Lakott területen is legalább százszal rákapcsol. A pesti Belvárosban még néhány ezerrel is.

UTI FIGURA DOCET Irányjelző pléh-Krisztus.

UTÓPIA Áldomás.

ÚTVESZTŐ Nevető Lexikon, amelyből elveszett a hosszú Ú.

Országos Széchényi Könyvtár

Ü, Ű

ÜBER ALLES Az angol „overall” szó német alakja: élettérhódításhoz használt munkaruha.

ÜBERMUT Átlagon fölül erős ürmös. Nála csak a Schwermut nehezebb.

ÜGYVÉDJOJTÁR Jogtanácsosok ügyfeleit az utcáról pulikutya segítségével beteretgető siheder.

ÜKAPI Az okapihoz hasonló bozontos állat. Kihalófélben van.

ÜRKUTATÁS Pénzért való zsebbe nyúlás harmincadika táján.

ÜRSZONDA Asztronauták alkoholszintjét ellenőrző szerkezet.

ÜRÜGY Az agressziós ügyek minisztériuma a világ számos országában.

ÜRÜLÉK Birkák végbélnyílása.

ÜZLETSZERŰ Helyiség, ahol – lakás hiányában – némi prostituált a vendégeit fogadja.

Országos Széchényi Könyvtár

V

VABANK Játékkaszinók kifizetőhelye.

VACKOR Az írott történelem előtti időszak, amikor az ősemler még vadkörten élt.

VÁDI A lábna az a része, melyet a sivatagi vízmosásokban térdig lejár az ember.

VADKACSA Vadnyugati kórházi edény, mely mindig leveti hátáról a beteget.

VÁDLISTA Ügyészi teendőkkal megbízott kannibál. Fízetséggéppen őt illeti meg minden elfogyasztott személy lábikrája.

VADÓC Megveszett bohóc. Harapása halálos. A megharapottak kínzó nevetőgörcsben pusztulnak el.

VADONAT Újonnan telepített őserdő.

VADREGÉNY Krimi.

VAGINA Egykori római hetéra, Phallus Maximus hadvezér kedvese.

VÁGÓHÍDRA Ógörögök tenyésztette vízi étikígyó.

VAK BÉLA A szemellenzősök táborának első magyar áldozata, Appendix királyné férje, aki mindkét belére megvakult. (Nem azonos Rákóczi hadvezérével, aki a Bottyán.)

VAKKAN Magát kutyául érző, szembeteg sertéshím.

VÁLASZTÓVÍZ Antialkoholista szavazóknak egykori kortesek általi ingyen osztogatott folyadék.

VÁLTÓLÁZ 1. Vasúti pályaöröknél sűrűn föllépő idegzavar, mely a vágányok szüntelen átállítgatásának csilapíthatatlan kényszerében jelentkezik. 2. Stafétafutók verseny előtti szorongása.

VÁLYOG Agyagos sárfal mentén támolyog.

VÁMPÍR Határátlépéskor bekövetkező fiziológiai jelenség. Csempészek esetében olykor kék fénnyé alakul.

VANDÁL Willem van Daal, elmebeteg holland festő. A Louvre-ban késével levágta a Milánói Scala (lásd ott) maradék félkarját.

VANITY FAIR Angol filmszínésznő. Még statisztaként tűnt föl, amikor Kurácsi mamának segített tolni az ekhós Thackeray-t; utána nyomban két főszerepet kapott *A hiúság vására* és a *My Fair Vanity* című filmekben.

VARÁNUSZ Gyíkszerű végbélféreg. Shakespeare is említi, *Heget heggel* című darabjában.

VARIÁNS Típusbútor-készítő.

VARICELLA 1. Speciális kórházi helyiség, ahová a bárányhimlősöket hegszáradásig elkülönítik. 2. Varia abbé összkomfortos bútorzatú hajdani börtönzárkája If várában.

VASKALAP A modern kormányzást elsajátítani képtelen öreg motorosok lebukósisakja.

VASKOS Ősi hadiszekerce. Várkapuk áttörésére használt része volt a vastag.

VÁSZONCSELÉD Szolgáltatóipari alkalmazott. Két fajtája van, úgymint a filmvászon-, illetve a lepedővászon-cseléd. Az olaszországi Torre di Pornóban a kettőt – anyagtakarékossági okokból – egy kategóriává vonták össze.

VATA Középkori pogány lázadások során alkalmazott sebkötöző szer.

VAZELIN (Anatolij Jefimovics). XIX. századi orosz író, a *Nászéjszaka* című regény szerzője.

VAZOMOTOROS Virágtartóból készült közúti jármű.

VAZUL Szilveszteri ólomöntéshez (lásd ott) használt forma István király idejéből.

VECSERNYE Korán érő gyümölcs. Befőttnek elkészítve könnyű esti étkezés diétásoknak.

VECSÉS Ízletes borjúétel. Savanyúkáposztával tálalják.

VEGETÁL Vegetáriánusok számára készült hústalan hideg imbisz.

VEKNI Kenyeret sütni. (Bizalmas)

VÉNA Véréből görög szépség. Ábrázolásai közül a milói a legismertebb.

VENERÁBILIS Éjjelin méltósággal ülő nemi beteg.

VERBÉNA Kékre és mozgásképtelenre pofozott virág.

VERDIKT Híres komponista, *A végzés hatalma* című opera szerzője.

VERECKE (ejtsd: ferekke, Roland). Ismert belga nagyiparos. Hírnevét elsősorban az általa gyártott hegymászó-cikkeknek köszönheti.

VÉREDÉNY Speciális ibrik a vérszerződésben rögzített önkéntes véradó behajtására. Számos országban külön e célra kiképzett vérbírák adnak megnyitásra utasítást.

VÉRFAGYLALÓ Kannibálok parfékésztetéshez használt mélyhűtőládája.

VÉRFERTŐZÉS A cseppfertőzésnek speciális, csak a családon belül terjedő, a vérmérgezésnél mindazonáltal enyhébb válfaja. Az ókorban járványos volt, olyannyira, hogy számos antik drámahős bele is pusztult.

VÉRFORRALÓ Emberevők által használt praktikus, villannyal működő melegítőeszköz.

VERNYÁKOL Nyávogva pofozza a gyógylevest.

VÉRSZEM A vérhasnál jóval enyhébb kór. Általában vértavakban, vérfürdőkben, illetve vérgőzőkben való túlzott lubickolás következménye. Legjellegzetesebb tünete a nagyralátás.

VÉRSZÍVÓ Vérvételhez használt orvosi tű, szakmai nevén drakula. Szegényebb kórházak tetűvel helyettesítik.

VERSZTA Orosz szűz.

VESSZŐ A nyelvtan kiegészítő eleme. A grammatikusok és a szexológusok egyébként egyetértenek abban, hogy tőle remélhető a folytatás.

VESSZŐFUTÁS Férfiak hólyaghurutja.

VESZTŐHELY Pénzelverde (lóverseny, kártyakaszinó stb.).

VETÉLŐ Szövőgyári orvosi rendelőknek terhes anyák számára berendezett különszobája.

VIBRIÓ Reszkető magzat.

VICÉNÉ Görög város Mykéné mellett. Érdekessége, hogy kapudíszei között egyetlen istennőt sem találtak.

VIGANÓ Kimonónapjukat (lásd ott) töltő cselédlánysok szórakozásának céljait szolgáló tokiói zenepalota.

VIGVÁM Nagy fogást csinált indián pénzügyőr.

VIHARKOSÁR Balatoni hódító villámgyors kirúgása. (A meny dürgéséhez semmi köze.)

VILLÁMZÁR Elromlott cippzár, melynek láttán tulajdonosa így kiált föl: „Hogy a mennykő csapna bele!”

VIOLA DA GAMBA Világhírű, basszus hangú portugál énekesnő.

VIOLINKULCS Hegedűtokot nyitó-záró vaseszköz.

VIRGÁCS A Szűz és Szent József frigyét jelképező vékony rőzsekötegecske. Némely helyütt vele fűtenek be Mikuláskor.

VIRILISTA A legtehetősebb férfiak jegyzéke. Főleg lányos anyák fektették föl, illetve le.

VIRMAN Férfi ikerpár, melynek egyik tagja római, a másik angol.

VIRTUSOS Különösen huszárokat megtámadó tüdőgyulladás-fajta.

VÍRUS A római triumvirátusnak az egészségügyek vite-lével megbízott tagja. Az általa gyarapított járványokat róla nevezték el virulensnek, mely műszó a magyar hivatalos járványközlemények szabad fordításában „viruló” lett.

VIS MAJOR Csillagkép. Jelentése: erősebb kutya.

VISZKÓZA Katonai vezényszó.

VISSZÉR Hegynek fölfelé folydogáló patak. Nehezen, épp csak néhány csomóval halad, ezért aztán forrásához sokára is ér vissz.

VÍZBŐSÉG Hülyék mérték utáni kalaprendelésekör föl-vett adat.

VIZESBLOKK 1. Agyonizzadt röplabdázók sánca. 2. Az úgynevezett kemény blokk ellentéte: olyanok adják a kávéfőzőnőnek, akik nem rövid, hanem hosszú presszó-feketét kérnek.

VIZESNYOLCAS 1. Hóhányókból szervezett evezős-csapat. 2. Vízibicikli gumikerekének defektje.

VÍZGÁZ Kémiából kollokvál.

VIZIGÓT Régi germán néptörzs, a szárazföldi gótok örök ellenfele.

VÍZIORGONA Tengerész- és folyamőr-zenekarok által vízizenék előadására használt hangszer, a szárazföldi orgona ellentéte. A vizigótok (lásd az előző címszót) találták föl. Előnye a szárazföldi orgonával szemben, hogy május éjszakákon nehezebb letépni.

VIZITÁL Vendégek elé lábmosás céljából helyezett lavór.

VÍZVÁLASZTÓ Hegycsúcsra fölkapaszkodott, de ott szédülés miatt absztinenciát fogadó alkoholista.

VOLPONE (Al). Csikágói gengszter a század húszas éveiben, Dacapo Al Capone társa. Színdarabot is írtak róla.

VOLUTA Csigavonal-díszítésű régi görög pénz.

VONSZOLÓ Egyszemélyes hegedűjáték, melynek során a virtuóz a maga mögött uszályként húzott hangszeren játszik.

VÖRÖSPECSENYE Indián eredetű, kiklopfolt ujjakból készült húsétel. Kannibál filmszínházakban ujjperec-árusoknál kapható.

VÖRÖS RÉBÉK Hajdani, varjútenyésztéséről híres, Arany-kalászos termelőszövetkezet.

VULKÁNFÍBER Tűzhányók megpillantásakor érzett, lámpalázszerű szorongás.

VURSLI Főtt ringlispil-ló tormával vagy mustárral.

W

WACKER-RAPID Gyors duma. (Bécsi argó.)

WAGRAM Nagyobb csatamezők kivilágítására használt villanyégő-fajta.

WALLFIX Fal tanúvallomásért folyósított életjáradék.

WASSERMANN Nemi beteg vízvezetékszerelő, pozitív figura a *Kórház a város szélén* című filmsorozatról.

WATERLOO A víziló angol neve. (*Waterloo Bridge*: kártyás kifejezés. Jelentése: úgy bridzsel, mint egy víziló.)

WATT Neves angol orvos volt a XIX. században. Ő találta föl a gőzfürdőt, valamint a róla elnevezett steril kötszert (vatta).

WEIN A szőlő alkaloidája.

WEKERLE Ébresztőórácska. (Német)

WEST END Cowboy-filmek zárófelirata. A *Halálos tavasz* című magyar filmben megzenésített változata is szerepel: „Ez lett a vesztend...”

WESTERPLATTE Texasi cowboy-dal német lemez-fölvétele. Danzingokban (lásd ott) és egyéb éjszakai mulatóhelyeken divatozott a második világháború elején.

WOLFGANG Farkasok és gőtéik számára létesített állatkerti függőfolyosó.

WU 2 Főcsoportvezető volt a Gehlen-féle kém szervezetben. Rendszeresen megmosta beosztottjai fejét.

X

XÉNIA Habsburg Anomália (lásd ott) testvérhúga.
Gúnyverseket írt.

XENOPHON Ógörög ütőhangszer; a görög seregek
velük ütötték ellenségeiket a különféle katonai anabá-
zisokon.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Y

YMA SUMAC (ejtsd: ima sumák). Nem igazi átéléssel előadott énekes fohász a dél-amerikai indiánoknál.

YORICK Udvari bolondok által alapított hercegség Angliában.

YUKON Kanadai jégközi-csatárok jellegzetes kiáltása támadáskor.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Z

ZABIGYEREK Takarmánynövény-táblában létesített utód (pl. Kukorica Jancsi).

ZABSZEM JANKÓ A felsőség haragjától rettegő fé-lénk vicclap.

ZÁGSON Erdélyi város, Mikes György szülőhelye.

ZAJLIK Hűtőgépekre szerelhető, a leolvasztott jeget kipufogtató cső.

ZAKLATNI (eredeti írásmód szerint: Zaklatny, Sławo-mir). Az egykori lengyel ellenzék KOR-elnöke.

ZAKOPANE Síeléshez és sztrájkoláshoz viselt férfi ruhadarab, más néven lengyelke.

ZAPOROZSEC Felhőszakadás előtt kisautóban menedé-
ket nyújtó kozák.

ZEBULON Szépségápoló szer a *Mackó úr kalandjai
nappal szárazon, este nedvesen* című könyvből. Emléke-
zetes jelmondata: „Zebulon a szőre öre.”

ZEHERNYÉS Bozótligetecske, melyben a szűrös ágú
zehernye (Sequerna Silvana) terem.

ZELÓTA Türelmetlen rabszolga.

ZÉRÓ A legritkább férfinevek egyike. Gyakorlatilag már
egy sincs belőle.

ZIMANKÓ Fából készült műláb, a különösen mély hó-
ban való közlekedés megkönnyítésére.

Z'ZI LABOR Cukorgyárnak álcázott veresegyházi hadi-
üzem, ahol fél munkaidőben alkalmazott parasztasszo-
nyok Hankitankokat állítottak elő.

ZOLLSTOCK Vámörök sétatálcája.

ZONGORAFUTAM Zongoraversenyek (lásd a követ-
kező címszót) egyik szakasza, melynek befutójára külön
lehet fogadni.

ZONGORAVERSENY Koncerteken a zongora és a
zenekar gyorsasági versenye. Amelyik először ér a zene-
mű végére, az győz. A zenekart bottal, a zongorát pedál-
lal hajtják.

ZÖLD ALSÓ Fürst Walter fehérműje.

ZUHANYRÓZSA Fürdőszobanövény. Előnye, hogy nem kell vízbe állítani.

ZULUKAFFER Afrikai bőröndfajta.

ZWEKKERLI (Ulrik). Helvét prédikátor, a reformáció megszállott híve. A Szent Bertalan éjszakán kockára vágta.

ZWINGER A hasonló nevű varrógépek világhírű kiállító-terme Drezdában.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

ZSÁBA Bibliai királyné, Salamon király ágyasa. Fiatal lányokat kerített férjének, tekintve, hogy neki magának folyton hexensussza volt.

ZSAKETT Mini zsákruha.

ZSANDÁR Egyenruhás módosparaszt-lány. (A francia Jeanne d'Arc névből.)

ZSARÁTNOK Lovagkori udvari méltóság; első tűzmester.

ZSARU Magyar rendőrök speciális lábbelije. Általában mintegy fél yardnyi darab látható belőle, a többit eltakarja a fakabát.

ZSEBRÁK 1. Kis helyen elférő, praktikus, napközben ollóként és harapófogóként egyaránt bárhol használható víziállat. 2. Lóhoz hasonló csíkos állatok, melyek kiváltképp az átkelőhelyek környékét kedvelik.

ZSERBÓ Vörösmarty Mihály eredeti és újabb neve.

ZSERNYÁK Gyomorbajos rendőröknek főzött gyógyleves.

ZSETON Halpénz.

ZSINÓRPADLÁS Röltex-raktár a függönyosztály fölött.

ZSIRÁL Foltos nyakorjánt más személyre átruház.

ZSIVAJGÓ Doktor Zsivajgó, orosz származású majomápoló a Zsibongó folyó partján elterülő igyiszudáni rezervátumban. Hangulatos műkorcsolya-kürzenéket is ír.

ZSOMBÉK Mocsárba épített régi templomunk.

ZSUPSZ Ragályos gyermekbetegség, melybe igen könnyű beleesni.

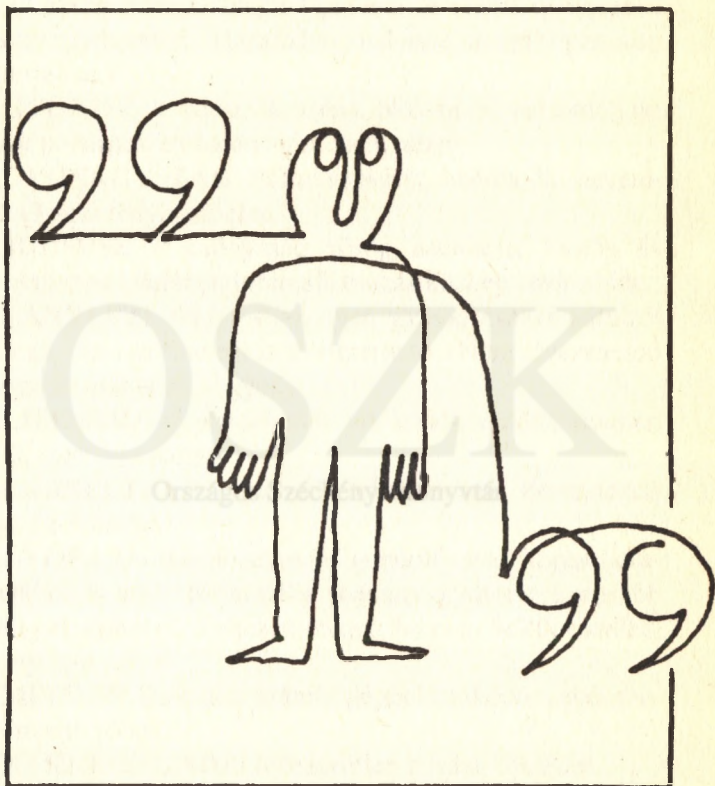
ZSÚRLÓ Zsúrkocsik elé fogott igavonó. Élemedettebb korában magán a kocsin találják föl.

AGYRÉMSZÓTÁR

1985 – 2000

ABRAKADOBRA Cirkuszi bűvész által a manézsbeli állatok számára zenekari ütőhangszerre varázsolt táplálék.

ACHILLÉS Ógörög popegyüttesre való nosztalgikus emlékezés.

ADONNÁJ (e mobile). Héber operaária. Jelentése: még az Atyaúrsten felesége is ingatag.

AFTÁNBLADET Szájbeli pattanásra rakott újságpapír. (Svéd gyógymód. Hazánkban helyette a szájtépés van elterjedve.)

AGYONISZ A kocsmák szépe. Nők hiába ostromolják: csak pohárnak hajlandó a fenekére nézni.

ÁGYÚNAGYSZÁD Politikusoknak hadihajók bevetésével való fenyegetőzése.

AJDEMISZ A csúnyaság görög istennője. Festők és szobrászok általában bibircsókolózás közben ábrázolják.

ALANYUSZI Sunyi állat. Igen gyáva, csakis hátulról támad. Hosszú füleiről is fölismerhető. (Nem tévesztendő össze az alanyhörcsöggel.)

ALHANGRA Granadai mór uralkodók erődítésszerűen kiképzett illemhelye.

ALKASELTZAR Spanyol fellegvárban berendezett gyomorklinika.

ALVÓPAPA Idősebbekre is gondoló sex-shopok kaucsukból készült férjpótléka magány gyötörte korosabb hölgyek számára. Teljesen élethű: ha nem bökik oldalba, hortyog is.

AMPUTER Beépített számítógéppel működő, sebész helyettesítő robot.

ANAKREONIZMUS Időszerűtlen bordal-költészet.

ANNIBÁL Pun hadvezérek és emberevők füredi szépségversenye.

ANORÁKULUM Síruhás jós, aki még véletlenül sem találja el a jövődőt.

ANTISZEMINÁRIUM Oktatási forma az egykori turáni fajvédőknél.

ANYAKONDA Kígyókkal keresztezett kocák csapata.

APANÁSZ Az anyanászhoz hasonló, rendszeres járadékként folyósított déligyümölcs.

ASZTRALÁB Tudományos műszer filmcsillagok combjának és vádlijának mérésére.

ASZTRAHÁNY Orosz csillagszámláló rendszer.

AZ ACZÉLT MEGEDZIK A magyar kulturális életről szóló regény és film az 1980-as évekből.

BACCHURÁTUS 1. Megfontoltan, precízen kicsapongó. 2. Nagy körültekintést igénylő kurátori állás volt a csupa zenészből álló Bach-famíliában.

BAKIMAJOM Makogó rádió-, illetve tévébemondó.

BAKKANÁLIS A Tiberisbe torkolló egykori csatorna, a régi etruszkok orgiái során leölt kecskehimék vérének levezetésére.

BALKAROLA Gondolában való énekléshez fölvelt átölelő pozitúra.

BALRAMENT A párizsi Konvent magyar neve.

BALTAMIRA Öseember barlangjában fejszecsapás nyomán feltörő gyógyvíz.

BANÁNSZÖRF Banánhéjon való csúszkálás. Főkönyvelők kedvenc sportja.

BEGAZOLIN Olajszőkítéskor melléktermékül nyert hashajtó.

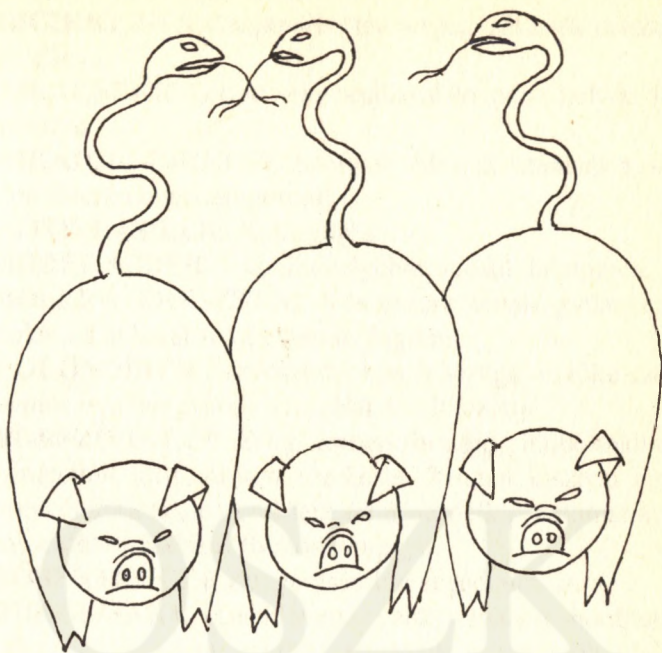
BEGAZUS Citromokat tojó, mitológiai szárnyas ló. Hazánkban évtizedekig a komformista politikai líra jelképe volt.

BÉKÉSTARHÁLÓS Létét apró kölcsönökből tengető szelíd, zeneiskolai szolfézstanár.

BEL CONTO Olasz operaénekesek bankszámlája.

BELEDIKTÍNER Szürke barátok által készített, antialkoholista vendégekbe beleerőszakolt likőr.

BELÉGIA A pénzköltészet legszomorúbb műfaja. Verses-könyvelők adják ki.

Országos Széchényi Könyvtár

ANYAKONDA

BÉLYEGGYÚJTÓK (Egyesülete) Filatelisták feleségeinek véd- és dacszövetsége.

BICIKKLISTA Kerékpárboltok árujegyzékének másodpéldánya.

BIKACSEKK Lopott tenyészállatokért pénz helyett fizetett ár.

BIKADILI-CIRKUSZ Spanyol fieszták számára London főterén létesített porond.

BITORLÁSHAJÓ Kalózgálya.

BODEGAÉDER Sokoldalú algebratudósok falatozója.

BÓLÉRA ERESZTENI Köszöntőre emelt gyümölcs-koktélos poharat sok beszéddel hígítani.

BOLONDÍNER Zárt osztályokon felszolgáló szőke szobapincér, a hangyaboy-szolgálat alkalmazottja.

BORSZÍVÓ-GÉP Félig ember formájú, italboltokban ismételten föl-fölállított szerkezet. Miután kiszívta egy hordó tartalmát, emberi kéz érintése nélkül automatikusan eldől és átalakul fölmosóronggyá.

BŐSENTRÓGER Zongoraszállító segédmunkás.

BUKÓSÍSAKK Lesiklóversenyzők zsebben hordható mini sakk-készlete, mellyel elúzhetik a hosszabb ideig tartó zuhanások unalmát.

BUNDÁSLIGA A magyar labdarúgó Nemzeti Bajnokság rövid neve volt valaha, amíg volt pénz bundára.

BUTA HARI Első világháborúbeli német kémnő, aki elképesztő bárgyúsága folytán teljesen névtelen maradt.

CANASTA NIELSEN Egykori némafilm-sztár, akiről a francia kártyák szív-dámáit mintázták.

CEMENDE LEAR Eredeti nevén Goneril Regan. Forró vérű, buja énekesnő a stratfordi Globe színházban.

CENTRIFÜGE Édenkerti ruhaszáritó alkalmatosság.

CHAPLINK Királyhegyi Pál írói álneve volt az Egyesült Államokban.

CHOPINKODNI Panaszos képpel ramazurkát komponálni. (Lengyel)

CIMBORASSZÓ Magasabb hegyek lakóinak baráti vívócsörtéje.

CIPÓFELSŐRÉS Megrághatatlan pékáru. Kifényesítéséhez előbb egyet rá kell serclinteni.

CITROMBITA Szabadtéri zenekarok számára az itáliai Sordinóban este tíz után csendrendelettel kötelezővé tett fúvóshangszer. A fúvókába helyezett citromszelet nyálképző hatása révén a hangszer fokozatosan eltömődik és elhalkul. Savtúltengésben szenvedő zenészek külön engedéllyel a trombita tölcserében is elhelyezhetik a citromot, de ilyen esetekben egyetlen gerezd helyett egész gyümölcsöt kell alkalmazni.

CSADORRÁZÁSI VÁLLALAT Földalatti teheráni csövezők iszlámellenes mozgalma.

CSAPÁGYEV Egyszerű tábornokból lett híres szovjet vasgyári munkás.

CSENRENDELET Rendőri előírás, mely kimondja, hogy este tíz óra után tilos hangosan lopni.

CSERHÁNCSSBAJNOKSÁG Japán rözszeszedő-verseny.

CSETLŐS Botladozó fegyverhordozó.

CSIKKLAND Egzotikus afrikai ország, ahol az ágyékkötőket összefűzött cigarettavégekből készítik.

CSIRIPTETŐ Rövidlátó verebek számára fölírt cvikker.

CSIRKUMCÍZIÓ Kóser baromfiudvarokban végzett rituális saktermunka.

CSOROGATÁS Túl vizes priznic.

CSOROSZLÁNVADÁSZ Magát éltesebb gazdag nőkre specializált aranyifjú. (Hasonló gáláns szolgálatokra csak borközi állapotban vállalkozó válfaja a mamorózó.)

CSÖCSOSZÁN Japán pillangozó-bajnoknő Monokini szigetéről.

CSÚSZÓMÁSZÓPÉNZ Ellentmondást nem tűrő főnökök által kiosztott protekciós prémium.

CSUTORTOK Péntek által Robinson számára kifaragott díszes pipatartó.

DROMEDÁRD

DALLASZ J. F. Kennedyről énekelsz (Amerikai).

DÁKÓI SZIGOR Bottal való kigolyóztatás a biliárdte-
remből.

DELIKÁTÉESZ Csemegeárukat kiszerelő kisipari szö-
vetkezet.

DELNŐKARCOLÓ A New York-i Szabadság-szobor
kiformálásán dolgozottak gyűjtőneve.

DERÜTOLLASOK Optimista irodalmat követelő egy-
kori kurzus-esztéták.

DEVIZAFOGÓ A régi pesti vízfogótól délre található
Duna-parti szálló. A vízfogóval ellentétben itt ifjú höl-
gyek kerítik hálójukba és fogják ki maguknak a nagyobb
halakat.

UDIOGENETIKUS A magzat anyaméhbeli útját lámpás-
sal nyomon követő, úgynevezett emberkereső tudós.

DIPLOMBAMUNKA Végzős fogorvos-növendékek tö-
mővizsgája.

DIRRIGÁLNI Karmesteri pálcával beöntést beadni.

DOLCSÍNEA Csak kemény valuta ellenében tobozódó
ifjú hölgy. Nemmel kell válaszolnunk arra a kérdésre,
vajon az effajta hajadon kihótt-e.

DROMEDÁRD A negyven napos esőzést is jól bíró te-
vefajta.

DUZZASZTÓMÚ Tejelésben élen járó tehén.

EBSOM A kutyatejhez hasonló vadnövény. Angol lóver-
senypályákra sövénynek ültetik. Az időjárás viszontagsá-
gait jól állja, hiszen, mint köztudomású, az ebsom beforr.

ELEFÁNS Egykori pun királyfiak titulusa, szemben a
trónöröklés szempontjának számításba nem jövő irre-
lefánsokkal. (A mindenkori elefánsokat hagyományosan
a legdíszesebb ruhákba öltöztették azon a napon, ame-
lyen átvették az ormányzást.)

ELMEFESTÉS Az agymosást követő eljárás.

ELŐTEKERCEVŐ A KÖJÁL-nak üzemi konyhákhoz
beosztott bejgliellenőre.

ELPARÁZSOLT KASTÉLY A budapesti Vidám Park egyik fő nevezetessége volt leégésekor.

ÉLPORTOLÓ Kúszóbajnok.

EMBERDZSEK Kannibálok sportszabású, rövid bőrka-bátja.

EMBRIÓS Kemencébe rakott, de még sületlen, csak kilenc hó múltán elkészülő kalács.

EMLŐKIRAT A latin Phallustius által létrehozott mű-forma. Kolozsvári Grandpierre Emil kedvelt műfaja volt.

EPÉSGRAMMA Goromba bökvers.

ÉPÉSZTECHNIKUS Ideggyógyász.

EPITHETON ORBÁNC Klasszikus eposzokban a fer-tőzőses bőrgyulladást minősítő állandó, fennkölt jelző.

ÉRVSZŰKÜLET Túl sokat füstölgő irodalmi kritikusok berkeiben gyakori betegség.

ÉRZÉSCSILLAPÍTÓ A magyar nemzetiségek jogaiért síkra szálló sajtóközlemény.

FACSARKODÁS Egymás mellett mosó asszonyok nyelvelése.

FALIKARNASSZOSZ Mauzóleumok belsejében fák-lyaszerűen elhelyezett görög világítótest-fajta.

FALLISZTIKUS GÖRBE Férfiak pályáívének alaku-lása.

(A) FALU BOLOGNA Olasz félkegyelműek elneve-zése.

FAPADOPULOSZ A vasúti másodosztály elnevezése Görögországban. (Az első osztály neve: párnás-szusz, a hasonló nevű hegyről, melyet egyébként pegázzal hajtott szárnyas lovon is meg lehet közelíteni.)

FARÁNSEBES Romániai város. Hadikórházában valaha csak huszárokat gyógykezelték.

FARBŐRÉTUM Tomporbemutató a világ legszebb töl-gyeinek szépségversenyén. Nevét a nézők gyakori felkiál-tásáról kapta: „Micsoda far, borétum!”

FARBUNKULUS Sok ütéstől vagy meghágatástól keletkező, bunkószerű, égővörös színű kelés a hátsó fertályon.

FARIA-BÚTOR Először a *Monte Cristo grófja* című filmben bemutatott, tetszés szerinti fal mellé helyezhető lakályos priccs. (Ugyanezzel a divatos bútorzattal látták el később az úgynevezett vari-cellákat is, ahol a báránymimlősöket különítették el hegszáradásig.)

FÁZÁSKIMARADÁS Hűtőgépben fogva tartott személyek örömmünnepe áramszünet idején.

FEGRUÁR Már egy hónapja fogságban sínylődő jaguár.

FELEVÉZ Kettétört hajítófegyver.

FÉLKÉZ-TERMÉK Ujjatlan végtag-protézis.

FELNÁSZNI Létrahozni. (Lásd: Shakespeare *Rómeó és Júlia*, Boccaccio *A fülemüle*, valamint egyéb erkélyjele-netek.)

FERDINÁNDORFEHÉRVÁR Szarajevo egykori magyar neve.

FICCSÚR Páváskodó főpincér.

FITYMALLAT Sakterek kora hajnali tevékenysége.

FLINTÁSÜVEG Távcső, melyre puskát lehet szerelni.

FORGADÓKÖNYV Rendezők forgalmi adóját nyilván-tartó filmgyári dosszié.

FŐREÁLLISKOLA A fejre állás tudományára nevelő hajdani, Markó utcai tanintézet. Érettségi vizsgáit az utcának az iskolával átellenes oldalán tartották.

FRADIVÁRI Ismert futballstadion. Régente a konkurens csapatok nótáját hegedülték el itt.

FREDASZTEROIDA Nagy fényességű, gépfegyverszerűen pulzáló csillag, tőlünk immár vagy hatvan mozgófényévnnyire. Először filmkamerával sikerült megfigyelni.

FRIZIGEREL Kibelezés után jégre tesz.

FÚRIA ABBÉ Gumicellába zárt pap If várában.

GARNIX-PARTENKIRCHEN Németországi téli üdülőhelyeken olvasható kiírás. Jelentése: „A templomokban tilos gyászjelentéseket kitűzni.” (A görög Parthenon német megfelelője.)

GASZTROLOGUS A jövődőt az ételek állásából kiolvadó jós. Régi metszetek magas kuktafövegben és aranylő zsírfoltokkal ékes palástban ábrázolják.

GÁZTŰZNÉZŐ Menyasszonya eldugult sparheltjéhez kihívott szerelő.

GESZTUSTALANSÁG Az a jelenség, amikor az ember mondja, de nem mutatja.

GILOTIN Lenyakazott koponyákból nyert csontenyv.

GINGALLÉR Berúgáshoz kiöltözött harangozó.

GO-PAKK Jégkorongozók által japán sakk-készlettel járt orosz néptánc.

GÖRKORCSKUTYA Kerekeken piruettező cirkuszi világszám. Pedigré helyett többnyire podagraja van.

GRÁL UTCAI FIÚK Angol–magyar koprodukcióban készült film a grundokra telepített kerek sakasztalok lovagjairól. Hősei: Nemecek, Boka, Artus király, Giner-va, Csele, Csónakos, Lancelot, Geréb, Kolnay, Richter és Lohengrün. Az utóbbi a film végén elénekli a grundok hattyúdalát. Említést érdemel még a film egyik mozgalmas jelenete, a kehelysúlyúak viadala a farakások körül.

GRÓFHÚZÓ Vízben fuldokló operaszereplők partra menekítésére használatos eszköz.

GULYÁNA Brit gyarmati tehenészlány, más néven cow-girl. Hacsaturján balettet írt róla. (Nem tévesztendő össze a marigulyána és a nadragulyána nevű mérgekkel.)

HABAKUKKOLÓ Prófetikus képességű voyeur, aki mindig megérzi, hol talál magának látnivalót.

HALVAJÁRÓ Török édességet majszólo kísértet.

HAJADÉR Tisztességben megőszült indiai táncosnő.

HALLISZTIKUS RAKÉTA Rendszerbe állított, kilövésre kész csirkegyár. Az életre nem veszélyes, csak az étvágyat veszi el.

HALMAZÚJVÁROS Csillagvizsgálójáról ismert településünk. Logarléckerítéssel körülvett egyetemén tanulnak a jövőendő asztronómusai és matematikusai.

HAMUBASÜLT PUGACSOV Felkeléskor fogyasztott régi kozák eledel.

HANTSZÚROZÁS A lakásínség következtében gyakorrivá vált temetőkeri enyelgés.

HAPPSÍ Magát lesikló-lécek elemelgetésére specializált tolvaj.

HARÁCSONY Lopott holmik ajándékozása a szeretet ünnepeén.

HARAGHIRIG Önmagukra dühös szamurájok késsel végzett meghasonlása.

HARUN AL RAPID Az álöltözékben játszó FC Kalifától a bécsi zöld-fehérekhez átigazolt arab labdarúgó.

HÁTBAKARÓ Közismert eszköz, mellyel a viszkető hátú, de rövid karú főurak ledöfették magukat szolgálíkkal.

HEGEDŐVERSENY Sebészeti osztályok ápolójainak ünnepi felajánlása.

HEHEREZÁDE Sakriár perzsa uralkodó udvari bolondja. (Lásd: *Egy bolond ezeregyet csinál.*)

HERR BAROM Egykori osztrák arisztokretének (félkegyelmes urak) megszólítása.

HERRERÁK Kasztríliában ismeretlen spanyol család.

HERR KULESCH Világhírű német erőművész.

HÉTFAJÚ SÁRKÁNY Pedigrével nem rendelkező, korcs ichtiozaurusz.

HEXEMÉTER Hatlábú német boszorkányok bűbájlásra használt versformája.

HÍMALÁRIA Ázsiai hegyilakó férfiak fertőzőes betegségé. A benne szenvedők önkívületi állapotukban operabetéteket énekelnek.

HINTÓNÁLLÓ A régi világ előkelő batárain szolgálatot teljesítő ajtónálló. Az útonállók elriasztása végett szüntelenül harsány nótákat kellett jó hamisan hintónálnia.

HIPPODROMEDÁR Teveglőiskolában alkalmazott egypúpú. (Nem azonos a tevevázilóval – lásd ott.)

HÍRMAG (-ja sem maradt). Sajtóközleményekből kiszoruló lényeg.

HO-FI-TORONY Humoros magánszámok felvételére és lejátszására hofilírozott HI-FI-torony.

HOT-DOGMA A péksüteménybe rakott meleg virslihez máglyarakásig való ragaszkodás.

HUMBOLDA A természettudományok világhírű egyeteme, ahová csakis protekcióval lehet bekerülni.

HÜBÉRFEJLESZTÉS Kiskirályok kiváltságosztó kerekének bővítése.

IMBISZKRÉCIO Szomszédasszony nál való érdeklődés, hogy miért nem meleg vacsorát készít a férjének.

IMIDZSIMI A Zámbo nevű énekes összes egyéb neve. Nem tudható, vajon ez Imi-Jimmy akar-e lenni, avagy Imidzs Imi.

INCIFINCIDENS Egészen apró kellemetlenség.

ÍROTT DAMASZT Igényesebb anyagból készült falvédő, háziáldással, de köszönet nincs rajta.

ISTENNŐ Japán császárnék titulusa.

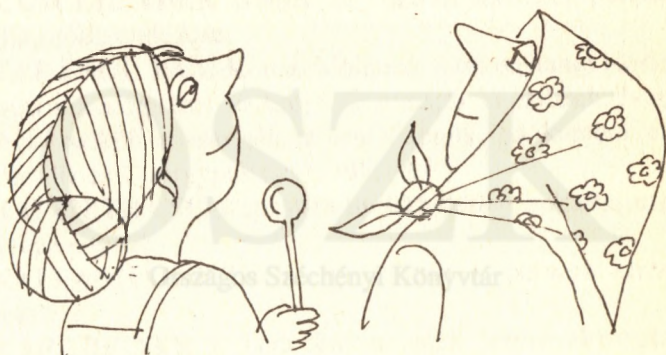
IVARMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS Exhibicionista skanzen.

IZGATÁSGÁTLO PÚDER Homok, mely a verejtékezők szemébe is hinthető, de némi kavics hozzáadásával sóderré is átalakítható.

JAMBUSSAPKA Olasz poéták fejfedője, melyen egy rövid és egy hosszú bojt van. (Botfűlűek nem viselhetik.)

JEGESÍTVÉNY Engedély felfagyott utakon való autózásra.

JOBBFÉK Hülye gépkocsivezetők autójába szerelt járműlassító pedál, melyet a mitfárer-ülés előtt helyeznek el, abban a reményben, hogy oda értelmesebb személy ül.

ÍROTT DAMASZT

JOGHURUT Pörös felek által egymás szájába gyömködött, torokgyulladást előidéző jeges tejtermék.

JÚNŐ Római felkiáltás az ókorból. Jelentése: „Micsoda isteni alakja van a spinkónak!”

JUSZTISMORD Kontrafajta az ultijátékban. Még a táblalábírák korából származik.

KACSKADŐR Nyomorékká rokkant dublőr.

KAKASTOLLASLABDA Badmintoni csendőrök kedvelt sportja, melynek során egy csákót püfölnek egymásnak ide-oda. Az, akinek oldalán a csákó úgy ér földet, hogy egyszersmind lekapcsolódik a hozzá tartozó fejről, vesztett.

KANCELLÁBER Német és osztrák államfői paloták világítóberendezése.

KAP CSOL TAM Koreai biológus, a phoneangi Kertészeti Kutatóintézet vezetője. Ő mutatta ki elsőnek, hogy tövis nélküli rózsát akkor sem kapunk, ha kamera elé ültetjük és Györgynek nevezzük. (Av.)

KAPISZTRÁNG Kapásban utolérhetetlen halfajta, más néven paphal.

KAPPANHÁGÓ Dániai nyilvánosház, perverz klienseknek.

KARABBÍNER A Tóra fémcsatjának őrzésével megbízott zsidó pap.

KATAFALKLAND A Malói-szigetek neve az angol–argentín háború óta.

KATASZTRÓFEA Szakadékban vadász fejére zuhanó szarvas.

KATONALÉDA Sorköteles amazon a görög mitológiából.

KECSESKECSKE Bakok szabadfogású szépségversenye.

KECSKERINGŐ Kergekórban szenvedő bakoknak könnyed gráciával, szeszélyes csigavonalban lejtett valcere.

KELEKUTYA Hülye házörző.

KEMENESALJAPIN Orosz magyarnóta-énekes.

KÉTLAPURA Focizgató libapásztor-fiúk edzés módja.

KETTYINTETES ASSZONY Unatkozó úri dámák megszólítása volt a régi világban.

KI MÉR SZENT Koreai dokumentumfilm.

KILIHANDZSÁRÓ Csiklandozásra használt ősi, hegyvidéki szűrőszerszám.

KINNZENG Sok gyökérevéstől szerelemre gerjedve, forró szerenád ad.

KIPURCANIDZE Idegbajos grúz sakkbajnoknő.

KIRKEFOGÓ Ulyssesre Kalüpszo által ragasztott gúny-név.

KISBLAMA-RUHA Várandós leányok mai öltözéke.

KISZTIHON Klasszikus mértéktartással kifejezett kézcsók. Még disztिंगváltabb változata a disztihand.

KLIMAX FACTOR Szarkalábakat és hirtelen hevüléseket egyaránt jótékonyan elfedő női arckrém-márka.

KLOSÁRLABDA Idősebb párizsi csavargók és koldusok sportja. Vörösboros palackokkal játsszák. Háló helyett csak hálóhelyet használnak hozzá.

KOCSMAGOMBA Rexasztalok közepén az állandó nedvesség hatására kihajtó élősd.

KOLIHYMNIA A bélfertőzés múzsjája, mely nem homlokra, hanem hason csókolja az embert. A kilenc múzsa legkisebbike, még mikroszkóppal is alig látható, ezért Muzsikának is becézik.

KOMISZTÁR Egykori katonakenyér-osztó biztosok kedvelt tisztítószere.

KOMPÓTKÖTET Befőttjegyzék kiegészítése.

KOREAGRÁFUS Phenjani néptánc-oktató.

KOTKODÁCSA Orosz pihenőtelen létesített baromfi-farm.

KOTKOVÁCS Szélkakaskészítő kisiparos. Pénzüket a kotkovácsok speciális, úgynevezett kukorékpénztárban tartják.

KOTORÉKPÉNZTÁR Díjazott, törzs- és betétkönyvezett fajkutyák nyereményének kifizetőhelye.

KOTTAZÚR A dél-francia tengerpartnak az a szakasza, ahol az idegösszeroppanásos muzsikusokat kezelik. A lábadozók idővel különböző partitúrákon vehetnek részt.

KÓTYAG Állandóan önkívületben élő, mindenén és mindenkin mintegy félálomban átgázló madár. A vizeknek legföljebb a partját kedveli. Albatroszmód nehézkes, billegve botorkáló lépéseiről könnyű fölismerni. Repülni eddig csak kikötői csapszékek irányából látták. Fekete István egész könyvet szentelt neki, *Kelekótyag* címen.

KÖPÖLTYŰ Légyvadász halak szájrést pótló nyílása, víz alatti lövöldözés céljára.

KÖZBE'-KÖZBE' SZERZÉS A közbeszerzés ellentéte.

KUPSZERÁJ Hajdani keleti szolgáltató intézmény (úgynevezett Aladdin-lámpás ház), melyben az éppen nem foglalkoztatott hölgyeknek éjszakára eunuchtint adnak be kúp alakban.

KÜRDÖNGÖLŐ A jégtánc egyik magyaros figurája. Mezítláb járt válfaja a pedikürdöngölő.

KVÁSZ POTEMKIN Egykori orosz cirkálókon dívott, a Napóleon-konyakra emlékeztető árpapálinka, melytől a matrózok bepörögtek.

LÁBÍTÓSZER LSD-vel hajtott biciklipedal.

LAKKMÉ Kikenceficézett operaénekesnő.

LAKKRIMA Állandóan zokogó, még körömfestékét is könnyeivel lemosó prostituált.

LAKÓNIKUSS Bérloket kurtán elhallgattató házfelügyelő.

LANGALÉTRA Magasnövésűekre méretezett, különösen sok fokból álló fa hágcsó.

LATRINA MAGICA Egyszemélyes budapesti körszínház, színes diarémfilmek vetítésére.

LAVÓRATÓRIUM Kísérleti lábmosások céljára használt tudományos helyiség.

LEDÉRDEL Pornófilmben szerepel.

LÉGKONDÍCIÁNOZÁS Elmés szerkezet segítségével történő eljárás, melynek révén tetszés szerint szabályozhatjuk a lakásunkba áramló mérges gázok és poloskák arányát.

LISZTIHAND Molnárok és zongoraművészek köszönésformája.

LOKÁLMATRIÓTA Olyan vendég, aki a hölgyek közül mindig a madámot választja.

LOLLOFRIDZSIDA Szép, de érzéketlen nő.

LUKSZUSZ Jól kereső prostituáltak által az esti fő forgalom idején fényűzésből beiktatott egy-két órás munkaszünet.

MACSURKA Légies talpalávaló nehézfiúk számára.

MÁGIARAKÁS Hipnotizálás révén valóságossá szuggerált tésztahalom, halálraítélt középkori eretnekek utolsó étkezése.

MAGVAVÁLÓPER A férj meddősége miatt beadott kereset bírósági tárgyalása.

MAKROPIPA Az egész világmindenségre való dühös füstölgés.

MÁKVIRÁGÉNEK Tavaszi strigófütyty.

MANUSZKRIPTA Dízsírhely, ahová az írókat kedvenc kézírataikkal együtt temetik.

MARHAVÉDI Idióta spanyol ügyvédeknek arab pénzben fizetett munkadíja.

MARIE ANTOILETTE Királynék számára készült, tilóval lecsapható fedelű illemhely. (Csak a fejet szabad rajta levenni, a ruhát nem.)

MAROKKÓ 1. Pálcikákkal játszott afrikai játék keresztezése a kavicsokkal játszott magyar bikázással. 2. Sarokkőhöz nem jutó, lakásban őrzött ebek pisiltetési módja.

MATRÍCIUSOK Ókori római nemes urak szemérmes hitvesei, akik csak címkéiket voltak hajlandók férjük előtt lehúzni.

MAZZSOLA Magyar labdarúgó krek.

MEDICICINA Kebelerősítő szer.

MEGAHERCE-HURCA Fizikai laboratóriumok nagy rezgéssel járó átrendezése.

MELLHUSA (Joan) Dundi táncdalénekes, Delhusa Dzson partnernője.

MENETTÉRÍTŐ JEGY Repülőtársaságok által légikálózok számára rendszeresített kedvezményes, az eltérítési útvonal költségét már eleve magában foglaló jegytípus.

MÉZFOGÓ Csak papíron megkötött légyházasság.

MEZŐ FRIDA A Mautner-szálló régebbi neve.

MEZŐSZOPRÁN Aratólányok kazlak tövében való hangfekvése.

MEZÚZA Tengeri puhatestű állat kóser módra elkészített gyomra.

MIKROPROFESSZOR Kempelen sakkautomatájába beépített törpe szuperbajnok.

MITESSERSCHMITT Egykori légi hadászati eszköz, a Pörsenő rakéták távoli elődje.

MIZANTROTTY Teljesen szenilis embergyűlölő Molière egyik művéből.

MNOSZTALGIA Régebbi magyar szabványok utáni divatos sóvárgás.

MÓKASZÍN Indián kabaré. Még a Bruhahánál is kevesebb nyomot hagy maga után.

MOKKAI ZARÁNDOKLAT Kávéáremelés előtti rituális gyalogmenet a közértbe, azt követően, hogy a résztvevők a lejáró kelet felé fordultak.

MONSTRUMFLI King-Kong Size harisnya.

MOROTVAÉLEN TÁNCOLNI Folyók befagyott holtágán kűrözni.

MOSOGATÓMEDVE Állatkertekben a mosómedve mintájára kitenyésztett állat. Feladata az etetőtálak kiöblítése.

MULLSZÉRIA Pólya-prototípus.

MUNTRIÁL Asztalifoci-készleteket gyártó spanyol vállalat.

MUSZTER KEATON Mindig változatlan képet vágó amerikai komikus filmjeinek képvágás előtti nyers szalagja.

NACHTALIN Éjszakára a paplanra és a lepedőre szórt rovarirtó. Német találmány.

NAPRACSORGÓ Mezőgazdasági dolgozók olajos magvú növényből készített napolajpermetezője. A növény virágát a zuhanyrózsához hasonlóan kilyuggatják, s a réseken az olaj a napsütés hatására automatikusan, tus módjára lövellődik a mezítlen hátakra. Ez a módszer lehetetlenné teszi a leégést, kivéve, ha szabadalmát külföldön próbálnák eladni.

NARKECOLÁS LSD-vel elkábított áldozat kifosztása.

NARKOMANNOK Népándorlás kori nép. Szemben a húsevő markomannokkal, csak fűvön éltek.

NEANDERHÖLGY Ősasszony. Férjével együtt a hamut is mamutnak mondta.

NEKIGYURKÓZIK Színházat irányításra átvesz. (Av.)

NEMISZARV A családi tűzhelytől sokáig távol élő Afrika-vadászok gyakori zsákmánya. Fejen hordják haza.

NOÉ BÁRCÁJA Flepni, mely a vízözönben strichelésre jogosított.

NOTTERDAM Hollandiai székesegyház. Benne volt toronyőr Erasmus.

NŐSLÉNYTAN Bizonyos férfifajták idő előtti pusztulásának okait vizsgáló tudományág.

NYÚLVÁNYOSHÁZ Női kliensek szerelmi igényeinek kielégítésére létesített diszkrét intézmény. Szalonjában még barackból is csak fütyülöst szolgálnak föl.

OBZSE (László) A pop-art királya. Főműve a Bólintó János című mobil.

ORMÁNYZÓ Az elefántok vezére, szemben az őztársasági elnökkel.

ÖRÖMLEÁNYVÁLLALAT Fővárosi nyilvánosház vidéki depandansza. (Av.)

ORROMDÍSZ Színházépületek homlokzatát ékesítő Cyrano-fej.

ŐSZI GOMBHULLÁS Nyárbúcsúztatás a természet lágy ölén.

PÁLPUSZTASZER Történelmi helység. Grundján kötötték meg a saajtszerződést a Pál pusztai fiúk.

PANTALLÓ REI Görög bölcséleti tanítás alapján írt Andersen-mese, melyben a király nadrágja állandóan folyik, de a környezet úgy tesz, mintha nem venné észre.

PAPAVERI Elfenekelt mákvirágok számára készült fájdalomcsillapító.

PAPRAFORGÓ Kolostorkertekben gyakori növény, tudományos nevén Novicia Lubrica. Sok öntözést igényel.

PARASZTSZOLVENCIA Mezőgazdasági dolgozóknak pártok által vokсокért fizetett hálapénz.

PASA DOBLE Páros török udvari férfitánc.

PASZTANYETT Orosz áruházakban cipőkrém helyett kínált spanyol hangszer.

PATAMARÁN Kétlovas hintóból átalakított kételtű jármű.

PEACEMAKER Békeharcos orvosok által kidolgozott és külügyminiszterek szívébe való beszerelésre ajánlott készülék.

PETÁRDI Humoros poénokat és ötletshiporkákat durrogató szerkezet.

PICIKATÓ A pesti éjszaka közismert liliputi polkatáncosnője, akihez Heltai egész versciklust írt.

PICIPHALUS Nagy Sándor lova. A méntelepről vezényelték át a hadsereghez, mert a kancák már belefogytak az állandó röhögésbe.

PIPAPUCS Piros virággal díszített házicipő csibukozáshoz.

PISZKIVIT Szőnyeget kétszersülttel telemorzász.

PISZTONSÁG Betörők elriasztását célzó, szirénázó rézkürt-hang. Hallatára a rosszban sántikálók azonnal felhagynak a sántikálással, és „Máskor majd hárfázzanak!” üvöltéssel rohannak el.

PLACCS MAHAL Nagy, rituális fürdő és víztározó Indiában. Dunai pontyokat is telepítettek bele.

PLATÓI SZERELEM Üres tehervagonban vagy hegytetőn lebonyolított, forróan érzéki szemezés.

POHÁRSZÉF Páncélkasszának álcázott kredenc a házi-bár elrejtésére.

POLIPPONÉZOSZ Dél-európai félsziget, melyet a polipponézek, vagyis a fejükön lábast hordó és éppen ezért semmit sem látók laknak.

POPSISZENTGYÖRGY Erdélyi város, a léccel nem rendelkező lesikló-versenyzők paradicsoma. A legenda szerint egyébként itt győzte le Szent György a hétfenekű sárkányt.

PÓRNŐ-FILM Jancsó Miklós első rózsaszín korszaka.

PÓTÁGAS Háromlábúak kézenállása.

PÖRKÖLÁB Középkori börtönörök kedvelt kínzásmódja. (A pörkölés során odakozmált lábat korompörköltnek hívták.)

PÖRTÖRLŐRONGY Semmitőszékek tisztán tartására szolgáló bírósági takarítóeszköz.

PRÉPOSTA Papi levelezés.

PRESSZIMISKA Kávéházi Konrád örökké borúlátó fivére.

PRIZMADIA Gyorstalpaló fizikus-tanfolyamokon alkalmazott, fénytörés útján nagy vargabetűvel falra vetített állókép.

PROTYÓTÍPUS Műfogsor-fajta alappéldánya.

RAGASZTÉKOK (kincse) Hajdani ifjúsági regény, melynek hősei egy rég kihalt indián nép által a llanókon állítólag elásott Technokol-szállítmány után nyomoznak.

RAMAZZURRIK Az olasz labdarúgó-válogatott szurkolóit nevezték így eredetileg. Időközben a név átvonódott az angol válogatott szurkolóira is.

RENDŐRÖRS VEZÉR TÉR Metró-aluljárókban tevékenykedő bandák végállomása.

RISKAKULI Ökör, melyet a Távol-Keleten szántáshoz eke helyett gyaloghintó elé fognak.

ROSSZBÁR Túlhaladott volta ellenére annak idején megrendelt svéd telefonközpont, melynek révén minden külföldi lebujt direkt tárcsázással lehetett fölhívni.

SACRAMENTÓ Gyomormosás után kórházban fölébredő öngyilkosjelöltek kifakadása.

SAINT-TRAPÉZ Az artisták védőszentje, akiről divatos fürdőhelyet és toplesshez viselt nadrágfajtát neveztek el a Földközi-tenger partján. Cirkuszi könyvelők is hozzá fohászkodnak minden saldo mortale előtt.

SALJAPINCSI Az éneklő kutya neve Jack London hasonló című regényében.

SAMOTTRAKÓI NYKÉ Égetett agyagrétegekből készült Győzelem-szobor a Louvre-ban.

SAN SALVADÓR Latin-amerikai erdész.

SCHWEINITZEL Sertésszelet rendőrtiszt módra, azaz somborban pácolva.

SEGÉDFORGALMAZÓ Szerény beosztás a MOKÉP-nél.

SERTÉSBORDAL Az ős kaján elhízott disznófejű nagyúr mulató-nótája.

SÍ LANKA Híres téli üdülőhely és sportközpont Ceylonban.

SIROKKÓ Széljárta mediterrán temető.

SKALPAG Fehér gyarmatosítók egykori fejfedője, melyet köszönéskor az indiánokkal vetettek le.

SKALPALÁVALÓ Sziú indiánok haditáncához fogyasztott tüzesvize.

SKATULLUSZ Latin szerző, a Dobozyak korai előfutára.

SLAFAROKK Férfi pongyola.

SLAMPOSTÁS A fele küldeményt táskájában felejtő levélkihordó.

SLUSSZKULCSCSONTTÖRÉS Autósok jellegzetes, a teniszezők teniszkönyökéhez hasonló sérülése.

SMÚZULMÁN Templomba való belépéskor azonnal fecsegni kezdő iszlám hívő.

SNAPSZÁMBÉR Pálinkában kifizetett munkadíj.

SORKÖZI NÉPSZOKÁS A sárkőzitől lényegesen eltérő, mégis jellegzetesen magyar hímezési és hámozási mód, még a török kódoltság korából.

SPIRITUSZ VIKTOR Miniszterelnök, latinul.

STÁTUSZCIMBALOM Riherongyarázáshoz használt, pedállal hajtott luxus zeneszerszám.

STENDHÁLÁS Férjes asszonyoknak regényírás céljából való meghódítása.

STERILIZÉLNI Művi megtermékenyítést előkészíteni.

STEXBOMBA Rendkívül költséges, a neutronbombánál is rafináltabb használati eszköz, mely az embereket életben hagyja, csupán a családi tűzhelyet dönti romba.

STEXOLÓGUS Bankszagember. Olyasmit kutat, aminek nincs szaga.

STRICHNIN Méreg, mely a tejelni nem hajlandó prostituáltak láttán futja el futtatóikat.

STRICHPRÓBA Kezdő női prostik mitfárer-fogó kísérlete.

STRICIKLI Lányok járdán való futtatását megkönnyíteni hivatott, háromkerekű jármű.

STRIGÓFÜTTY Dallamos természeti jelenség a párizsi Montmartre-on, a palimadárdallal együtt.

STRIGONOMETRIA Speciális háromszögtan, melyet minden prostituálnak ajánlatos megtanulnia.

SZAGAVATOTT Felnőtté kiképzett rendőrkutya.

SZALALAJKA A Bükk-hegységben erősen terjedőfélben lévő orosz népi hangszer. Ha megszólaltatják, a Parádinál is jobban megszalalajtatja a bükk-székrekedésben szenvedőket.

SZALMIZÉLNI A levelet a férj távollétében az énektnárnál összeszűrni.

SZAMIZGAT Hajdani illegális kiadvány.

SZÁZHALOMBATTÉRIA Elemeket előállító nagyüzemünk. Csupán a gyanús elemek előállítása nem vág a profiljába.

SZÉKELLÉS A túl beható asztaltáncoltatás következménye.

SZÉKESLEDÉRBÁR Alba Regia-i éjszakai mulatók ivópultja.

SZÉLTUDATOS Erősen fölfuvalkodott, farmotoros törtető.

SZERELMI ÁMOK Véget nem érő, tébolyult Lisztfutam.

SZERTORMA Hajszezzel való fejbőr-edzés.

SZESZÉLYESSÉGI PÓTLÉK, „Helyettesítő rés”: perverzióra hajló férfiak vágyának tárgya, melynek használatáért felárat kell fizetni.

SZESZTERCITA Örökös pénzgyűjtést és alkoholizmust fogadott szerzetes.

SZEXTÁRS Hosszabb hajóútra indult hajdani tengerészek nélkülözhetetlen betájoló műszere a szélesség, a hosszúság és a vastagság mérésére. Asztrolábakon állt.

SZIREKUZÉ Olaszországi arabok biliárdszalonja. Népszerű szirakozóhely.

SZIVEKÚRA Gondtalan üdülés az intenzív osztályon.

SZÓDUMA. ÉS GONORREA Egykori biblikus misztériumjátok a Rákóczi téren, melyet az Úr haragja razzia képében többször is porig sújtott. A játék némely szereplője időnkint ma is kórházról kórházra lótt.

SZÓKRATESZ Az Agyrémszótár szerzője. Rossz nyelvek szerint bölcsebb is lehetne.

SZOLDATOSZKA Katonai szolgálatra behívott operaénekesnő.

SZTÁRKAPOCS Filmdívák lábának ágyjelenetekbeli elhelyezését jelölő rendezői műszó. Sokan összetévesztik a Sztár-kupakkal.

SZUNDIKÁTUS Éjjeliőrök világszervezete.

TALÁRDA Brit bírák dalegylete.

TAMPONÁLLÓ Amerikai mintájú drugstore-féle, melyben egészségügyi cikkek és rövid italok egyaránt kaphatók.

TANGANYIKHAJ Hosszú sörényt növesztő afrikai hulián. Esténként a zanzi-bárokat látogatja.

TANULŐPÉNZ Voyeurök számára létesített nyilvános műintézetek belépődíja.

TAPASSZFALATCSERE Vályogvető-szimpozium.

TARACKPOSTA Hajótörött tüzérek üzenettovábbítási módja.

TARGONCTAN A kórbonctannak a vizsgált alany ki- és begördítésével foglalkozó ága..

TARZANBORZ Kócos vadember.

TEJBEMAMI A tejbepapi egyhangúságát megtörő könnyű vacsora kannibálgyerekeknek.

TEKERŐHANT Lakáshiányban szenvedő hantik és egyéb finn-ugorok számára temetői nászszertartások céljára kijelölt kultikus sírdomb. Pusztá nyomásra is nyekergő hangokat hallat.

TELESZÍ WILLIAMS Alkoholista amerikai drámaíró.

TENGERICE Óceánjárókat kísérő, kukoricaszemekkel táplálkozó vízimadár.

TENGERI MOSZAD Azoknak az izraeli titkosügynököknek az elnevezése, akik magukat sósvízi növénynek álcázva közelítik meg az ellenséges hajókat.

TÉRFOGATHAJTÁS Terebélyesebb pocakok méretének olyan speciális keserűvíz-kúra révén történő csökkenése, melynek során a keserűvíz hatása alatt állókat lovaskocsin zötyögtetik a legközelebbi illemhelyig, hogy ezzel a lelküket is kirázzák.

TETÁNUSZ Vietnamban Újévkor fenékbe adott injekció.

TETOVÁZÁS Ingadozás a festékes rajzolótűnek a bőrbe való beledöfése előtt.

TEVEHÁZA Ősi magyar (kétpúpú) jambusban íródott klasszikus elbeszélő költemény.

TEVEVÍZILÓ A tévé képzelt állatokról szóló mesesorozata gyermekeknek.

THERMOFILÉ Höpalackba zárt, kiszádkázott halszelet. Lemészároltatás előtti hagyományos búcsúfogás volt a spártai hadseregben.

TISZALÖKHAJTÁS 1. Vízierővel hajtott repülőgép. 2. Ciánáradat.

TISZTELETKÖRORVOS Vidéki doktor, aki egy-egy pacienseinek meggyógyítása után körbetányérozza a rokonságot.

TOKÁTA Preklasszikus zeneművek zsírpárnás áll alá szorított hegedűtartón való előadása.

TOMPORMŰ Sváb lányok farát ábrázoló relief.

TONIKÖRTISZT Az üdítő italok raktárára felvigyázó rendészek parancsnoka. (Szerep a *Minden ivólében egy kanál* című amerikai filmsorozatról.)

TOPIZÁLÁS Az írói mondanivalónak lerobbant regényfigurákba való tömörítése.

TORNÁCLÁNY Gimnasztikázni csak árkádok tövében hajlandó ifjú hölgy. (Nem tévesztendő össze a Tornác nevű fagyosszenttel, még kevésbé az asztaliteniszezőnőt jelentő szerváclánnyal.)

TOTEMREHÍVÁS Arany János egyik balladájából készült, a bírókéz és nyavalygó indiánokról szóló véres kalandfilm, Bárczi Benő főszereplésével. Rendezte Radványi Sötét Ernő.

TÖRÖKKOSZORULÁS Gül Baba sírjánál harákolva elmondott ünnepi emlékbeszéd.

TREVIRÁTUS Az ókori Róma vezetői közül a könnyen mosható műanyag pulóverek kötésére kijelölt három személy.

TRIUMPHVIREK Ugyanott a diadalt megülni hivatott államférfiak.

TÚSZKULÁNUM Váltságdíj reményében elrabolt személyek összkomfortos szanatóriuma. Emberzálogháznak is nevezik.

TYÚKDIDIÉSZ Buta bakfis, aki csak görögni és mesélni tud.

ULTINACIONÁLIS Olyan személy, aki csak a magyar kártyát ismeri.

UNISZEXBOMBA A Miss, illetve Mister World-öt helyettesítő cím, mely a hermafroditák szépségversenyének győztesét illeti meg.

UNTÁMPONT Teljesen bizonytalan turistajelzés. Kinyújtott mutatoujj helyett két balkézzelel jelölik.

ÜRVEZETŐ Asztronautós.

VÁNNYADT BÁCSE Csehó-darab címszereplője.

VÉNŰSZ Öregedő istennő, a Milógitt Vénusz rokona.

VERBUNKÓS Fütykössel járt hajdani toborzó. Aki nem csapott föl, lecsapták.

VÉRELSZÁMOLÓ Irodai munkakör a kannibál törzseknél.

VERNYISSZÁZS Képmállításoknak az első festmény átvágásával történő megnyitása.

VEZÉRCIKI A Sakkélet első oldalán olvasható elemzés.

VEZÉRTSCHÖLL Neves osztrák Polgár, akinek mindhárom lánya sakkozó lett.

VIAGRÁRIUM A földművelésügynek a mezőgazdaság potenciálját fokozni hivatott alágazata.

VIAGRONÓMUS Fedeztetési szakember.

VICCINÁLIS Mindazoknak a hajdani adomáknak a gyűjtőneve, melyek azzal kezdődtek, hogy „Két dugóhúzó utazik a helyiérdekűn”.

VILÁGCSÚCSHURUT A marathoni futás rekordereinek szakmai betegsége. Elsőként Oda Van Peyschlimm holland orvos mutatta ki.

VILÁGSZÁMKUKAC Cirkuszi könyvelő.

WASSZERKEZET Rozsdásodó vízcsap.

WINNETOU-154-ES Indián repülőtípus. Íjjal lövik fel.

YACHTKASZNI Hatalmas éjjeliszekrény, melyben egy hajó nagyságú bili is elfér.

ZACSKÓS FEJ Állandóan csöpögő mázolósegéd.

ZÁNKÁZÁS A balatoni Úttörőváros téli programja.

ZENEI ALÁFESLÉS Az a jelenség, amikor a balettkar épp csak bimbózó palántái a színpalak mögött szerep reményében engednek a rendezőnek.

ZIEGFELD-EARLÖK Elszegényedett brit főrendek kánkán-csoportja.

ZIMBABWEH Rhodéziai sólet nyomán keletkező bélgörcs.

ZONGORAANGOLÓ Csakis angol mechanikájú pianoforték stimmelésével foglalkozó szakember.

ZUCCHERINI Olasz zenés vendéglők kismenüiben, az úgynevezett menüettekben szereplő savanyú-féle.

ZSARUDINETTÓ Névnapijukat fogdában ünneplőknek a rendőrök által beküldött csemegéskosár.

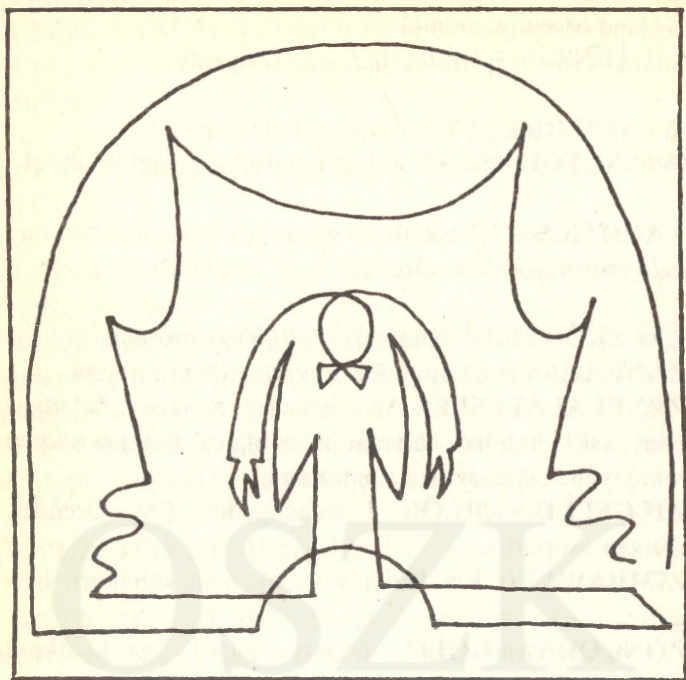
ZSARUGÁTER Rendőrségi fogdák ablakzáró szerkezete.

ZSINATÓGA Katolikus és zsidó papok találkozóin viselt klasszikus lepel.

ZSIROKKÓ Sütés idején konyhákban föllépő nehéz, forró légvonat.

ZSOLDADESZKA Építkezési palló, melyen a saját lakással nem rendelkező szabadságos bakák pénze szombat esténként elfolyik.

Fekete Sas Kiadó
Felelős kiadó Fazakas István
Készült az orosházi
Print-Kódex Bt. Nyomdaüzemében
Felelős vezető Muszkáné Gajdács Beáta
Kiadványszám 87
ISBN 963 8254 81 5

ISBN 963 8254 81 5

Timár György rekeszizom-mozgató és agyműködést-serkentő remekműveinek címszavain nemzedékek röhögték életre magukat. A Nevető lexikon és az Agyrémszótár most javított és átdolgozott kiadásban, egy kötetben lát napvilágot, készen arra, hogy – miközben meg erősíti hitükben és kedélyükben a régieket – új híveket toborozzon ennek a sajátos műfajnak.

Ára: 784,– Ft

Országos Széchényi Könyvtár